

«If Eve ain't in your garden, you know that you can»:
En religionsvitenskapelig narrativ analyse av Lil Nas Xs
Montero (Call Me By Your Name)

Thea Holsen

Masteroppgave i religionsvitenskap

Vår 2023

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Universitetet i Bergen

QR-kode til musikkvideoen *MONTERO (Call Me By Your Name)*.

© Thea Holsen 2023

«If Eve ain't in your garden, you know that you can»: En religionsvitenskapelig narrativ analyse av Lil Nas Xs *Montero (Call Me By Your Name)*

Abstract

In March 2021 Lil Nas X sparked controversy with his new music video *MONTERO (Call Me By Your Name)*. This three-minute-long video shows Lil Nas X sexually interacting with the snake from the Garden of Eden, dancing on a stripper pole to hell, and seducing the devil before killing him. This master thesis provides a narrative analysis of religious narratives in *MONTERO (Call Me By Your Name)* and therefore enters the research area of “religion and popular culture”. I engage in these narratives considering theoretical perspectives on gender and sexuality exploring how gender is performed, how heteronormativity is confronted, how subversive bodily acts challenge the heterosexual matrix, and how Black masculinity is deconstructed in the music video. I demonstrate how the music video breaks with the heteronormative and deconstructs gender categories and in that way challenges and destabilizes conservative norms about gender and sexuality. The analysis argues that *MONTERO (Call Me By Your Name)* is *queering* Christian narratives. By interpreting the music video in light of an American context, the thesis shows that the *MONTERO*-narrative cannot be understood in isolation from the historical and cultural context of which it is part, including the American hip-hop culture, and the polarized political climate.

Forord

Etter snart fem år som student på lektorprogrammet i religionsvitenskap ved Universitetet i Bergen avsluttes tiden min her med denne masteroppgaven. Det føles fantastisk å levere inn et prosjekt som jeg har jobbet med over en lang periode og som tidvis har vært krevende, men på samme tid vemodig at tiden min på UiB nå er over.

Da jeg startet ved UiB høsten 2018 ble jeg introdusert for temaet «Religion og populærkultur» i faget RELV100. Dette fikk meg til å se religion på en helt ny måte og interessen min for temaet har bare blitt større siden den gang. Etter å ha vært i praksis og sett hvor engasjerende det er å undervise om religion og populærkultur vokste interessen enda mer. Selv om denne oppgaven ikke er en didaktisk oppgave, har en motivasjon alltid vært at funnene jeg gjør kan brukes inn i undervisning. Til høsten endrer rollen min seg fra å være student, til lektor. Selv om tiden min ved UiB er over, tar jeg med meg interessen min og den nyervervede kunnskapen innenfor religion og populærkultur inn i klasserommet.

Når jeg nå endelig leverer denne masteroppgaven, er jeg stolt over hva jeg har fått til. Det har vært en lærerik, gøy, intens og utfordrende prosess. Jeg hadde aldri klart å skrive ferdig denne masteroppgaven uten hjelp fra alle de fine menneskene rundt meg.

Den første takken må rettes til min tålmodige veileder, Marie von der Lippe. Takk for din verdifulle veiledning og støtte gjennom hele prosessen. Du har strukket deg langt over stillingsbeskrivelsen din og vært en støtte for meg når «masterstresset» gjorde at små bagateller i hverdagen opplevdes store.

Takk til mamma og pappa som lot meg få bo i huset deres i Spania de første månedene av masterskrivingen for å leve enhver forfatters drøm – alene med skrivingen og målet om å havne i «skriveboblen». En ekstra takk for at jeg fikk lov til å ta med familiehunden slik at det ikke skulle bli så ensomt, og når det først ble ensomt – takk for de utallige telefonsamtalene.

Takk til Marie og Arnborg, mine medstudenter og gode venninner, for alle de støttende samtalene og alt det sosiale ved siden av masteren.

Og sist, men ikke minst, takk til min kjære samboer Matthieu. Takk for din tålmodighet, godhet og raushet.

Innholdsfortegnelse

1. INTRODUKSJON	1
1.1. RELIGION OG POPULÆRKULTUR	2
1.2. PROBLEMSTILLING OG FORSKNINGSSPØRSMÅL	7
1.3. OPPGAVENS STRUKTUR	8
2. BAKGRUNN OG UTGANGSPUNKT	10
2.1. HVEM ER LIL NAS X?	10
2.1.1. <i>Montero-universet</i>	13
2.2. RELIGION, POLITIKK OG LHBTQ+	18
2.2.1. <i>Kristne konservatives påvirkning på den amerikanske politikken</i>	21
2.2.2. <i>Kampen mellom det gode og det onde og holdninger til LHBTQ+</i>	23
2.3. RELIGION OG POPULÆRMUSIKK	25
2.3.1. <i>Sex og religion i hiphop</i>	27
2.4. OPPSUMMERING	33
3. TEORETISKE PERSPEKTIVER	34
3.1. INTERSEKSJONALITET	34
3.2. KJØNNSTEORI	36
3.2.1. <i>Performativ kjønnsteori</i>	37
3.3. SKEIV TEORI	40
3.3.1. <i>Heteronormativitet</i>	40
3.3.2. <i>Subversive kroppshandlinger</i>	41
3.4. KRITISK RASETEORI	42
3.4.1. <i>Svart maskulinitet</i>	43
3.5. OPPSUMMERING	46
4. METODE	47
4.1. HERMENEUTISK METODE	47
4.2. ABDUKTIV TILNÆRMING	50
4.3. NARRATIV ANALYSE	51
4.4. ETISKE OVERVEIELSER	56
4.5. OPPSUMMERING	59
5. ANALYSE OG DISKUSJON	60
5.1. PLOTT OG BAKTEPPE FOR <i>MONTERO</i>	60
5.2. FØRSTE AKT: Å LEKE MED EDENS HAGE	61
5.2.1. <i>«Adam and Eve, not Adam and Steve»</i>	62
5.2.2. <i>Rebelske Lilit</i>	65
5.2.3. <i>Adam som sexobjekt</i>	67
5.2.4. <i>Kunnskapens tre som kilde til naturlig homoseksualitet og et tredje kjønn</i>	69
5.3. ANDRE AKT: DØMT FOR SINE SYNDER	72
5.3.1. <i>Henrettelsen</i>	73
5.3.2. <i>Oppstigning versus nedstigning</i>	76
5.3.3. <i>Montero-verdenen deles på ulike plattformer</i>	79
5.3.4. <i>Djevleske krefter</i>	80
5.4. TREDJE AKT: FORTELLINGENS VERSJON AV HELVETE	81
5.4.1. <i>Pint i helvete</i>	83
5.4.2. <i>«Satanistisk Gay Agenda»</i>	84
5.4.3. <i>En ny regjerer og et nytt helvete</i>	86
5.5. OPPSUMMERING	89
6. OPPSUMMERING OG KONKLUSJON	90
6.1. HVILKE KRISTNE FORTELLINGER SPILLER <i>MONTERO (CALL ME BY YOUR NAME)</i> PÅ?	90
6.2. HVORDAN KNYTTES DISSE FORTELLINGENE TIL KJØNN OG SEKSUALITET?	91
6.3. HVILKEN BETYDNING FÅR KONTEKST FOR EN FORTOLKNING AV DISSE NARRATIVENE?	92
6.4. KONKLUSJON OG VEIEN VIDERE	93
BIBLIOGRAFI	97

VEDLEGG 106

1. Introduksjon

In life we hide the parts of ourselves we don't want the world to see.

We lock them away, we tell them 'no'.

We banish them.

But here, we don't.

Welcome to Montero.

Med disse ordene starter musikkvideoen *MONTERO (Call Me By Your Name)*, til den amerikanske rapperen Lil Nas X. Stemmen til rapperen ønsker oss velkommen til en verden kalt *Montero*, hvor det å kunne være seg selv uten å legge skjul på det står sentralt. Bildene skildrer himmel, skyer og et sterkt lys, alt i nyanser av rosa, blått og lilla. Videre tar kameraet oss gjennom skyene og ned til et stort landskap dekket av blomster, busker, trær, fjell og rennende vann. Vi passerer skulpturer og bygninger som minner om gresk-romersk arkitektur. Kameraet beveger seg mot et tre som står litt for seg selv i landskapet. Samtidig som vi nærmer oss treet dukker det opp en slange som smyger seg langs bakken mot treet. Under treet sitter en person, protagonisten, og synger og spiller på en gitar. I bakgrunnen ser vi slangen som har smøget seg rundt treet uten at protagonisten har lagt merke til det. Slangen avbryter protagonisten og synger om hvordan han ønsker å ha sex med ham. Protagonisten skvetter til og løper bort fra slangen. Senere dukker slangen opp langs veien i form av en gresk-romersk skulptur og hodet til en blomst. På himmelen danner det seg en stor sky formet som et ansikt som ser ned på protagonisten. Plutselig dukker slangen opp og står foran protagonisten. Protagonisten faller sakte bakover mot bakken samtidig som slangen følger etter, før han tar hendene sine rundt ansiktet til slangen og kysser ham.¹

Lil Nas Xs kontroversielle sang med tilhørende musikkvideo, *MONTERO (Call Me By Your Name)*, satte fyr på internett da den ble publisert 26. mars 2021. Musikkvideoen viser blant annet Lil Nas X som blir forført av en slange i det som kan tolkes som Edens hage, danser langs en strippestang ned til helvete og gir Djevelen en «lap-dans» før han dreper ham. Som det kommer frem i en rekke artikler (se bl.a. Bennett, 2021; Wicker, 2021) fikk musikkvideoen som blant annet omhandler LHBTQ⁺-temaer, mye oppmerksomhet. Noen så på den som et

¹ Tid: 0:00–1:07 <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>

² LHBTQ+ står for: Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, queer (på norsk: skeiv), men «q» kan også stå for «questioning» (på norsk: spørrende) og «+» for å romme alle andre som bryter med normer for seksualitet og kjønn.

verdifullt uttrykk for *querness*³, mens andre anklaget Lil Nas X for helligbrøde, blasfemi og djeveldyrkelse. Lil Nas X er selv åpent homofil, og flere intervjuer legger vekt på hans kristne bakgrunn og hvordan dette preget ham som homofil (se bl.a. CBS Mornings, 2019b; Jordan, 2021). *MONTERO (Call Me By Your Name)* debuterte som nummer én på Billboard Hot 100-listen (Billboard, u.å.), og har i skrivende stund over 530 millioner visninger og over 100 millioner kommentarer på YouTube (Lil Nas X, 2021). Den havnet også på de norske topplistene (Topplista, u.å.).

I løpet av praksisperioden på lektorutdanningen ved Universitetet i Bergen har jeg brukt *MONTERO (Call Me By Your Name)* i undervisningen i Religion og etikk-faget. Samtlige elever kjente til artisten og flere hadde sett musikkvideoen. Å bruke musikkvideoen i undervisning om religion og populærkultur skapte både engasjement og lærerike samtaler. Et av kompetansemålene elevene skal kunne etter VG3 er å «utforske og analysere hvordan religioner og livssyn kommer til uttrykk i medier og populærkultur» (Kunnskapsdepartementet, 2020, s. 5). Dette kompetansemålet kom på læreplanen i 2020 og ble innført i faget i 2022. Hildegunn Lone Eriksens masteroppgave fra 2017 viste at lærerne i hennes undersøkelse brukte ulike populærkulturelle ressurser i religionsundervisningen.⁴ Religionsviter Sissel Undheim (2020) påpeker at for noen lærere betyr det nye kompetansemålet bare at noe de allerede har gjort nå er inkludert i læreplanen, mens for andre trengs det nye ideer om temaet. Denne masteroppgaven er ikke en didaktisk oppgave knyttet til undervisning, men en religionsvitenskapelig narrativ analyse av Lil Nas X fortellingsunivers i *MONTERO (Call Me By Your Name)*. Likevel har alltid et av formålene vært å kunne bidra til ny kunnskap og eksempler som kan brukes i undervisning om religion og populærkultur.

1.1. Religion og populærkultur

Med søkelys på religion i Lil Nas Xs musikkvideo, *MONTERO (Call Me By Your Name)*, skriver denne masteroppgaven seg inn i forskningsfeltet «religion og populærkultur». Felles for begrepene «religion» og «populærkultur» er at forskerne ikke har kommet til enighet om noen universelle definisjoner. Selv om det ikke finnes noen felles enighet om definisjoner for begrepene, kan det fortsatt være nyttig å avklare hva dette prosjektet legger i begrepene.

³ «Querness» kommer fra det amerikanske ordet «queer» som på norsk betyr «skeiv». Ordet *skeiv* kan forstås som en samlebetegnelse for alle som bryter med normer for kjønn og seksualitet. «Queerness» kan dermed oversettes til «skeivhet». Innenfor skeivteori, brukes ofte en verbform av ordet «queer», for å undersøke hvordan faste kategorier brytes ned, uten å sette opp nye kategorier. Jeg vil i denne oppgaven bruke «queer» som et verb.

⁴ Utvalget var for lite til å generalisere, men det skisserer noen tendenser.

Religion dukker ikke bare opp i kirker, moskeer, templer og synagoger, det dukker også opp i populærkulturen. De fleste mennesker har en forståelse av hva religion er. Denne forståelsen er ofte kulturbetinget og stammer blant annet fra familien, religiøse tradisjoner eller samfunnet de lever i (Clark T. R., 2012, s. 3), men innenfor academia blir denne forståelsen ofte problematisert. Å definere religion er en av de største utfordringene innenfor religionsvitenskapen, men ifølge de norske religionsviterne Ingvild Sælid Gilhus og Lisbeth Mikaelsson er det mer fruktbart å betrakte religion som et dynamisk og foranderlig felt. De argumenterer for at religionsdefinisjoner blir pragmatiske verktøy man bruker for å arbeide metodisk med bestemte emner og spørsmål, og man må derfor definere frem religion i hvert enkelt tilfelle (Gilhus & Mikaelsson, 2007a, s. 140).

Denne masteroppgaven tar utgangspunkt i en religionsmodell Ingvild Sælid Gilhus videreutviklet fra religionshistorikeren Jonathan Z. Smiths modell for romersk religion. Smith J. Z. (2003) hevdet at den religiøse verden kunne deles i tre; religion *her*, religion *der* og religion *hvor som helst*. Religion *her* var knyttet til private hjem og familiens gravsteder, religion *der* var knyttet til offentlig religion som for eksempel tempelet og religion *hvor som helst* var knyttet til religiøse entreprenører som for eksempel magikere. I senere tid har Gilhus videreutviklet denne modellen. Hun argumenterer for at man ser en fjerde dimensjon av religion i samfunnet som hun kaller religion *overalt* (Gilhus, 2013, s. 38–39). Denne fjerde dimensjonen viser til kommunikasjon om religion i den offentlige sfære som man kan møte på overalt uten å oppsøke et spesielt sted. Når vi studerer religion i populærkulturen, ser vi ofte etter religion på nye og uvante steder. Populærkulturen kan derfor argumenteres for å falle inn under dimensjonen religion *overalt*. Gilhus (2014, s. 21) påpeker også at disse dimensjonene ofte overlapper hverandre.

Siden jeg i denne sammenheng skal studere religion utenfor de samfunnsfærene som tradisjonelt forbindes med religion kan det være hensiktsmessig med en religionsdefinisjon som ikke bare er ensbetydende med «organisert religion», men også det som i boken *Myte, magi og mirakel: i møte med det moderne* kalles religion som er «smurt tynt utover» kulturen og samfunnet (Alver et al., 1999, s. 8–9). Med «smurt tynt utover» henviser forfatterne til at på kulturnivå kommer religion til uttrykk i sammenhenger som vi ofte ikke tenker på som religiøse (Alver et al., 1999, s. 8–9).

I denne oppgaven har jeg valgt å forholde meg til to religionsdefinisjoner. Den første definisjonen er utarbeidet av Gilhus og Mikaelsson (2012, s. 27): «Religion er menneskers forhold til forestillingsunivers som kjennetegnes av kommunikasjon om og med hypotetiske guder og makter». Den andre definisjonen er utarbeidet av religionsviterne Dag Øistein Endsjø og Liv Ingeborg Lied i sin norske introduksjonsbok om religion og populærkultur *Det folk vil ha*, nemlig at religion forstås som «et reservoar, eller et *arsenal*, av forestillinger, handlinger, symboler og fortellinger som bidrar til at kulturelle uttrykk og ytringer *plasseres i en kosmisk sammenheng*» (Endsjø & Lied, 2011, s. 18). Begge disse religionsdefinisjonene er vide nok til å fungere til formålet i denne masteroppgaven som har i oppgave å studere religion *overalt* og «smurt tynt utover» i populærkulturen. Ved å ta i bruk disse definisjonene er hensikten å belyse at religion er en mye mer integrert del av kulturen enn mange kanskje tenker over. I begge definisjonene ses religion som et flytende felt og ikke som en avgrenset sektor. Definisjonene gir rom for at religion ikke nødvendigvis må være forpliktende og ha dyptgripende konsekvenser for mennesket, men at religion også kan være overfladisk og ikke-forpliktende. Som Gilhus og Mikaelsson (2012, s. 28) påpeker kan religion være sentralt, men det kan også være perifert i forhold til andre kulturelle meningsfelt. Religion i *MONTERO (Call Me By Your Name)* er noen steder lett å kjenne igjen, men andre steder må man lete litt mer. Disse definisjonene har vist seg å være nyttige for å kunne diskutere hvordan musikkvideoen henviser til og bruker ytringer fra både hypotetiske guder og makter, men også forestillinger, handlinger, symboler og fortellinger som bidrar til at kulturelle uttrykk og ytringer knyttes til forståelser av sammenhenger i universet.

I likhet med religion er begrepet populærkultur blitt brukt forskjellig av ulike forskere (Clark T. R., 2012, s. 6). Begrepet består av «populær» og «kultur». Den amerikanske mediekritikeren og forskeren Lynn Schofield Clark (2007, s. 8) definerer kultur som:

the term used to denote a particular way of life for a specific group of people during a certain period in history. It also references the artifacts, narratives, images, habits, and products that give style and substance to that particular way of life.

Den amerikanske religionsviteren Bruce David Forbes (2017, s. 3) definerer kultur som «the whole range of human products and thoughts that surround our lives, providing the context in which we live». Begge definisjonene gir oss en forståelse av at kultur er en gruppes levemåte og er med på å gi og produsere konteksten de lever i. Noe som er sentralt for kultur, er at det

ikke oppstår av seg selv, men at alle er produsenter av kultur. Clark L. S. legger til at kultur referer til gjenstander, fortellinger, bilder, vaner og produkter som gir levemåten substans og stil. Clark L. S. (2012, s. 8) forklarer videre at «populær» refererer til folket. Videre forklarer hun at derfor refererer populærkultur ofte til kommersielt produserte produkter for folket som er spesielt assosiert med fritid, massemedia og livsstilsvalg. Forbes (2017) på sin side definerer ikke «populær», men han vektlegger et skille mellom ulike typer kultur for å bedre få frem hva han mener med populærkultur. Ifølge Forbes (2017, s. 2) skiller forskere ofte mellom tre ulike former for kultur: finkultur, folkekultur og populærkultur. Forbes (2017, s.3) argumenterer for at en vesentlig forskjell mellom de tre ulike formene for kultur er publikumstørrelsen og hvordan de blir formidlet. Samtidig anerkjenner Forbes (2017, s.5) at det ikke er så lett å skille mellom de ulike formene for kultur i en kompleks virkelighet.⁵

Populærkultur er altså kulturelle uttrykk som når ut til mange mennesker og blir populær. Gjenstander for populærkultur kan inkludere produkter som musikk, bilder, lesemateriale, film, TV, reklame, kjendiskultur, videospill, profesjonell idrett, radio, tegneserie, sosiale medier og fornøylesparker (Clark L. S., 2007, s. 8; Endsjø & Lied, 2011, s. 16). For at noe skal bli populært må innholdet treffe noe som har betydning eller gir mening for folk. Populærkulturen appellerer til følelsene våre og identifiseringsprosessene våre. Dette fører til at populærkulturen ofte blir et sted for å formidle viktige idealer og ideer (Clark L. S., 2007, s. 10). Forbes (2017, s. 6) argumenterer for at populærkulturen både formidler verdier og holdninger som reflekterer oss, men som også kan påvirke oss. Dette er noe som PR- og reklamebransjen er klar over og ofte spiller på for å få profitt (Clark L. S., 2007, s. 10). Populærkulturen er også laget for å underholde og glede folk (Forbes, 2017, s. 5). Det er altså viktig å huske på det kommersielle aspektet ved populærkulturen. Store deler av populærkulturen styres av økonomiske motiver og bransjen er derfor avhengig av å skape innhold som publikum vil ha (Endsjø & Lied, 2011, s. 16–17).

Populærkultur er også en fundamental del av menneskers sosiale liv og interaksjon med andre. Vi kommuniserer med andre gjennom referanser til populærkulturen, noe som plasserer oss sosialt og tilskriver mening til våre handlinger. Populærkulturen gir oss et følelseladet språk slik at vi kan kommunisere med andre om de tingene som er meningsfulle for oss, for eksempel når vi snakker entusiastisk om favorittfilmen vår (Clark L. S., 2007, s. 11). Mange bruker

⁵ For en mer detaljert beskrivelse av skillene mellom disse se Forbes (2017) s. 2–8.

populærkulturelle uttrykk daglig. Disse populærkulturelle referansene er for noen deres primære kulturelle univers og populærkulturen kan derfor bli en sentral del av det man snakker med andre om, tenker på og det språket og de henvisningene man snakker med (Endsjø & Lied, 2011, s. 16). Populærkulturen danner også sitt eget referanseunivers (Endsjø & Lied, 2011, s. 16). Vi ser en tendens til at blant annet tv-serier har referanser til andre tv-serier, reklame referer til dataspill, sanger referer til filmer, og så videre.

Det er også vanlig at populærkulturen legger til såkalte «easter egg», hemmelige beskjeder (Conway, 2010, s. 247). Ved å bruke «easter egg» kan produsentene av populærkulturen tilpasse produktet til ulike tilsiktede mottakere, eller legge føringer for mottakerens fortolkning. Et eksempel på dette er tittelen på *MONTERO (Call Me By Your Name)* hvor *Call Me By Your Name* er en referanse til romanen med samme navn av André Aciman (2007). I 2017 ble boken filmatisert med samme tittel, som blant annet vant en Oscar (IMDb, u.å.). Fortellingen handler om et hemmelig kjærlighetsforhold mellom to gutter. Guttene kaller hverandre for sitt eget navn for å vise hvor nære de er hverandre, som om de er samme person, men også for å holde forholdet hemmelig. *Call me by your name* er altså en populærkulturell homoseksuell referanse til å holde et forhold hemmelig eller for å være intim med en annen person.

I dag engasjerer forskere seg i studiet av religion og populærkultur på tvers av en rekke disipliner. Studiet av religion og populærkultur er et tverrfaglig forskningsfelt som bruker teorier og metoder fra sosiologi, antropologi, filosofi, psykologi, historie, litteraturkritikk, medievitenskap og kulturvitenskap (Clark L. S., 2007, s. 16; Forbes, 2017, s. 11). De første tekstene om populærkultur og religion ble publisert på begynnelsen av 1970-tallet (Lynch, 2005, s. 1). Hvordan forskningsfeltet startet er det noe uenighet om. Noen forskere hevder at det startet med etableringen av Centre for Contemporary Cultural Studies ved universitetet i Birmingham i England i 1964, mens andre hevder at det startet med Frankfurterskolen og arbeidene til Theodor Adorno (Clark L. S., 2007, s. 12–14; Endsjø & Lied, 2011, s. 19). Ifølge Endsjø og Lied (2011, s. 19–20) ble forskningsfeltet religion og populærkultur videreutviklet i løpet av 1970-tallet ved ulike engelske, amerikanske og australske universiteter. I boken *Religion and Popular Culture in America* legger Forbes (2017, s. 8-9) vekt på at forskning på populærkultur økte i takt med grunnleggelsen av «Popular Culture Association» i 1971 og «American Culture Association» i 1979. Populærkultur ble et forskningsfelt innenfor en rekke fagdisipliner, men Forbes (2017, s. 9) hevder at religion var underrepresentert i begynnelsen. Endsjø og Lied (2017, s. 20) argumenterer for at perspektivene fra forskningsfeltet på religion

og populærkultur spredde seg blant sosiologer, religionsvitere og teologer i den anglosaksiske verden og i forskjellige deler av Europa utover 1980- og 90-tallet.

I noen forskningskretser argumenteres det for at populærkulturen er triviell og at dens bruk av religion er truende, og burde derfor utelukkes fra forskning (Clark L. S., 2007, s. 11–13; Endsjø & Lied, 2011, s. 19). Andre forskere argumenterer for at populærkulturen er en så sentral del av livet til folk, at studiet av religion og populærkultur kan bidra til å forstå hvilken rolle religion har i samfunnet i dag (Clark L. S., 2007, s. 20; Endsjø & Lied, 2011, s. 19). Selv om det er delte meninger om religion og populærkultur som et seriøst forskningsfelt ser vi at interessen for religion og populærkultur øker i USA og Europa⁶; det skrives bøker, artikler, opprettes studieprogrammer og forskningskonferanser (Forbes, 2017, s. 9; Endsjø & Lied, 2011, s. 20).

1.2. Problemstilling og forskningsspørsmål

Musikkvideoer har i de siste tiårene utviklet seg til å bli et kraftfullt verktøy for å formidle både kunstneriske uttrykk og samfunnskritikk. Lil Nas Xs musikkvideo *MONTERO (Call Me By Your Name)* er et eksempel på dette, hvor artisten bruker musikkvideoen som en plattform for å utfordre etablerte normer. Det er særlig på grunn av alle kontroversene og medieoppmerksomheten at jeg ønsker å se på *MONTERO (Call Me By Your Name)* med et kritisk religionsvitenskapelig blikk. Gjennom denne oppgaven ønsker jeg å bidra til en økt forståelse av religioners plass i deler av dagens populærkultur og hvordan kunst kan brukes som et verktøy for å utfordre etablerte normer og verdier. Populærkulturen er en stor del av samtidskulturen og ved å forske på temaet «religion og populærkultur» kan det bidra til en økt forståelse av hvordan religion kommer til uttrykk i samtiden. Denne masteroppgaven tar utgangspunkt i en kvalitativ tilnærming til forskning, og analyserer Lil Nas Xs musikkvideo *MONTERO (Call Me By Your Name)* ved bruk av narrativ metode som er grunnleggende hermeneutisk. For å drive analysen benytter jeg teoretiske perspektiver fra interseksjonalitetsteori, kjønnsteori, skeiv teori og kritisk raseteori. Oppgavens problemstilling er:

Hvilke kristne narrativer spiller Lil Nas Xs musikkvideo *MONTERO (Call Me By Your Name)* på, og hvordan kan disse fortellingene fortolkes i lys av teoretiske perspektiver på kjønn og seksualitet i en amerikansk kontekst?

⁶ Innenfor Norges grenser ser vi bl.a. at religion og populærkultur blir eksplisitt nevnt i UDIR sine læreplaner for KRLE og Religion og etikk under kompetansemål etter 10. trinn og etter Vg3.

For å utdype problemstillingen har jeg formulert tre forskningsspørsmål:

1. Hvilke kristne fortellinger spiller *MONTERO (Call Me By Your Name)* på?
2. Hvordan knyttes disse fortellingene til kjønn og seksualitet?
3. Hvilken betydning får kontekst for en fortolkning av disse narrativene?

Ved å svare på disse forskningsspørsmålene undersøker jeg hvilke kristne fortellinger som brukes i *MONTERO (Call Me By Your Name)*, hvordan de kan fortolkes i lys av teoretiske perspektiver på kjønn og seksualitet, og hvilken betydning amerikansk kontekst får for fortolkningene. Lil Nas Xs bruk av kristne fortellinger i musikkvideoen kan gi en innsikt i hvordan kristendom påvirker og blir påvirket av kulturelle uttrykk og trender, innenfor en bestemt kontekst.

1.3. Oppgavens struktur

Oppgaven er delt inn i seks kapitler, inkludert dette kapitlet. I *andre kapittel* presenterer jeg hvem Lil Nas X er og det jeg har valgt å kalle *Montero*-universet. Videre gjør jeg rede for deler av den amerikanske konteksten som *MONTERO (Call Me By Your Name)* skriver seg inn i. Deretter redegjør jeg for masteroppgavens tematiske fokus som er «Religion og populærmusikk», mer spesifikt rettet mot den amerikanske hiphop-kulturen.

I *trede kapittel* presenterer jeg oppgavens teoretiske rammeverk. Jeg gjør først rede for interseksjonalitet før jeg presenterer den amerikanske kjønnsforskeren Judith Butlers teori om kjønnsperformativitet. Deretter redegjør jeg for begrepene «heteronormativitet» og «subversive kroppshandlinger» fra skeiv teori, før jeg avslutningsvis presenterer «svart maskulinitet» fra kritisk raseteori.

I *fjerde kapittel* redegjør jeg for hva som ligger i en hermeneutisk metode, abduktiv tilnærming og narrativ analyse, og begrunner hvorfor jeg har brukt disse metodene i denne masteroppgaven. I tillegg reflekterer jeg rundt etiske problemstillinger knyttet til arbeidet.

I *femte kapittel* gjør jeg en narrativ analyse av *MONTERO (Call Me By Your Name)*. Jeg ser blant annet på hvilke fortellinger som brukes, hvordan de kan fortolkes og hvilken rolle kontekst har for tolkninger av disse narrativene.

Til slutt, i *sjette kapittel*, oppsummerer jeg oppgavens funn ved å svare på forskningsspørsmålene, samt en konklusjon og veien videre.

2. Bakgrunn og utgangspunkt

Dette kapittelet gir en oversikt over bakgrunn og utgangspunkt for prosjektet mitt. Innledningsvis gjør jeg rede for Lil Nas X og hans posisjon i musikkindustrien. Videre presenterer jeg det jeg har valgt å kalle *Montero*-universet som består av en rekke ulike kulturelle uttrykk og som er selve utgangspunktet for denne masteroppgaven. Deretter redegjør jeg for deler av den amerikanske konteksten *MONTERO (Call Me By Your Name)*⁷ skriver seg inn i. Avslutningsvis presenterer jeg forskningsfeltet «religion og populærmusikk», før jeg spesifikt går inn i hiphop-kulturen som Lil Nas X er en del av, med fokus på religion og sex.

2.1. Hvem er Lil Nas X?

Lil Nas X er artistnavnet til 24 år gamle Montero Lamar Hill født 9. april 1999 i Lithia Springs i Georgia, USA. Fortellingen om Lil Nas X baserer seg på en ung gutt som kom fra fattige kår og ble verdensstjerne nærmest over natten. Denne fortellingen har både blitt konstruert gjennom Lil Nas Xs sosiale medieplattformer samt gjennom en rekke intervjuer som har blitt formidlet via forskjellige aviser, magasiner og TV-show. Det som går igjen i disse intervjuene er hvordan hans oppvekst i fattigdom preget mye av livet hans (se bl.a. CBS Mornings, 2019a; Chow, 2019; Herman, 2020). Det kommer frem at foreldrene hans skilte seg da han var seks år gammel og derfor flyttet han inn i en offentlig bolig sammen med moren og bestemoren. Grunnet morens narkotikamisbruk flyttet han inn til faren tre år senere. Faren er gospelsanger og Lil Nas X gikk regelmessig i kirken. Det som trekkes frem i intervjuer er hvordan han lærte at det ikke var akseptabelt å være homofil (se bl.a. CBS Mornings, 2019b; Jordan, 2021). Han har blant annet fortalt i intervjuer at en viktig grunn til at han ikke ønsket å være homofil var det kirken forkynte om homofile. I «Sun Goes Down» hvor Lil Nas X selv har skrevet fortellingen (Thomas, 2023, s. 70), synger han om hvordan han trodde at de homofile følelsene var en test fra Gud, hvordan han ba til Gud om å ta bort hans homofile følelser og hvordan han ikke lenger ønsket å leve.⁸

I en reportasje i det amerikanske magasinet *Rolling Stone* basert på et intervju med Lil Nas X fortelles det om hvordan Lil Nas X droppet ut av college for å satse på musikkkarrieren. Blakk flyttet han til søsteren og sov på gulvet hennes. Som 19-åring ga han ut country-rap sangen

⁷ For enkelhets skyld bruker jeg herav bare *Montero* når jeg snakker om musikkvideoen.

⁸ I sangen «Sun Goes Down» synger Lil Nas X: «These gay thoughts would always haunt me/ I prayed God would take it from me/ It's hard for you when you're fightin'/ And nobody knows it when you're silent». Og «Don't wanna lie, I don't want a life/ Send me a gun and I'll see the sun». Sist hentet 29. april 2023: <https://www.youtube.com/watch?v=U3BVFY9wnTw>

«Old Town Road» 3. desember 2018. I reportasjen kommer det frem at Lil Nas X leide musikk-beaten anonymt på plattformen *Beatstars* for 30 dollar, og spilte inn den selvskrevne sangen på under to timer i et enkelt musikkstudio i Atlanta på deres «20 dollars tirsdagstilbud» (CBS Mornings, 2019a). I mange intervjuer trekker Lil Nas X frem at han brukte mye tid på å promotere sangen. Blant annet lagde han rundt 100 memes som han spredde på sosiale medier. Tidlig 2019 gikk sangen viralt mye grunnet en «#Yeehaw-Challenge» han postet på videodelingstjenesten TikTok. Lil Nas X signerte kontrakt med plateselskapet *Columbia Records* i mars 2019 (Eells, 2019). «Old Town Road» kategoriseres som en country-rap-sang, og havnet på *Billboard* sin «Hot Country Songs-liste», men etter kort tid fjernet *Billboard* sangen fra listen og argumenterte for at sangen ikke hadde nok country-elementer. I en artikkel skrevet av medieviter Mel Stanfill (2021) diskuterer han hvordan denne avgjørelsen skapte kontroverser og belyser flere argumenter for at det finnes et mønster der svarte musikere ekskluderes fra country-sjangeren.

I april 2019 ga Lil Nas X ut en remix av «Old Town Road» sammen med den veletablerte countryartisten Billy Ray Cyrus (Stanfill, 2021). Samme måned slo Lil Nas X rapperen Drakes Record for flest amerikanske strømminger av en sang på en uke med 143 millioner strømminger mot Drake sine 116 millioner strømminger (Top40 Charts, 2019). I midten av august 2019 hadde sangen over én milliard avspillinger på Spotify (Chow, 2019). Sangen toppet lister verden over, inkludert Norge (Topplista, u.å.). «Old Town Road» slo alle rekorder på «Billboard Hot 100-listen», med totalt 19 uker sammenhengende på førsteplass. Lil Nas X holder denne rekorden fortsatt.

På den siste dagen av Pride-måneden juni i 2019, kom Lil Nas X offentlig ut som homofil på Twitter.⁹ I et intervju med det amerikanske magasinet *Variety* forteller Lil Nas X at faren var sjokkert og at det var en prosess å godta hans seksualitet (Lil Nas X, i Herman, 2020). Da han offentlig delte at han var homofil fikk han både positive og negative reaksjoner. Flere kommenterte at de ikke lengre ville høre på musikken hans. Lil Nas X er kjent for å ha en sarkastisk og spøkende tone på sine sosiale medier og som et svar skrev han «just got news that i'm gay and i will no longer be streaming my music. i'm sorry that shit is just not ok».¹⁰

⁹ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1145428812404068352?s=20&t=gQx1eiwS86xk4CJ2NA3Yng>

¹⁰ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1146092672400146432?s=20&t=KFnFM4FO7zLawTXLmj5SyQ>

Lil Nas X er den eneste artisten som har «kommet ut» som homofil samtidig som han hadde en nummer én sang («Old Town Road»). På den årlige Grammy-utdelingen for 2019 var Lil Nas X den mannlige artisten med flest nominasjoner, hvor han vant to priser. Også her ble Lil Nas X utsatt for hets da den amerikanske rapperen Pastor Troy kritiserte det rosa antrekket han hadde på seg under Grammy-utdelingen. Pastor Troy mente at Lil Nas X var en del av den kjente «Gay Agenda»¹¹ og anklaget ham for å «love to push this s**t on Our Kids!!».¹² Selv om han mottok masse hets vant han flere andre priser dette året, og en av dem gjorde ham igjen historisk; da han ble den første svarte åpent homofile til å ha vunnet en *Country Music Association*-pris (Bollinger, 2019). *Time*, et av USAs største magasiner kåret Lil Nas X til en av de 25 mest innflytelsesrike personene på Internett i 2019.¹³ I 2020 oppnådde «Old Town Road» «Diamond-status». For å oppnå «Diamond-status» fra «Recording Industry Association of America (RIAA)» må sangen nå 10 millioner enheter solgt, enten digitale nedlastninger eller tilsvarende strømmeenheter. «Old Town Road» ble den hiten i historien som raskest ha oppnådd «Diamond-status». Lil Nas X skriver seg inn som den andre åpent homofile artisten sammen med Elton John til å få denne statusen (Aniftos, 2019; Lang, 2019).

Selv om Lil Nas X mottok mye hat legger flere intervjuer vekt på at hans fanskare fortsatte å vokse, og mange har lagt særlig vekt på hvordan han ble populær blant barn og unge (se bl.a. CBS Mornings, 2019b; Limbong, 2021). Blant annet hadde Lil Nas X en virtuell konsert og fikk sin egen avatar på den digitale spillplattformen Roblox, hvor over halvparten av plattformens brukere er under 13 år (Limbong, 2021). I januar 2021 ga Lil Nas X ut barneboken *C is for Country*. Han reiste rundt og gjorde opptredener på skoler, festivaler og prisutdelinger. Han utga tre singler til: «Panini», «Rodeo» og «Holiday», som også havnet på topplistene (Billboard, u.å.).

¹¹ «Gay Agenda» er et begrep introdusert av den kristne konservative høyresiden for å beskrive talpersoner for kulturell aksept og normalisering av ikke-heteroseksuelle seksuelle orienteringer og forhold.

¹² Instagram-posten ble senere slettet, men man kan se posten her: Sist lest: 29. april 2023 <https://www.revolt.tv/article/2020-01-29/81616/twitter-slams-pastor-troy-for-homophobic-comments-about-lil-nas-x/>

¹³ Sist hentet 29. april 2023: <https://time.com/5626827/the-25-most-influential-people-on-the-internet/>

2.1.1. *Montero-universet*

I juli 2020 avslørte Lil Nas X at debutalbumet snart var klart, og noen dager senere postet han et klipp av den nyeste sangen «Call Me By Your Name» på sin Twitter-profil.¹⁴ Ifølge en rekke kilder (se bl.a. Aniftos, 2020; Kenneally, 2020) fikk klippet stor oppmerksomhet på sosiale medier og den verdenskjente artisten Rihanna hyllet sangen.¹⁵ Under en reklamepause i Superbowl finalen februar 2021 dukket det opp et nytt hint av Lil Nas Xs nyeste sang «MONTERO (Call Me by Your Name)». Reklamevideoen var et samarbeid med teknologiselskapet Logitech hvor Lil Nas X hedret skaperne, artistene og regelbryterne.¹⁶ Måneden etterpå ble sangen offisielt lansert med tilhørende musikkvideo. Dette skjedde to dager før palmesøndag i den kristne påsken. Musikkvideoen bruker en rekke kjente bibelreferanser, blant annet Edens hage, helvete og Djevelen. Lil Nas X ble anklaget i en Twitter-melding (som senere ble slettet) for å ødelegge samfunnet hvor han svarte «there is a mass shooting every week that our government does nothing to stop. me sliding down a cgi pole isn't what's destroying society».¹⁷ Fire dager etter lanseringen av musikkvideoen kommenterte Fox News kommentator Raymond Arroyo sangen under et direktesendt program på Fox News:

What's most outrageous is the timing of this. It was intentionally dropped on the eve of Holy Week. Try this with any other religious group than Christians during their Holy Week and Nas might find himself sliding down that pole for real, this is desperate and really pathetic.¹⁸

Arroyo kritiserer Lil Nas X for å utgi sangen under den kristne påsken og hevder at hvis dette hadde blitt gjort med en annen religion kunne han blitt drept. Som svar twitret Lil Nas X «LETS FUCKIN GOOOO! WE MADE FOX NEWS!».¹⁹

¹⁴ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1281311946810068992?s=20&t=kSnzzhQh4yTCj4lCaN3UQ>

¹⁵ Sist hentet 29. april 2023:

https://twitter.com/LilNasX/status/1288694160476659713?s=20&t=yV4mk9M2NlyfgOBaCO_mOQ

¹⁶ Sist hentet 29. april 2023: <https://www.youtube.com/watch?v=3dB11iwqqbw>

¹⁷ Sist hentet 29. april 2023: https://twitter.com/LilNasX/status/1375500300958638086?s=20&t=TpJQ2-6swxhUZa8_bXOVKg

¹⁸ Sist hentet 29. april 2023:

https://twitter.com/Acyn/status/1376727230449995776?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1376728380087824387%7Ctwgr%5E%7Ctwcon%5Es3_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.theguardian.com%2Fmusic%2F2021%2Fmar%2F30%2Ffil-nas-x-montero-call-me-by-your-na

¹⁹ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1376728380087824387?s=20&t=7HybBhNOfcNECNXw2SUHdQ>

Samme dag som musikkvideoen ble publisert, lanserte Lil Nas X et samarbeid med det New York-baserte kunstkollektivet *MSCHF* og ga ut et modifisert par *Nike Air Max 97*²⁰ som de kalte *Satan Shoes*.²¹ Skoene ble lagt ut for salg 29. mars 2021 og ifølge det amerikanske hip hop-magasinet *XXL* ble skoene utsolgt på under ett minutt (*XXL Magazine*, 2021). Skoene var svarte og røde med et bronsepentagram og fylt med 2 flytende ounces av rødt blekk og en dråpe menneskeblod. Disse ble også brukt av djevelfiguren i musikkvideoen til *MONTERO (Call Me By Your Name)*. Det ble bare laget 666 par sko, med tydelig referanse til Antikrist. Innenfor kristen teologi blir tallet 666 knyttet til Johannes Åpenbaring kapittel 13 der det står om motstanderen til Gud som kalles «dyret» (Hauken, 1998). Avslutningsvis står det «Her gjelder det å ha visdom. La den som har forstand, regne ut dyrets tall! For det er et menneskes tall, og tallet er 666» (Åp 13:18, Bibel 2011).

Skoene brukte flere bibelreferanser. De ble solgt for 1 018 dollar som er en referanse til bibelverset Lukas 10:18 som siterer «Jeg så Satan falle ned fra himmelen som et lyn». Det var også inngravert LUKE 10:18 på skoene. Både skoene og den tilhørende nettsiden²² gir flere referanser til Djevelen og dette skapte sterke reaksjoner. Det kom flere reaksjoner på djevleskoene og en av dem kom fra den amerikanske evangelikale ministeren, teleevangelisten, konspirasjonsteoretikeren og politiske kandidaten, Pastor Mark Burns, som twitret på sin Twitter-profil:

These #SatanShoes by #Nike & #LilNasX with 666 and a drop of human blood in the sole is a reason why we Christians must be prayed up ready to battle in the spirit with the Voice of the Holy Spirit. This is evil & heresy and I pray that Christians rise up against this.²³

Pastor Mark Burns var ikke den eneste som ble provosert av Lil Nas X. Guvernøren for South Dakota Kristi Noem svarte på sin Twitter-profil på en post av djevleskoene:

²⁰ Nike mottok mange hatmeldinger og flere oppfordret til å boikotte dem. Nike hevdet at de ikke hadde vært med å hverken designe eller produsere djevleskoene og saksøkte MSCHF for å krenke og skade varemerket (Pietsch, 2021).

²¹ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/saint/status/1375532655551389696?s=20&t=sn5mlaf4LrgHsKvkEEbGKw>

²² Sist hentet 29. april 2023: <https://mschfsneakers.com/satan-shoes/>

²³ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/pastormarkburns/status/1375918475403739152?s=20&t=oUHL1rgagovGMuUVIRVyMg>

Our kids are being told that this kind of product is, not only okay, it's "exclusive". But do you know what's more exclusive? Their God-given eternal soul. We are in a fight for the soul of our nation. We need to fight hard. And we need to fight smart. We have to win.²⁴

Her knytter Noem skoene opp imot det hun beskriver som en nasjonal utfordring i USA, en kamp om nasjonens gudegitte sjel. Lil Nas X svarte Noem på sin Twitter-profil:

ur a whole governor and u on here tweeting about some damn shoes. do ur job!²⁵

Noem lot det ikke ligge der og kom med motsvaret:

What good will it be for someone to gain the whole world, yet forfeit their soul?
-Matthew 16:26²⁶

Som svar twitret Lil Nas X:

"Shoot a child in your mouth while I'm ridin"
-Montero 1:08²⁷

I sitatet fra Noem referer hun til et bibelvers fra Matteusevangeliet som handler om å ikke miste sjelen sin. I svaret til Lil Nas X refererer han til en strofe om likekjønnet sex fra *MONTERO (Call Me By Your Name)*, men siterer det slik Noem fremstilte bibelverset. Den amerikanske, svarte, konservative, politiske kommentatoren, forfatteren, talkshowverten og aktivisten Candace Owens skrev dette på sin Twitter-profil:

We've turned George Floyd, a criminal drug addict, into an icon.
We are promoting Satan shoes to wear on our feet.
We've got Cardi B named as woman of the year.
But we're convinced it's white supremacy that's keeping black America behind.

²⁴ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/govkristinoem/status/1376239196709478400?s=20&t=1S16vFuIGTKZOqy5cxaczw>

²⁵ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1376245938226798594?s=20&t=hpy9Uu1mx6nftAWCQQNwnw>

²⁶ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/govkristinoem/status/1376265841327529985?s=20&t=BCLk2fFW6uWA9dch6TbYZA>

²⁷ S Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1376267468050587648?s=20&t=8n5A0Wo0sP9ImTBTbNIEKg>

How stupid can we be?²⁸

28. mars 2021 delte Lil Nas X en video med tittelen «Lil Nas X Apologizes for Satan Shoe».²⁹ I videoen ser vi Lil Nas X som holder skoen og sier «OK, guys, I see everybody's been talking about this shoe, and I just want to come forward and say...», før det dukker opp et klipp fra *MONTERO (Call Me By Your Name)* der det synges «Fuck it, let's ride» samtidig som Lil Nas X gir en lapdance til djevelfiguren. 29. mars 2021 delte Lil Nas X et bilde av en ny hvit Nike-sko og skrev «we have decided to drop these to even the score. damn y'all happy now?»³⁰ På de nye skoene var det inngravert «My Pleasure», Chick-fil-A-logoen og bibelreferansen John 3:16. Chick-fil-A er en fast-food-kjede i USA som er kjent for å donere penger til organisasjoner med anti-LHBTQ+-holdninger. Professor i kommunikasjonsstudier Jill M. Weber (2013) har gjort en analyse av demonstrasjonene som oppstod i kjølvannet av President and Chief Operating Officer i Chick-fil-A Dan Cathy sine mange offentlige kommentarer som var imot likekjønnet ekteskap da han mente det ikke samsvarte med Bibelens «familiedefinisjon». Som det kommer frem i analysen skapte Chick-fil-A sine anti-LHBTQ+-holdninger sterke kontroverser. For å vise sin støtte til Chick-fil-A sine «kristne prinsipper» og «Guds verdier» dro flere kristne konservative og kjøpte et måltid hos restauranten (Weber, 2013, s. 34). Bibelreferansen John 3:16 kommer fra Johannesevangeliet i Det nye testamentet: «For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå forta, men ha evig liv». Verset blir også kalt «Den lille Bibelen» og blir ofte brukt som et tegn på kristen tro. Denne videoen er nok et eksempel på hvordan Lil Nas X legger opp til å provosere kristne konservative på sine sosiale medier.

Lil Nas X var forberedt på å oppleve motstand. Dagen etter *MONTERO (Call Me By Your Name)* ble publisert la Lil Nas X ut et bilde på sin Instagram- og Twitter-profil hvor det stod:

dear 14 year old montero,

i wrote a song with our name in it. it's about a guy i met last summer. i know we promised to never come out publicly, i know we promised to never be "that" type of gay person, i know we promised to die with the secret, but this will open doors for many other queer people to

²⁸ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/RealCandaceO/status/1376253935737057291?s=20&t=tSIPXxtQ8RFIM1G-ksqFvA>

²⁹ Sist hentet 29. april 2023: <https://www.youtube.com/watch?v=ESf8Un3g9zM>

³⁰ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1376322235972022272?s=20&t=OckkS69KVIIECGxV99dELw>

simply exist. you see this is very scary for me, people will be angry, they will say i'm pushing an agenda. But the truth is, i am. the agenda to make people stay fuck out of other people's lives and stop dictating who they should be. sending you love from the future.

-lnx³¹

Her kommer det frem hvordan Lil Nas X egentlig ikke hadde planer om å «komme ut» som homofil. Brevet er skrevet til *et yngre selv*. Det kommer også frem at han var forberedt på at folk ville anklage ham for å ha en agenda. Lil Nas X svarte direkte på flere av hatmeldingene på sine sosiale medier. Han la også ut denne Twitter-meldingen samme dag som musikkvideoen ble lansert: «y'all love saying we going to hell but get upset when i actually go there lmao». ³² I musikkvideoen ender Lil Nas X opp i helvete, og det er dette han refererer til. I tillegg twitret han dette to dager etter publiseringen av musikkvideoen:

i spent my entire teenage years hating myself because of the shit y'all preached would happen to me because i was gay. so i hope u are mad, stay mad, feel the same anger you teach us to have towards ourselves. ³³

Her kommer det tydelig frem at Lil Nas X ønsker å ta et oppgjør med kirken og hvordan de har fått ham til å hate seg selv for å være homofil.

Lil Nas X har konseptualisert og skrevet handlingen til *MONTERO (Call Me By Your Name)*, og sammen med den ukrainske musikkvideoregissøren Tanu Muino har han regissert musikkvideoen (Thomas, 2023, s. 70). Muino (i Lipshutz, 2021) har kommentert at *MONTERO (Call Me By Your Name)* er Lil Nas X egen historie, og hennes oppgave var å skape den verdenen Lil Nas X hadde sett for seg. Muinos hovedinspirasjonskilde var bildet *Lystenes hage*³⁴, malt av den nederlandske kunstneren Hieronymus Bosch i perioden 1495-1505.

³¹ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1375297562396139520?s=20&t=aLgXSBNjnzmxdlK9c7soBQ>

³² Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1375452461817688065?s=20&t=OHbpYmMkHurCnk117ZVqgQ>

³³ Sist hentet 29. april 2023:

<https://twitter.com/LilNasX/status/1375857638869585922?s=20&t=eboYJD6LNmzFqM6GfUPQdA>

³⁴Lenke til kunstverket: Sist hentet 29. april 2023: <https://www.museodelprado.es/coleccion/obra-de-arte/triptico-del-jardin-de-las-delicias/02388242-6d6a-4e9e-a992-e1311eab3609>

Sammen med art director³⁵, Hodo Musa³⁶, skapte de tre en mer moderne versjon av *Lystenes hage* som representerte Lil Nas X og hans fortelling (Lipshutz, 2021).

I tillegg til sangteksten, musikkvideoen og djevelskoene lanserte Lil Nas X flere andre ulike kulturelle uttrykk som spiller på religiøse symboler som kan knyttes til utgivelsen av «MONTERO (Call Me by Your Name)». Alle disse kulturelle uttrykkene har jeg valgt å kalle for «*Montero*-universet». *Montero*-universet omfatter blant annet coverbildet til sangen hvor Lil Nas X gjenskaper en ny versjon av Michelangelos kjente maleri «Adams skapelse»,³⁷ et musikkalbum med navn *MONTERO* hvor hovedsingelen er «MONTERO (Call Me by Your Name)», en konsertturné, liveopptredener, og Lil Nas Xs poster på sine sosiale medieplattformer hvor han promoterer sangen og albumet. I forbindelse med promoteringen av albumet *MONTERO* postet Lil Nas X et redigert bilde av seg selv som gravid på sine sosiale medier og annonserte «SURPRISE! I can't believe i'm finally announcing this. My little bundle of joy "MONTERO" is due September 17, 2021».³⁸ I tillegg lagde han en «baby registry» som bestod av forskjellige HIV/AIDS organisasjoner og samlet inn 500 000 dollar.³⁹ Det kommer frem i en rekke artikler (se bl.a. Henry, 2021; Wood, 2021) at gravidstuntet skapte kontroverser og flere anklaget Lil Nas X for å ha dårlig innflytelse på barn. Den amerikanske komikeren Donnell Rawlings la ut en instagram-post med et bilde av Lil Nas X med gravidmage og skrev «I'm with freedom of whatever, but at this point Lil Nas is fucking with the minds of kids. What are your thoughts, how do I explain this shit to my son?».⁴⁰ Debatten rundt *Montero*-universet kan oppleves polarisert, med to sterke poler der noen er svært kritiske, mens andre hyller Lil Nas X.

2.2. Religion, politikk og LHBTQ+

USA er et samfunn med en rik variasjon av kulturelle uttrykk og et mangfold av religiøse retninger og livssyn. Samtidig har protestantisk kristendom hatt en dominerende stilling i det

³⁵ Yrkestittelen «art director» blir ikke oversatt på norsk, men kalles ofte AD. En art director er en idé- og konseptutvikler med det visuelle som sin spesialitet.

³⁶ I intervjuet referer Muino til Musa som «art director», men Musa har selv kalt seg «creative director». Hun er også stylist.

³⁷ Sist hentet 29. april 2023:

https://twitter.com/LilNasX/status/1369378599896244226?s=20&t=e5_kEYoalCDmA6eJtrzIdQ

³⁸ Sist hentet 29. april 2023: <https://twitter.com/LilNasX/status/1433490106946523143?s=20&t=bhxfJnCwK-7dUpGiJCnBxQ>

³⁹ Sist hentet 29. april 2023: <https://www.pinknews.co.uk/2022/04/03/lil-nas-x-pregnant-hiv/>

⁴⁰ Posten ble senere slettet, men man kan se et skjermbilde av innlegget her: Sist hentet 29. april 2023: <https://twitter.com/SaycheeseDGTL/status/1433530020220313601>

amerikanske samfunnet (Pasquier, 2023 , s. 12-13).⁴¹ Dette gjør USA til et hyperkulturelt samfunn med en sterk innflytelse fra protestantisk kristendom. Selv om USA er preget av et stort mangfold vil jeg i denne oppgaven fokusere på den kristne konservative konteksten som Lil Nas X åpenbart henvender seg til. Mye av debatten rundt *Montero*-universet får frem at det er spesielt kristne konservative som blir provosert. Ut fra flere av postene til Lil Nas X på sosiale medier kan det også se ut som han bevisst har ønsket å provosere visse kristne grupperinger. Debatten har også involvert konspirasjonsteorier særlig knyttet til «Gay Agenda» og satanistiske kulturer. I senere år ser man hvordan ulike ideer som kan knyttes til slike konspirasjonsteorier har fått fotfeste i den amerikanske kulturen og politikken. For å forstå noe av denne kontroversen er det derfor relevant å se nærmere på deler av konteksten *Montero* skriver seg inn i. Det finnes ulike kristne konservative grupperinger i USA, men denne masteroppgaven konsentrerer seg hovedsakelig om evangelikale kristne, «Religious Right» og «The Black Church». Jeg vil videre i kapittelet argumentere for hvorfor disse tre kristne konservative gruppene utgjør en relevant kontekst for min analyse av *Montero*.

Lil Nas X er vokst opp i «The Black Church» også kalt blant annet «Black churches» (Lil Nas X, i Zach Campbell, 2021, 8:21–8:50).⁴² På norsk blir begrepene oversatt til «den svarte kirken» eller «afroamerikanske kirker» som er en fellesbenevnelse på ulike kristne menigheter og kirkesamfunn som hovedsakelig retter seg mot afroamerikanere. Som det kommer frem over lærte Lil Nas X under oppveksten at homofili var en synd, noe som medførte at han utviklet et selvhat og et ønske om å ikke være homofil. Svarte kirker i USA varierer i karakter, inkludert teologiske tradisjoner, tilbedelsesstil, musikk, beliggenhet (urban/rural) og sosioøkonomisk status (Ward, 2005, s. 494). Kirken er ofte et betydelig element i svartes sosiale liv og nettverk. Sosiolog Elijah Ward (2005, s. 494) argumenterer for at innflytelsen fra den svarte kirken har en sterk innflytelse på mange nivåer i livene til kirkegjengerne, men også over livene til svarte som ikke er kirkegjengere. Mange svarte har blitt dypt påvirket av kirkeideologiene og bildene de ble oppdratt med, noe som fortsetter å påvirke deres senere tro og praksis, selv om de som voksne ikke lenger omfavner kirken eller religiøse prinsipper.

⁴¹Selv om koloniseringen introduserte både katolisismen og protestantismen til USA var det særlig protestantismen som vokste frem, da dette var den dominerende kristne retningen i England, Nederland og Sverige (Pasquier, 2023, s. 36-52). Siden 1700-tallet har amerikansk protestantisme vært preget av «vekkelser», det vil si bevegelser der mennesker har et sterkt fokus på at de må omvende seg til Gud for å bli frelst, også kalt «New Birth» (Pasquier, 2023, s. 52). Vekkelsesbevegelsene førte til at det oppstod en rekke nye trossamfunn i USA.

⁴² Det kommer ikke frem hvilket kirkesamfunn Lil Nas X er vokst opp i. I denne artikkelen kommer det frem han i oppveksten gikk i en kirke i Bankhead, et nabolag vest for Downtown Atlanta. Informasjon hentet fra: Sist hentet 29. april 2023: <https://www.gq-magazine.co.uk/culture/article/lil-nas-x-interview-2021>

Ifølge Ward (2005) har kirken spilt en sentral rolle i å fremme homofobi innenfor svarte samfunn (*black community*).⁴³ Store deler av den svarte kirken opererer i samsvar med en tolkning av Bibelen som definerer sex utenfor ekteskapet som synd (Pinn, 2007, s. 4). Den amerikanske religionsviteren Anthony Pinn (2007, s. 5–6) argumenterer for at svarte teologer har knyttet seksuell nytelse til heteroseksuell legning og på denne måten styrket en lang historie med homofobi innenfor svarte religiøse institusjoner og samfunn. I boken *Sexuality and the Black Church: A Womanist Perspective* fra 1999 argumenterer den svarte teologen Kelly Brown Douglas (s. 3) for at mange svarte kirkefolk har forkynt at homoseksuell oppførsel er en synd, og at de skal elske synderen, men hate synden. Andre svarte predikanter har kalt homoseksualitet en «vederstygghet» (Douglas, 1999, s. 3). Både Ward (2005, s. 495) og Douglas (1999, s. 90) argumenterer for at homofobi i noen svarte kirker er knyttet til en bokstavtro tolkning av Bibelen. I ulike studier (se blant annet: Lewis, 2015; Quinn, Dickson-Gomez, & Kelly, 2016; Woodyard, Peterson, & Stokes, 2000) kommer det frem i intervjuer av medlemmer fra den svarte kirken hvordan det ble forkynt at homofile kommer til helvete. Den svarte kirken deler noen av de samme konservative grunnverdiene som andre kristne grupperinger i USA.

Uten å kunne vite det med sikkerhet er det nærliggende å tenke at i tillegg til den konservative svarte kirken Lil Nas X er oppvokst i, har også andre kristne konservative grupperinger som preger mye av dagens USA fått betydning for skapelsen av *Montero*. Medlemmer av kristne konservative grupperinger har også deltatt i debatten som oppstod i kjølvannet av *Montero* slik som republikanerne Kristi Noem og Pastor Mark Burns. Flere republikanske politikere knyttes til evangelikal protestantisme og den kristne bevegelsen «Religious Right». Både evangelikal protestantisme og «Religious Right» har hatt sterk påvirkning på den amerikanske politikken og kulturen i de senere år. Videre vil jeg derfor kort vise til noen historiske linjer for å gi en bedre forståelse av hvordan konservativ kristendom påvirker den amerikanske politikken og kulturen i dag, knyttet til spørsmål om LHBTQ+.

⁴³ Kirken er ikke den eneste kilden til homofobi i det svarte samfunnet. En annen sentral grunn er ideen om en «autentisk svart maskulinitet». Jeg diskuterer svart maskulinitet senere i dette kapittelet og mer i teorikapittelet.

2.2.1. Kristne konservatives påvirkning på den amerikanske politikken

Utover 1970-tallet vokste det frem en rekke konservative kristne politiske grasrotorganisasjoner som et resultat av sekulariseringen i USA. I årene etter andre verdenskrig gjennomgikk USA en sekularisering av den offentlige skolen og fikk et tydeligere skille mellom kirke og stat. Blant annet gjorde Høyesterett i 1968 det slutt på lover som forbød lærere å undervise evolusjonsteorien og som fremmet ulike former for kreasjonisme (Stephens H. L., 2021, s. 244). Mange konservative kristne, hovedsakelig hvite evangelikale protestanter og noen hvite katolikker, ble urolige av alle endringene som oppstod på grunn av blant annet kvinnerettighetsbevegelsen, borgerrettighetsbevegelsen, anti-krigsbevegelsen og generell populærkultur (Pasquier, 2023, s. 139). Radikale teologer forsterket bekymringene deres ved å hevde at USA var en «post-kristen nasjon» på vei nedover en enveiskjørt gate til sekularisme. Som et svar på sekulariseringen vokste det utover 1970-tallet frem en rekke politiske grasrotorganisasjoner som ønsket å returnere USA til en «imaginær fortid» (Stephens H. L., 2021, s. 240). Denne fortiden bestod av et USA hvor kristendommen stod sterkt, blant annet ved at folk flest mente at kristentroen var sentral for hva det ville si å være amerikaner og at landet besto av kristne kjernefamilier med tydelige kjønnsroller. Dette førte til fremveksten av en bevegelse av kristen konservativisme, kjent som «Religious Right» eller «New Christian Right» (Pasquier, 2023, s. 139). Denne bevegelsen er et samarbeid mellom ulike kristne kirker. Det finnes flere måter å forstå «Religious Right» på, og en av dem er som en politisk bevegelse med medlemmer som er religiøst konservative og konservative når det gjelder politiske og/eller sosiale problemstillinger (Smith T. W., 1999, s. 246–247).

En sentral person for spredningen av den kristne høyresiden sine verdier var baptistministeren Jerry Falwell (1933-2007). I 1956 grunnla han menigheten Thomas Road Baptist Church i Lynchburg Virginia som startet med 35 medlemmer og utviklet seg til å bli en megakirke med over 15 000 medlemmer (Wilcox & Robinson, 2010, s. 43). Samme år startet han *The Old-Time Gospel Hour* et radio- og TV-program som han var programleder for, der han spredde sine konservative kristne verdier. I 1979 grunnla han *The Moral Majority*, en politisk organisasjon knyttet til det kristne høyre og det republikanske partiet, som ble en av de største politiske lobbygruppene for evangelikale kristne i USA på 1980-tallet (Wilcox & Robinson, 2010, s. 6). Falwell var pådriver for konservativ politikk. Etter at republikaneren Ronald Regan vant presidentvalget med overraskende stor margin i 1980, ble Falwell og *The Moral Majority* kreditert av media for seieren (Wilcox & Robinson, 2010, s. 6). Falwell var kjent for å komme med flere kontroversielle utsagn. Blant annet da han i 1983 uttalte at «AIDS is not just God's

punishment for homosexuals, it is God's punishment for the society that tolerates homosexuals» (Sanchez, 2020, s. 307), eller da han anklaget homofile og lesbiske for å være medskyldige i 9/11-terroren kun noen dager etter terrorangrepet. Etter mye kritikk beklaget han for 9/11-utsagnet (Wilcox & Robinson, 2010, s. 8).

Samfunnet i USA har i de senere årene ofte blitt omtalt som svært polarisert. Under en republikansk konvensjon i 1992 erklærte den amerikanske politikeren Pat Buchanan en kulturell krig mot tro, oppførsel og verdier i strid med de som ble holdt av politiske og religiøse konservative i USA (Westerfelhaus & brookey, 2004, s. 302). Denne krigen var rettet mot en rekke grupper, og homoseksuelle ble tydelig identifisert som en av de primære fiendene av Buchanan og hans støttespillere. Svært forenklet kan vi si at deler av denne «kulturkrigen» er mellom «Religious Right» og «Gay Rights» forkjempere. Den kristne høyresiden har fremdeles søkelys på homofile og deres såkalte «Gay Agenda». Forenklet sett kan man tenke at på den ene siden har man forkjempere for «Gay Rights» som støtter homofiles rettigheter, og på den andre siden har man «Religious Right» som avviser homofili som en akseptabel livsstil. Den kristne høyresiden hevder at det står i Bibelen at homofili er en synd og at det derfor ikke kan aksepteres (Westerfelhaus & brookey, 2004, s. 304).

I 2016 vant republikanske Donald Trump presidentvalget med slagordet «Make America Great Again». Ifølge en undersøkelse fra *Pew Research Center* utgjorde hvite evangelikale protestanter én av fem velgere (Pew Research Center, 2018). Trump vant frem i stor grad på grunn av hans villighet til å kjempe mot krefter hvite evangelikale anser som deres største motstandere, blant annet den såkalte politiske korrekte, sekulære og venstreorienterte eliten i storbyene ved kystene (Stephens H. L., 2021, s. 237). Høsten 2020 gjorde Trump det forbudt å undervise basert på kritisk raseteori fra føderale institusjoner. Skolen ble en viktig sak for Trump under 2020-valgkampen (Stephens H. L., 2021, s. 250). Selv om Trump tapte valget i 2020, la han grunnlaget for en kamp mot kritisk raseteori i den offentlige skolen. Flere republikanske politikere i ulike stater har innført forbud i den offentlige skolen mot bruken av materiale som er basert på kritisk raseteori (Stephens H. L., 2021, s. 250). Et annet eksempel på hvordan republikanere har kjempet mot den såkalte politiske korrekte, sekulære og venstreorienterte eliten, er den konservative romersk-katolske Florida guvernøren Ron DeSantis. 28. mars 2022 signerte han lovforslaget «Parental Rights in Education bill» – kjent av kritikere som «Don't Say Gay»-lovforslaget (Education Committee (ED), 2022). Loven forbyr undervisning om seksuell legning og kjønnsidentitet i barnehage til og med tredje

klasse.⁴⁴ Dette er bare et eksempel av mange, på ulike lover som innskrenker LHBQT+-samfunnets⁴⁵ rettigheter i USA.

2.2.2. Kampen mellom det gode og det onde og holdninger til LHBQT+

Ifølge statsviterne Wilcox og Robinson (2010, s. 143) legger medlemmer av den kristne høyresiden ofte vekt på bokstavtro tolkninger av Bibelen som får frem at det er en kamp mellom det gode og det onde i verden. Satan blir ofte tolket som et ekte sansende vesen som går rundt på jorden og lokker folk til ondskap (Wilcox & Robinson, 2010, s. 198). De hevder ofte at Gud er på deres side og Satan står bak opposisjonen (Wilcox & Robinson, 2010, s. 146). Flere av medlemmene av den kristne høyresiden er opptatt av en konstant kamp mellom det gode og det onde i verden. Det onde blir styrt av Djevelen, og knyttes ofte til kommunister, feminister, miljøvernere, abortforkjempere, LHBQT+-bevegelsen og Black Lives Matter (Stephens R. J., 2021; Wilcox & Robinson, 2010, s. 146).

Satan er altså hovedfienden. På 1980-tallet oppstod det et hysteri i USA som har blitt kalt «the Satanic Panic» (Hughes, 2017, s. 692). Panikkens sentrale fortelling hevdet at djeveltilbedende pedofile drev USAs hvite middelklasse-forstadsbarnehager, hvor barn ble forført, bortført, misbrukt og noen ganger drept. Talkshow og nyhetsprogrammer spredde frykt, og myndighetene undersøkte hundrevis av påstander. Selv om saker sakte kollapset, havnet tiltalte i fengsel, familier ble traumatisert og millioner av dollar ble brukt på rettsforfølgelse (Hughes, 2017, s. 691–692). Lignende påstander florerer i det amerikanske samfunnet i dag. «QAnon» er en konspirasjonsteori som vokste frem etter flere innlegg postet av «Q» på det anonyme forumet 4chan i november 2017 (Dyrendal, 2022, s. 312). Kort sagt hevder «Q» å vite hemmeligheter som bekrefter at styrende amerikanske eliter er pedofile satanister som operer globalt. De hevder at det «kommer en storm» som skal kaste dem ut og «gjenreise de rette lederne», hvor president Donald Trump har blitt løftet frem som en «frelser» (Dyrendal, 2022, s. 311–312).

⁴⁴ Samtidig som denne masteroppgaven ble skrevet introduserte republikanerne i Florida med DeSantis i spissen utvielseslover ([SB 1320](#); [HB 1223](#); [HB1069](#)) av «Parental Rights in Education bill» med forslag om blant annet å gjøre det forbudt å undervise om seksuell legning og kjønnsidentitet på alle klassetrinn. 19. april 2023 stemte Floridas «Board of Education» for å utvide loven til 12.klasse. Det er forventet at loven trer i kraft etter cirka en måned. Her er informasjon til lovforslaget som nå har blitt vedtatt: Sist hentet 29. april 2023: <https://flrules.org/Faw/FAWDocuments/FAWVOLUMEFOLDERS2023/4952/4952doc.pdf>

⁴⁵ «LHBQT+-samfunnet» er ikke et begrep som så ofte brukes på norsk, men på engelsk blir «LGBTQ+ community» mye brukt. Jeg velger å bruke dette begrepet i denne oppgaven da konteksten for temaet i oppgaven er amerikansk og det brukes hyppig i faglitteraturen jeg benytter meg av.

I en undersøkelse fra 2022 utført av statsviterne Joseph Uscinski og Casey Klofstad på vegne av *London School of Economics* sin *USAPP-American Politics and Policy-avdeling*, kommer det frem at 25 % av de spurte amerikanerne mente at satanistisk rituell misbruk var utbredt over hele USA, 33 % svarte at medlemmer av satanistiske kulturer regelmessig misbruker tusenvis av barn hvert år, og 28 % svarte at det var en «hemmelig Gay Agenda» for å konvertere barn til en homofil- eller trans-livsstil.

Som jeg tidligere har vist har Lil Nas X blitt anklaget for å være en del av «Gay Agenda» og mottatt sterk kritikk fra flere konservative amerikanere. I et intervju med GQ sier Lil Nas X at han er en del av «Gay Agenda» (Lil Nas X, i Harris, 2021). Når han blir spurt «But what is the gay agenda for you? Like, what's the outcome?» svarer han «It's just acceptance of gay people. And they see that as a bad thing: Like, they're trying to normalize it. You know what? Yeah. That's actually what I'm trying to do». Intervjueren følger så opp med «That conspiracy is true. We are trying, on a global level, to normalize faggotry». Før Lil Nas X svarer «Exactly. Let's normalize it». Kort sagt er LHBTQ+ et sentralt tema i den politiske debatten i USA, og som vi har sett har Lil Nas X sitt *Montero*-univers vært en del av denne debatten. Kommunikasjons- og medieviterne Robert Westerfelhaus og Robert Alan brookey (2004, s. 305) argumenterer for at «Religious Right» mener populærkulturen utfordrer hvem som har kontroll over den amerikanske kulturen og dermed amerikaneres seksuelle liv. Westerfelhaus og brookey hevder derfor at «Religious Right» utfordrer enhver positiv representasjon av homofile og lesbiske i media.

Selv om det kommer frem at den kristne høyresiden er imot LHBTQ+-bevegelsen, og flere lover som av kritikere blir sett på som anti-LHBTQ+ blir innført i USA, støtter flertallet av amerikanere aksept for homofili. I en undersøkelse fra *Pew Research Center* fra 2019 kommer det frem at 72 % av de spurte amerikanerne mener homofili burde være akseptert i samfunnet (Poushter & Kent, 2020). I 2015 avgjorde USAs høyesterett at likekjønnet ekteskap var lov i hele USA (Masci et al., 2019). Tall fra 2017 viser at av de spurte voksne amerikanerne svarte 64 % av hvite amerikanere og 51 % av svarte amerikanere at de var for likekjønnet ekteskap (Pew Research Center, 2019). Basert på religiøs tilhørighet svarte 67 % av katolikker, 68 % av hvite mainline protestanter⁴⁶, 35 % av hvite evangelikale protestanter og 44 % av svarte

⁴⁶ «Mainline» protestanter er en stor gruppe med et bredt mangfold. Generelt er mainline protestanter mer liberale og moderate enn evangelikale protestanter.

protestanter at de støtter likekjønnet ekteskap (Pew Research Center, 2019). Dette viser at det er en stor andel kristne som støtter likekjønnet ekteskap.

Når det gjelder aksept for transpersoner, svarer 32 % av amerikanere at sosial aksept er veldig eller litt dårlig for samfunnet, mens 38 % svarer at det er veldig eller litt bra for samfunnet i en undersøkelse fra 2021 utført av *Pew Research Center* (Brown, 2022). Av de som identifiserer seg som republikanere eller lener seg mot det republikanske partiet svarer 54 % at det er dårlig og 15 % at det er bra for samfunnet. Når det gjelder demokrater derimot, svarer 13 % at det er dårlig og 59 % at det er bra. Det er altså et tydelig skille mellom de som identifiserer seg som demokrater og republikanere. I begge gruppene er hvite evangelikale protestanter mer negative til aksept for transpersoner, enn hvite ikke-evangelikale protestanter og hvite katolikker.

Det er også et tydelig skille innad i gruppen som identifiserer seg som demokrater eller lener seg mot det demokratiske partiet. Svarte demokrater er den gruppen hvor flest svarer (23 %) at det er dårlig for samfunnet å akseptere transpersoner, i motsetning til hvite hvor 9 % svarer det er dårlig (Brown, 2022). Det samme gjelder spørsmålet om sosialt kjønn (gender) kan være annerledes enn biologisk kjønn (sex) som ble spurt i en *Pew Research Center*-undersøkelse fra 2022. Her svarte flertallet (66 %) av svarte demokrater at biologisk kjønn bestemmer sosialt kjønn (Gramlich, 2023). De fleste svarte amerikanere (84 %) er demokrater eller lener mot det demokratiske partiet. Kun 10 % sier at de er republikanere eller lener mot det republikanske partiet i en undersøkelse fra *Pew Research Center* fra 2019-2020 (Mohamed, Cox, Diamant, & Gecewicz, 2021). Vi ser likevel at på noen spørsmål har de mer konservative meninger enn hva flertallet av demokrater har, slik som spørsmål knyttet til kjønn.

2.3. Religion og populærmusikk

Innenfor forskningsfeltet religion og populærkultur finnes det en rekke underfelt, og ett av disse er religion og populærmusikk. I 2017 publiserte religionsforskerne Marcus Moberg og Christopher Partridge boken *The Bloomsbury Handbook of Religion and Popular Music* som var den første omfattende analysen av de viktigste temaene og konseptene på feltet religion og populærmusikk. Moberg og Partridge (2017, s. 1) hevder at religion og populærmusikk lenge har vært et understudert tema, men at tidene har endret seg. I dag finnes det flere eksempler på bøker skrevet om religion og populærmusikk og Partridge er serieredaktør for en tverrfaglig

serie kalt *Bloomsbury Studies in Religion and Popular Music* som består av ni bøker og har som mål å bidra til en helhetlig forståelse av forholdet mellom religion og populærmusikk.⁴⁷

Den norske religionsviteren Sissel Undheim har viet mye tid til studiet av religion og populærkultur. Hun har blant annet bidratt til forskning på religion og populærmusikk da hun i 2021 skrev et kapittel i boken *Fordommer i skolen* hvor hun analyserer musikkvideoen *Formation* av Beyoncé. Jeg har hentet inspirasjon fra artikkelen i arbeidet med denne masteroppgaven, både i form av hvordan hun analyserer en musikkvideo, men også temaer om afroamerikansk kultur, kjønn, subversjon og hvordan fordommer brytes ned. I Undheims (2021) artikkel analyseres det hvordan Beyoncé både spiller på og konfronterer fordommer som har vært knyttet til afrikansk diasporareligion. I analysen problematiserer hun hvordan det å spille på eller omdefinere stereotypier i populærkulturen kan ha både positiv og negativ effekt (Undheim, 2021, s. 221). Undheim (2021, s. 223) argumenterer for at fremstillingen av religion i *Formation* utfordrer tradisjonelle religionsmodeller- og definisjoner. Hun trekker også inn didaktiske perspektiver i analysen for å diskutere hvordan musikkvideoen kan brukes i undervisning.

Et annet tidligere forskningsbidrag som har betydning for denne oppgaven er en analyse av deler av Lil Nas Xs debutalbum *MONTERO* publisert i boken *YouTube and Music: Online Culture and Everyday Life* som er del av Bloomsbury Academics serie «New Approaches to Sound, Music, and Media». Selv om analysen ikke er skrevet innenfor religionsvitenskap har den vært nyttig for dette prosjektet. I analysen utforsker Emily Thomas⁴⁸ hvordan *MONTERO*-albumet, men også mer spesifikt *MONTERO (Call Me By Your Name)* bruker intertekstuelle referanser for å utfordre rase, kjønn og seksualitet. Hun diskuterer materialet sitt blant annet i lys av «Quare theory»⁴⁹. I denne analysen trekker hun også frem flere intertekstuelle referanser knyttet til religion, men hun utarbeider ikke disse i særlig grad. Jeg har blant annet brukt kapitlet til å argumentere for hvordan *Montero*-universet har spredd seg og konsekvenser av dette, men også for å få bedre kunnskap om hvordan Lil Nas X bruker «nye medier». *Nye*

⁴⁷ De ni forskjellige bøkene har titlene: *Christian Punk; Religion and Popular Music; Sacred and Secular Musics; Exploring the Spiritual in Popular Music; Mysticism, Ritual and Religion in Drone Metal; Christian Metal; U2 and the Religious Impulse; Mortality and Music; Religion in Hip Hop.*

⁴⁸ Masterstudent i musikk og audiovisuell kultur.

⁴⁹ Teorien ble utviklet av E. Patrick Johnson. For en introduksjon av teorien les: E. Patrick Johnson (2001) "Quare" studies, or (almost) everything I know about queer studies I learned from my grandmother, *Text and Performance Quarterly*, 21(1), 1–25, DOI: [10.1080/10462930128119](https://doi.org/10.1080/10462930128119)

medier er former for elektronisk kommunikasjon som bruker internett som kommunikasjonskanal mellom avsender og publikum.

2.3.1. Sex og religion i hiphop

Innenfor populærmusikken finnes det en rekke subkulturer. Artisten som dette prosjektet tar utgangspunkt i, Lil Nas X, tilhører flere subkulturer innenfor populærmusikken og sangene hans er kjent for å flyte over i flere sjangre. En av subkulturene han er en del av er hiphop-kulturen, også kjent som rap-kultur. Lil Nas X har selv uttrykt at det ikke alltid har vært like lett å tilhøre denne subkulturen grunnet hans identitet som homofil rapper. I august 2021 sa han til *XXL* (Lil Nas X, i *XXL Staff*, 2021):

Honestly, I don't feel as respected in hip-hop or many music places in general, but these are communities that I am a part of, whether people would like it or not. This is something that I wanted to do because, not that my entire album is rap, but there are rap tracks on my album. I am a rapper. I am a pop star. I am a gay artist. But it's like, I belong in these places, you know?

Jeg vil i denne seksjonen gå mer inn på hiphop og dens forhold til homofobi for å gi en bedre forståelse for Lil Nas Xs utsagn om at det er vanskelig å være homofil rapper i en amerikansk kontekst. Dette bidrar til å danne et grunnlag for analysen min som fortolker Montero i lys av teoretiske perspektiver knyttet til kjønn og seksualitet i en amerikansk kontekst. Når jeg refererer til hiphop i denne oppgaven viser jeg til såkalt mainstream hiphop, altså hiphop-artister som typisk blir spilt på radio, har platekontrakt og har sanger på topplister.

Et kjent tema som har gått igjen i hiphop-kulturen er sex. Hiphop-kulturen er kjent for å være både feminofobisk og homofobisk (Rodriguez, 2018, s. 225–226). Rappere synger ofte om kvinner som sex-objekter og hiphop-kulturen er kjent for å fremme mannssjåvinistiske holdninger (Winters, 2017, s. 313–314). Selv om hiphop-kulturen er mannsdominert, finnes det også en rekke kjente kvinnelige rappere. Flere av disse har utfordret de patriarkalske holdningene som har blitt en norm i hiphop-kulturen. I 1993 kom den kvinnelige rapperen Queen Latifah ut med sangen «U.N.I.T.Y.» som raser mot hverdagslig respektløshet ovenfor kvinner og vold i hjemmet fra menn mot kvinner. I 1999 kom den amerikanske rapperen Eve ut med sangen «Love is Blind» som handler om en venninne som ble banket, voldtatt og drept av hennes mannlige kjæreste. Et annet eksempel er amerikanske Nicki Minajs sang «Anaconda» fra 2014. Denne sangen spiller på den kjente rapperen Sir Mix-A-Lots hit «Baby

Got Back» som er kjent for å objektivisere kvinner. I *Anaconda* bruker Minaj ironi for å vise hiphop-kulturens visuelle fantasier og beskrivelser av kvinnekroppen. I videoen tar Minaj kontroll over sin egen seksualitet og kropp, og bruker mannen for å tilfredsstille hennes seksuelle behov (Winters, 2017, s. 314–315).

Å spille på sex i hiphop-kulturen er altså ikke noe nytt, men denne sexen har tradisjonelt vært forbundet med heterosex. Hiphop er kjent for å være homofobisk (Winters, 2017, s. 313), særlig mot menn som elsker menn. I 2004 i et intervju med bladet *Playboy* sa den amerikanske rapperen 50 Cent:

I ain't into faggots. I don't like gay people around me, because I'm not comfortable with what their thoughts are. I'm not prejudiced. I just don't go with gay people and kick it, we don't have that much in common. I'd rather hang out with a straight dude. But women who like women, that's cool.⁵⁰

50 Cent er også kjent for å bruke homofobiske ord og uttrykk i sine tekster, og dette er han ikke alene om. Flere av de mest berømte rapperne har brukt homofobiske uttrykk i sine tekster, slik som «faggot» og «gay» eller «No homo» og «Pause» hvis noe virket for homoerotisk (Winters, 2017, s. 313).⁵¹ Ifølge medieforskeren Nathian Shae Rodriguez (2018, s. 225–226) er homofobien og feminofobien i hiphop-kulturen motivert av konseptet om en «autentisk svart maskulinitet». Hva som er en «autentisk svart maskulinitet» defineres frem av den svarte hiphop-kulturen sitt språk og oppførsel, og kan karakteriseres som fysisk styrke, aggresjon, seksualitet og dristighet. Hypermaskulinitet har fått en betydelig mengde oppmerksomhet innenfor hiphop-forskning, og akademikere er uenige om hvilken grad hiphopens fremstilling av hypermaskulinitet blir tingliggjort gjennom den lyriske konteksten til sangene og det visuelle innholdet i musikkvideoene.

På den ene siden hevder akademikere at hiphop-kulturen har konstruert en distinkt svart maskulinitet som velter seg i homofobi, kvinnehat og seksuell vold (Neal, 2013, s. 558; Rodriguez, 2018, s. 229). Kommunikasjon- kultur- og medieforsker Natalie Hopkinson og

⁵⁰ Sist hentet 29. april 2023: <https://www.mtv.com/news/ubofyj/50-cent-slams-gay-men-in-playboy-interview-but-says-lesbians-are-cool>

⁵¹ Et eksempel er Eminem's sang «Criminal», fra 2000 fra albumet *The Marshall Mathers LP*, hvor han rapper: «My words are like a dagger with a jagged edge/That'll stab you in the head, whether you're a fag or lez/Or the homosex, hermaph or a trans-a-vest/Pants or dress—hate fags? The answer's yes.»

forfatter Natalie Y. Moore (2006, s. 39) argumenterer for at i stedet for å gjenspeile den mer imøtekommende liberale endringen som skjer i store deler av samfunnet mot disse gruppene (#metoo bevegelsen, homofilt-ekteskap, etc.), spiller heller rapperne på de overbrukte stereotypiene og forlater hiphopens rolle som lederen for sosiale endringer. Rodriguez (2018, s. 229) hevder at innenfor hiphop-miljøet er en av de mest nedsettende formene for fornærmelse *umannliggjøring*. Videre hevder han at gjennom tekster og bilder prøver mannlige hiphop-artister å demonstrere og understreke deres heteroseksualitet, og at det er klare og tydelige bevis på en homofobisk diskurs gjennom hiphopens historie. Medievitner Marc Lamont Hill (2009, s. 32) argumenterer for at alle former for populærmusikk er gjennomgående heteronormative, men at hiphop-kulturen er overrepresentert med homofobe diskurser. Han hevder at rap-tekster er et av de mest fremtredende stedene hvor anti-homofile verdier og holdninger formidles innenfor hiphop-kulturen. Ord som «fag», «gay» og «homo» blir brukt i rap-tekster for å umannliggjøre og fornærme musikalske fiender. Disse ordene blir brukt på en nedsettende måte og setter likhetstegn mellom det å være homofil som negativt, svakt og feminint. Slik ordbruk er utbredt i sjangeren og Hill (2009, s. 39) argumenterer for at dette er grunnen til at hiphop-kulturen er kjent for å være lite imøtekommende mot LHBTQ+-samfunnet.

I Hills artikkel fra 2009 (s. 33) argumenterer han for at en av de mest betydningsfulle og tilsynelatende indikatorene på hiphopens gjennomgripende homofobi og heteroseksisme er fraværet av åpent homofile og lesbiske i mainstream rap-kretser. Han legger også til at med unntak av New York rapperen Caushun, som signerte en platekontrakt med Def Jam (datterselskapet til Baby Phat Records) i 2004, men som på det tidspunktet ikke hadde utgitt et album, har ingen åpent homofile rappere blitt signert av et stort kommersielt hiphop-plateselskap. Senere har det kommet frem at Caushun var et mediestunt laget av den heteroseksuelle musikeren Ivan Matias hvor det hele startet med en tulle-telefonringing til radiokanalen Funkmaster Flex og som ballet på seg derfra (Watkins, 2007). På 1990-tallet utviklet det seg en «homo-hop-bevegelse» som en motreaksjon på aksepten av homofobi i tekstene til hiphop-artister, men bevegelsen mottok ikke mye mainstream publisitet (Smalls, 2018, s. 12–16).

På den andre siden hevder akademikere at hiphop-kulturens positive og opplyste aspekter ofte blir oversett av kritikere. Forsker i afroamerikanske-studier Michael Eric Dyson (2010, s. xv-xvii) mener at mange kritikere er ute etter å tilfredsstille et nag til svart ungdomskultur og at kritikerne er «too angry or self-righteous to listen and learn». Han hevder at det er viktig å se

på hva en kunstform gjør bra og gjør dårlig, men at denne balansen mangler hos mange kritikere. Videre argumenterer han for at mange kritikere ikke klarer å redegjøre for de komplekse måtene hiphop-artister bruker stereotypier for å enten undergrave eller reversere dem. Ifølge Dyson bidrar hiphop til å gi en plattform til marginalisert ungdom og understreker viktigheten av rase, historie og politikk. Sjangeren kan dermed sees på som et autentisk rop mot undertrykkelse, og et sted hvor unge svarte kan rappe om underkastelse og forfølgelse uten begrensinger.

Flere populærkulturelle artikler (se bl.a. Barnes, 2015; Grech, 2017) argumenterer for at det ikke var før i 2005 da Kanye West gikk ut i et intervju med MTV og sa at hiphop-kulturen var for homofobisk og ba sine venner og rap-kolleger om å slutte å diskriminere homofile, at starten på den folkelige aksepten av homofile i hiphop startet. Ifølge artiklene var dette første gang en av mainstream-hiphopens artister hadde forsvart LHBTQ+-samfunnet offentlig. Selv om mange magasiner fremstiller West som en alliert av LHBTQ+-samfunnet bør man rette et kritisk blikk mot musikken hans, da den fortsetter å bruke homofobiske ord og uttrykk. Et eksempel på dette er sangen «Don't Like» fra 2012 hvor West rapper: «Girls kissing girls, cause it's hot, right?/ But unless they use a strap-on then they not dykes».⁵² Her kommer det frem at det er «hot» når jenter kysser med hverandre, men hvis de har sex med hverandre med en «strap-on» er de lesbiske, og dette blir sett på som negativt. «Dyke» er et ord som har blitt forbundet med å negativt beskrive lesbiske med mer «maskuline» karaktertrekk.

Selv om hiphop-kulturen ofte har blitt sett på som homofobisk finnes det noen LHBTQ+-representasjoner.⁵³ I 2012 kom mainstream R&B/hiphop-artisten og Grammy-vinneren Frank Ocean ut som skeiv (Smalls, 2018, s. 2). Mottakelsen var blandet, men han blir sett på som et viktig bidrag for å øke synligheten og den sosiale aksepten av LHBTQ+-samfunnets tilstedeværelse i hiphop-musikken. En annen mainstream hiphop-artist som ofte blir sett på som viktig i representasjonen av LHBTQ+-samfunnet i hiphop-musikken er rapperen Tyler, the Creator. Han har i flere år vært kjent for å bruke homofobiske ord og uttrykk i sine sanger, men i 2017 kom han ut med albumet *Flower Boy* hvor han blant annet rapper om å være forelsket i

⁵² Sist hentet 29. april 2023: <https://www.youtube.com/watch?v=fSJoDuU328k>

⁵³ For en kort historiografi av den skeive hiphop-kulturen se Smalls (2018). Noe som også kommer frem i denne artikkelen er at det er få skeive representasjoner i mainstream hiphop.

menn.⁵⁴ Lil Nas X har i et intervju med Apple Music hyllet både Frank Ocean og Tyler, the Creator for at de gjorde det lettere for ham å komme ut som homofil.⁵⁵

I 2012 utga rapduoen Macklemore og Ryan Lewis med gjesteartist Mary Lambert ut sangen «Same Love».⁵⁶ Sangen var en støtte til legalisering av homofilt ekteskap. I en artikkel skrevet av forsker i musikkvitenskap Lauron Kehrer (2018, s. 425–426) kommer det frem at sangen både skapte kontroverser blant religiøse konservative, men også i LHBTQ+-samfunnet. Den heteroseksuelle rapperen Macklemore ble kritisert for å fremstilles som en frelserskikkelse og for å rappe om homofobi uten å selv ha opplevd det. Selv om det oppstod kontroverser, ble Macklemore i stor grad hedret for å være en LHBTQ+-alliert. Et annet eksempel på LHBTQ+ i hiphop er den amerikanske rapperen og Grammy-vinneren Young Thug. I et intervju med Calvin Klein i 2016 snakket han ut om hvordan han indentifiserer seg som «gender fluid»: «In my world, you can be a gangsta with a dress or you can be a gangsta with baggy pants. I feel like there's no such thing as gender».⁵⁷ Selv om Young Thug selv er en del av LHBTQ+-samfunnet sa han i et intervju at Lil Nas X ikke burde kommet ut som homofil, da det er alt for mange fordommer og at noen folk kommer til å slutte å høre på musikken hans bare fordi han er homofil.⁵⁸ Som illustrert ovenfor er det fortsatt flere problemstillinger knyttet til hiphop og LHBTQ+-samfunnet.

I *Montero* er det spesielt religion, hovedsakelig kristne fortellinger, og sex jeg skal se på i analysen. Hiphop-kulturen har ofte brukt kristne religiøse hentydninger og bilder (Winters, 2017, s. 312).⁵⁹ Alt fra den avdøde rap legenden Tupac Shakurs mange sanger som for eksempel «Ghetto Gospel» eller «Only God Can Judge Me», til den kontroversielle rapperen Kanye West som kaller seg selv «Yeezus» og «God» i sangen «I Am a God» fra 2013 eller rapperen DaBaby som blir korsfestet i musikkvideoen «Tough Skin» fra 2022.

⁵⁴ Flere av sangene på albumet handler om å være forelsket i menn, blant annet sangen «Ain't Got Time» hvor han synger «I've been kissing white boys since 2004».

⁵⁵ Rundt 1:13 i intervjuet forteller han om innflytelsen fra Frank Ocean og Tyler, the Creator:

Sist hentet 29. april 2023: <https://www.youtube.com/watch?v=EYVGTPg5BMY&t=89s>

⁵⁶ Sist hentet 29. april 2023: https://www.youtube.com/watch?v=hlVBg7_08n0

⁵⁷ Sist hentet 29. april 2023: <https://www.youtube.com/watch?v=-ymE6dUF98Y&t=16s>

⁵⁸ Rundt 14:30 snakker Young Thug om Lil Nas X og at han «kom ut» som homofil offentlig: Sist hentet 29. april 2023: <https://www.youtube.com/watch?v=2po-HQnt8wU>

⁵⁹ Det finnes mange religiøse subsjangre innenfor hiphop blant annet «evangelikal rap». For en oversikt over evangelikal rap se: Stephens, H. L. (2017) «Tearing Down the Walls of Segregation»: Race, Conservatism, and Evangelical Rap. *Journal of American Studies*, 52(4), 1043–1065. doi: [10.1017/S0021875817000871](https://doi.org/10.1017/S0021875817000871).

Det finnes også flere eksempler på religionskritikk i hiphop (Pinn, 2017, s. 404–405). I sangen «Fishin' 4 Religion» til den amerikanske hiphop-gruppen Arrested Development fra 1992, kritiseres blant annet den svarte kirken i USA:

The reason I'm fishin' 4 a new religion
Is my church makes me fall asleep
They're praising a God that watches you weep
And doesn't want you to do a damn thing about it
When they want change the preacher says "shout it"
Does shouting bring about change? I doubt it
All shouting does is make you lose your voice.⁶⁰

I teksten kommer det frem hvordan kirken er passiv og ikke får til noen endringer for afroamerikanere. Senere i teksten rapper de om hvordan kirken har for mye fokus på himmelen og etterlivet istedenfor endringer folk kan gjøre i livet her og nå, de rapper «Baptist teaches dying is the only solution». Arrested Development's kritikk går ut på at de mener at mange svarte kirker ikke er villige til å adressere livets vanskeligheter.

Som eksemplene ovenfor viser finnes det skjæringspunkter mellom kristendom og hiphop, og det finnes flere akademiske bidrag til forskningsfeltet religion og hiphop. Mens arbeidet til de amerikanske akademikerne Cornel West og Michael Eric Dyson ofte blir nevnt i forbindelse med de innledende bidragene til religion og hiphop, blir Anthony Pinn ofte trukket frem som en av de mest systematiske kritiske tenkerne om hiphopens religiøse dimensjoner (Miller, 2012, s. 7–15; Winters, 2017, s. 315). I boken «Religion and Hip Hop» fra 2012 utfordrer religionsviter Monica R. Miller (s. 21) blant annet Pinn til å sette spørsmålstegn og være mer kritisk ovenfor tatt-for-gitte forestillinger om religion. Miller (2012, s. 2) argumenterer for at man må «re-think the religious». Ifølge Miller (2012, s. 179) blir ofte det religiøse i hiphop-studiene forstått som “a confessional, coherent, decipherable inward essence that is self-evident”. I stedet bruker Miller postmoderne teori og argumenterer for en konstruktivistisk tilnærming som setter spørsmålstegn ved det religiøse som et egentlig objekt. Hun argumenterer derfor for at det ikke er noe poeng i å spørre «hva er religiøst?», men å heller utforske hvorfor

⁶⁰ Sist hentet 29. april 2023: https://www.youtube.com/watch?v=RXuTIIIYA_o

visse sosiale prosesser blir forstått og klassifisert som religiøse, og hva disse klassifikasjonene utretter blant bestemte grupper på tvers av tid og rom (Miller, 2012, s. 178).

2.4. Oppsummering

I dette kapitlet har jeg gjort rede for bakgrunnen og utgangspunktet for masteroppgaven. I første del av kapitlet presenterte jeg Lil Nas X og *Montero*-universet. Jeg har kontekstualisert *Montero* ved å blant annet vise til ulike kristne konservative synspunkt om homofili og hvordan disse synspunktene har fått gjennomslag i den amerikanske politikken. Jeg har også presentert noen konspirasjonsteorier som Lil Nas X har blitt knyttet til. Videre viste jeg statistikk som på samme tid viser at et stort flertall av amerikanere faktisk er for likekjønnet ekteskap i USA. Masteroppgaven skriver seg inn i forskningsfeltet religion og populærmusikk, med fokus på hiphop-sjangeren. Jeg har sett på mainstream hiphop-kulturens forhold til religion og sex, spesielt kristendom og likekjønnet sex. Det kommer frem at hiphop-kulturen har vært preget av mye homofobi, og at dette fortsatt forekommer i dag, men at representasjonen av skeive mainstream-rappere vokser.

3. Teoretiske perspektiver

I denne masteroppgaven ser jeg på hvilke kristne narrativer Lil Nas Xs musikkvideo *Montero* spiller på, og hvordan disse fortellingene kan fortolkes i lys av teoretiske perspektiver på kjønn og seksualitet. Det finnes flere eksempler på hvordan elementer fra religionsstudier og kjønns- og skeivstudier overlapper med hverandre. Et eksempel på dette er hvordan den amerikanske kjønnsforskeren Judith Butler refererer til kjønn som en rituell praksis, eller hvordan en av de eldste hinduistiske gudene Shiva er både mann og kvinne (Jacobsen, 2010, s. 139). Dette kapittelet vil starte med å presentere teori om interseksjonalitet, før jeg presenterer performativitet fra kjønnsteori, deretter heteronormativitet og subversive kroppshandlinger fra skeiv teori, før jeg avslutningsvis presenterer begrepet svart maskulinitet fra kritisk raseteori. Disse perspektivene danner det teoretiske rammeverket for analysen som jeg bruker for å belyse hvordan de kristne fortellingene i *Montero* kan fortolkes i lys av perspektiver på kjønn og seksualitet.

3.1. Interseksjonalitet

Interseksjonalitet handler om det problematiske skjæringsfeltet mellom forskjellige former for sosial ulikhet (Gressgård, 2022, s. 121). Begrepet blir ofte illustrert med et veikryss hvor veiene representerer forskjellige markører som for eksempel rase, kjønn, seksuell orientering, religion, funksjonsvariasjon, alder og klasse, og i midten har man skjæringspunktet hvor disse veiene møtes. Det var den amerikanske jusprofessoren Kimberlé Crenshaw som myntet begrepet interseksjonalitet i 1989 for å beskrive hvordan ulike undertrykkelsesmekanismer overlapper med hverandre (Phoenix & Pattynama, 2006, s. 187).⁶¹

Et viktig konsept for å forstå interseksjonalitet er at noen markører, eller kategorier, er ofte tatt-for-gitt (Wilcox, 2020, s. 18). Disse kategoriene blir kalt «umarkerte kategorier»⁶². Dette er kategorier som ofte er den dominante kategorien, for eksempel i en hvit-dominerende kultur inkluderes ofte hudfarge kun hvis man beskriver noen som er ikke-hvite, men hvis personen er hvit beskriver man ofte andre ting slik som hårfarge eller øyefarge. I artikkelen «Mapping the Margins» fra 1991 argumenterer Crenshaw for at studier hvor man ser på kategorien «kvinne» er det opplevelsen av hvite kvinner som kommer frem, og ikke for eksempel svarte kvinner.

⁶¹ Crenshaw var ikke den første som så sosiale kategorier i sammenheng til hverandre, men det var hun som introduserte begrepet «intersectionality» og dette er et begrep som brukes den dag i dag.

⁶² På engelsk: Unmarked category.

Dette er fordi kategorien «hvit» er en slik «umarkert kategori». I artikkelen bruker Crenshaw interseksjonalitet som et analyseverktøy for å analysere hvordan ulike maktforhold spiller sammen og får betydning for menneskers liv. Hun argumenterer for at hvis man bare ser på én kilde til makt, i hennes tilfelle kjønn, separat fra andre kilder til makt som for eksempel klasse og rase, vil man kun få svar på hvordan kjønn påvirker hvite kvinner fra middel- og overklassen. Hun argumenterer også for at hvis man kun ser på rase er det opplevelsen til svarte menn som kommer frem (Crenshaw, 1991, s. 1298). Crenshaw (1991) argumenterte for at innenfor feminismen var hvite kvinner den dominerende kategorien og innenfor rasismedebatten var menn den dominerende kategorien, og derfor ender slike analyser opp med å bare analysere den umarkerte kategorien, men feiler i å se kompleksiteten av hvordan ulike maktforhold påvirker hverandre. Her argumenterer hun for at et interseksjonelt perspektiv vil kunne få frem hvordan ulike sosiale kategorier kan være sammensatte og hvordan de virker sammen.

Interseksjonalitet sier altså noe om hvordan ulike maktforhold påvirkes av hverandre. Interseksjonalitet som maktteori gir rom for en mer dynamisk forståelse av makt (Berg et al., 2010, s. 18–19). Ut fra dette perspektivet er ikke maktforholdet stabilt i forhold til posisjoner i en fast struktur, for eksempel at en mann alltid vil ha mer makt enn en kvinne. Det er kryssningen av forskjellige kategorier (religion, kjønn, klasse, rase, nasjonalitet, seksualitet etc.) som fører til at noen kategorier kan bli styrket eller svekket avhengig av hvordan de samvirker i den aktuelle situasjonen. Dette er noe av kjernen i begrepet interseksjonalitet: nemlig at i et gitt samfunn til en gitt tid er ikke maktforhold separate og gjensidig utelukkende enheter, men de bygger på hverandre og fungerer sammen. Kategoriene kan dermed forstås som samfunnsskapte. Sosiologene Patricia Hill Collins og Sirma Bilge (2020, s. 2) argumenterer for at disse kryssende maktforholdene påvirker alle aspekter av den sosiale verden, selv om kategoriene ofte er usynlige. De hevder derfor at det er nødvendig å vurdere påvirkning av disse ulike kategoriene, også for dominante grupper, i analysen.

Som alle andre tilhører Lil Nas X flere kategorier samtidig. Noen av disse kategoriene er blant annet svart, homofil, mann, rapper og Gen Z-er⁶³. Lil Nas X vokste opp i fattigdom og i et konservativt kristent miljø, men er nå millionær og identifiserer seg som spirituell⁶⁴. Man kan

⁶³ Gen Z-er betyr at man tilhører Generasjon Z som brukes om generasjonen født fra ca. 1997-2012. Mennesker av denne generasjonen har ofte god kunnskap og kompetanse på teknologi og sosiale medier, grunnet at de har brukt moderne teknologi og internett store deler av livet.

⁶⁴ Lil Nas X forteller om hvordan han gikk fra å være ateist til å starte sin spirituelle reise til det amerikanske magasinet *GQ*: Sist hentet 29. april 2023: <https://www.gq.com/story/lil-nas-x-musician-of-the-year-2021>

endre hvilke kategorier man identifiserer seg med, men man kan ikke velge hvilke markører andre identifiserer deg med som for eksempel hudfarge. Alle disse kategoriene kan ha påvirket Lil Nas Xs leve- og livsvilkår. I denne masteroppgaven går jeg særlig inn på kategoriene religion, kjønn, seksualitet og rase. Som religionsviter Melissa M. Wilcox (2020, s. 19) påpeker betyr ikke interseksjonalitet at man må studere alle de forskjellige maktaksene hver gang man studerer noe. Det ville gjort begrepet uhåndterlig grunnet den uendelige rekken av maktsymmetrier. Hun hevder derimot at når man studerer enkelte maktsymmetrier må man reflektere rundt alle de andre maktaksene som også kan påvirke det man studerer (Wilcox M. M., 2020, s. 19).

Det kan virke motstridende å bruke slike kategorier som «mann», «homofil» eller «rapper», når man snakker om interseksjonalitet nettopp fordi teori om interseksjonalitet oppstod på bakgrunn av at kategorien «kvinne» innenfor feminist studier ikke fikk frem mangfold. En av de største utfordringene med kategorisering er at det kan føre til stereotypier og generalisering. Det finnes ulike innganger til interseksjonelle analyser der noen har en mer dekonstruksjonistisk tilnærming, andre en mer multikulturell og identitetspolitisk tilnærming, og noen en blanding (McCall, 2005, s. 1779–1780). Hovedformålet med interseksjonalitet er å få en dypere forståelse av hvordan ulike sosiale kategorier virker sammen for å få frem kompleksiteten. I denne oppgaven gjør jeg ikke en interseksjonell analyse, men jeg tar i bruk perspektiver fra teori om interseksjonalitet. Formålet med å ta i bruk interseksjonalitetsbegrepet og å identifisere ulike kategorier i denne oppgaven er å få frem kunnskap om sammensatte marginaliseringsprosesser som ikke hadde blitt avdekket hadde jeg bare sett på religion i musikkvideoen. Jeg er særlig interessert i å se hvordan kategorien «religion» virker sammen med andre kategorier som «kjønn», «seksualitet» og «rase».

3.2. Kjønnsteori

Kjønn er en kategori som har fått økt oppmerksomhet innenfor academia og det finnes en rekke ulike tilnæringsmåter for å studere kjønn.⁶⁵ Jeg vil i denne masteroppgaven presentere Judith Butlers kjønnsteori om performativitet. Kjønnspersformativitet benyttes i oppgaven for å analysere hvordan kjønn gjøres i *Montero* og hvilke konsekvenser dette får. Jeg gir derfor en

⁶⁵ Se i boken *Kjønnsteori* (2008) skrevet av Kristin Sampson, Cathrine Egeland, Kari Jegerstedt, Sissel Rosland, Cathrine Holst, Ellen Mortensen for en oversikt.

diskusjon av Butlers teori for å utarbeide et teoretisk grunnlag for å kunne utforske det skeive potensialet i *Montero*.

3.2.1. Performativ kjønnsteori

I Judith Butlers bok *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity* publisert i 1990 utarbeider Butler teorien om kjønnsperformativitet. I *Preface* (1999) av *Gender Trouble* påpeker Butler at det er vanskelig å si nøyaktig hva teorien om kjønnsperformativitet handler om. Dette begrunner de⁶⁶ med at deres egne synspunkter har endret seg over tid, men også fordi andre har gitt konseptet sine egne formuleringer. Butler (2006, s. xv) skriver:

It is difficult to say precisely what performativity is not only because my own views on what “performativity” might mean have changed over time, most often in response to excellent criticisms, but because so many others have taken it up and given it their own formulations.

Som Butler trekker frem, har teorien vært utsatt for kritikk. Denne oppgaven har ikke som formål å diskutere Butlers teori om kjønnsperformativitet, men å presentere den som et verktøy som videre vil bli brukt i oppgaven. Jeg vil derfor ikke gå videre inn på hva denne kritikken innbefatter, men jeg ønsker å understreke at noe av kritikken har gått ut på at Butler bruker en unødvendig komplisert språkstil. Dette har medført at teorien om kjønnsperformativitet ofte har blitt misforstått.

Gender Trouble diskuterer en rekke kjente akademikers arbeid, blant annet arbeidet til den franske filosofen og forfatteren Simone de Beauvoir (1908-1986) og hennes konstruktivistiske syn på kjønn med argumentet «man fødes ikke som kvinne, man blir det» (1949/2000, s. 329). De Beauvoir argumenterte for at babyer som blir født i det som identifiseres som en *kvinne-kropp*⁶⁷ (hunkjønn) blir lært hvordan «å bebo» kategorier som andre tilegner babyen som for eksempel «jente» og pronomenene «hun» og «henne». Babyen læres altså opp av samfunnet

⁶⁶ I et intervju med den britiske avisen *The Guardian* i 2021 sa Butler dette angående foretrukket bruk av pronomen:

I still rather think that pronouns come to me from others, which I find interesting, since I receive an array of them – so I am always somewhat surprised and impressed when people decide their own pronouns or even when they ask me what pronouns I prefer. I don’t have an easy answer, though I am enjoying the world of “they”. When I wrote *Gender Trouble*, there was no category for “nonbinary” – but now I don’t see how I cannot be in that category.

Sist hentet 29. april 2023: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2021/sep/07/judith-butler-interview-gender>

⁶⁷ På engelsk skiller man mellom begrepene «male» og «man», «female» og «woman» på norsk kommer ikke dette skillet godt nok frem, men det er altså snakk om «female-body» i denne sammenhengen hvor jeg bruker ordet «kvinne-kropp».

(familien, venner, kulturen, etc.) til å bli en kvinne. Ifølge dette perspektivet er ikke kvinner naturlig omsorgsfulle, pleiende, myke, vennlige, milde eller noe annet, de er mennesker med kvinne-kropper som blir lært opp til å være på den måten kulturen deres forventer at mennesker med kvinnekropper skal være. Slik oppfatter de Beauvoir kjønn som noe som er sosialt konstruert og ikke det samme som «biologisk kjønn». Butler (2006, s. 50) på sin side argumenterer for at et skille mellom biologisk kjønn og sosialt kjønn er misvisende. De argumenterer for at et slikt skille gir uttrykk for at det finnes en «100 %» naturlig side og en kulturell side, men de argumenterer for at dette ikke finnes; Kjønn har kun en kulturell side og ingen naturlig side. Ifølge Butler er biologisk kjønn kun en illusjon (Butler, 2006, s. 10). En annen forskjell er at de Beauvoir argumenterer for at kjønn er noe man *er*, mens Butler argumenterer for at kjønn er noe man *gjør* (Butler, 2006, s. 34). De Beauvoirs bok *Le deuxième sexe* (på norsk: *Det annet kjønn*) fra 1949 opererer innenfor kjønnsbinæren, enten mann eller kvinne, i motsetning til *Gender Trouble* fra 1990 som kritiserer den binære kjønnsmodellen.

Butler er også påvirket av den franske filosofen Michel Foucault (1926-1984) og hans diskursbegrep, og synet på forholdet mellom diskurs og makt (Butler, 2006). En diskurs kan forstås som en kollektiv forståelsesramme, altså en måte vi tenker, snakker og skriver om et fenomen på (Johannessen et al., 2018, s. 58–59). Butler argumenterer for at den makten som opererer diskursivt fungerer både regulerende og produktivt (Jegerstedt, 2008, s. 75). Noen ting blir ofte tatt som «sannheter», slik som for eksempel hva fenomenet «kropp» er og at det har vært der fra begynnelsen av. Butler hevder at denne tatt-for-gitt antakelsen om hva kropp er, har blitt produsert eller skapt, og ikke var der før språket (Butler, 2006, s. 109). Dette er et eksempel på hvordan den produktive makten fungerer. Ifølge Butler finnes det ikke noen kropp forut for de diskursive praksisene som konstituerer den slik. Alt er produsert eller skapt av språket, dette gjelder også kjønn og seksualitet. Butler hevder at de ulike diskursive praksisene former kroppen for oss slik at vi forstår den som en forståelig kropp. Denne formingen er både historisk og ideologisk (Jegerstedt, 2008, s. 76). Det er normene som styrer denne formingen, det er oppstått på en bestemt tid, i en bestemt kontekst og er derfor også historisk foranderlig. Butler (2006, s. 24) hevder at det er kravet om heteroseksualitet som ligger til grunn for måten vi forstår kroppen på som enten biologisk mannlig eller kvinnelig. Dette vil jeg diskutere mer senere i kapittelet. For å bryte denne måten å tenke om kropp og kjønn på utviklet Butler begrepet om kjønnsperformativitet.

Butler er svært opptatt av språket og mye av deres kjønnsteori er inspirert fra språkteori og den britiske filosofen John Langshaw Austin (1911-1960) sitt arbeid på performativ tale. Med performativ tale menes ord og setninger som ikke bare *sier* noe, men som også *gjør* noe (Jegerstedt, 2008, s. 76; Wilcox, 2020, s. 20). For eksempel i et bryllup når den som har makt til å vie (eksempel: en prest, dommer eller ordfører) sier noe i linjene «Jeg erklærer dere herved gift». Denne ytringen sier ikke bare setningen «dere er gift», men den «gifter» paret også. Før ytringen var paret ikke gift, etter ytringen er paret gift. Det er ikke personen som vier paret som sitter på en makt som tilhører den som person, men det er en makt de har blitt utpekt for eksempel av kirken eller myndighetene. Når de da sier «Jeg erklærer dere herved gift» gjentar de et utsagn som går inn i en sosial og kulturell praksis, som i dette tilfelle er befestet gjennom lov. Altså; Performativ tale gjør noe.

Butler mener at dette er tilfellet for kjønn også, og kalte dette «performativity of gender» (Butler, 2006, s. xv). Slik som tidligere vist argumenterte Butler for at kropp er diskursivt produsert, og dette gjelder også for kjønn. De hevder at ingen er kjønn fra starten, altså argumenterer de for at kjønn ikke er naturlig, det er konstruert. Butler (1988, s. 519) argumenterer for at kjønnsidentitet ikke er en stabil identitet, men at hvert individ danner deres kjønnsidentitet gjennom «*a stylized repetition of acts*» der «*bodily gestures, movements, and enactments of various kinds constitute the illusion of an abiding gendered self*». Videre hevder Butler (1988, s. 523) at «*(...) the body becomes its gender through a series of acts which are renewed, revised, and consolidated through time*». De argumenterer for at disse handlingene er det som skaper ideen om kjønn, og at uten disse handlingene ville det ikke vært noe kjønn i det hele tatt. Handlingene kan være hvordan vi går og snakker, og dette gir et inntrykk av å være mann eller kvinne. Dette er kulturavhengig og endrer seg hele tiden. Det er dette som kalles kjønnsperformativitet.

Butlers teori blir ofte tolket som at kjønn er fremført (performed vs. performativity), men det er viktig å merke seg at det ikke er dette Butler hevder (Wilcox, 2020, s. 20). Butler (2011b) argumenterer for at det å fremføre ofte betyr å ta på seg en rolle på en scene, men i den virkelige verden er det ingen scene og ingen som forventer at du inntar en rolle. Det å innta en rolle for å uttrykke «sitt kjønn» skaper en illusjon av en stabil og indre kjønnet essens, men *å være et kjønn* er ikke en fakta eller en indre sannhet, det er et fenomen som blir produsert og reproduisert hele tiden. Noe som er sentralt for Butlers teori er at kjønn ikke er stabilt, men kan endres. Altså kjønn blir konstruert etter hvert som vi *gjør* kjønnet. For å illustrere kan vi si at hvis man hadde

sagt «Lars er en mann» ville man ut ifra Butlers kjønnsteori svart «Nei, Lars gjør mannlighet (over tid)». Ifølge Butler er vi alle med på «å gjøre kjønn», både vårt eget, men også hvordan man forventer og identifiserer kjønn av andre (Butler, 2011b). Denne måten å forstå kjønn på hadde og har stor påvirkning på hvordan man så og ser på seksualitet. Butler har derfor også hatt stor innflytelse på skeiv teori (Wilcox, 2020, s. 22). Performativ kjønnsteori brukes i denne oppgaven for å analysere de kristne narrative i *Montero* i lys av perspektiver på kjønn, for å kunne si noe om hvordan religion og kjønn spiller sammen i videoen.

3.3. Skeiv teori

Begrepet «Queer Theory» ble først brukt i 1990 av den italienske akademikeren Teresa de Lauretis (Wilcox, 2020, s. 23). Målet til de Lauretis var å ta kritisk avstand fra homofile- og lesbiske studier som ikke hadde hatt særlig fokus på interseksjonalitet. *Queer theory* vokste raskt, men ikke i den retningen de Lauretis hadde tenkt. I starten var det ciskjønnete hvite menn som fokuserte på andre ciskjønnete hvite menn, og som ikke tok i særlig betraktning spørsmål om rase, kjønn og klasse, men med tiden endret dette seg (Wilcox, 2020, s. 23). I takt med at Butlers perspektiver på kjønn ble mer utbredte, endret også skeiv-studiene vinkling fra en essensialistisk tilnærming til seksualitet, som var vanlig for noen homofile- og lesbiske studier, til en mer konstruktivistisk tilnærming (Wilcox, 2020, s. 24). *Skeiv teori* er i dag samlebetegnelse på ulike perspektiver som utforsker og problematiserer forståelsen og begrepsbruken knyttet til seksualitet og kjønn. Det som forener dem, er at de alle ser på normativ heteroseksualitet som et problem som bør forklares og utfordres (Kulick, 1996, s. 9). Skeiv-studier i dag ser på blant annet, og i tillegg til homofile og lesbiske, biseksuelle, panseksuelle, aseksuelle, aromantiske, kjønnsambivalens, kjønnsflytende, transvestisme, ikke-binære, transpersoner⁶⁸ og personer som deltar i BDSM⁶⁹ for å nevne noen. Videre vil jeg presentere to begreper innenfor skeiv teori som er viktige analytiske verktøy i denne oppgaven.

3.3.1. Heteronormativitet

Som tidligere nevnt hevder Butler at det er kravet om heteroseksualitet som ligger til grunn for måten vi forstår kropp. Dette påvirker igjen hvordan vi forstår kjønn og seksualitet. Butler identifiserer, utforsker og utfordrer grunnlaget for det heteronormative synet på at biologisk

⁶⁸ Det finnes også en egen retning innenfor academia som heter «Transgender studies».

⁶⁹ BDSM er et engelsk akronym for bondage (binding), discipline eller domination (disiplin og dominans), sadism eller submission (sadisme og underkastelse), masochism (masochisme). Kort forklart er det et avtalt, samtykkende og ofte erotisk samspill som refererer til en rekke seksuelle preferanser som generelt er relatert til glede av fysisk kontroll, psykologisk kontroll og/eller smerte.

kjønn (hunn/hann) bestemmer sosialt kjønn (feminin/maskulin), som bestemmer seksuelt begjær (for det motsatte kjønn). De argumenterer for at den performative gjentakelsen av kjønnsnormene er med på å skape heteronormativitet (Butler, 2006, s. xii–xiii). Heteronormativitet kan forklares som «den kulturelle antakelsen om at bare motsatt-kjønn begjær og erotikk er det normale, naturlige og fordelaktige for samfunnet» (Wilcox, 2020, s. 21, min oversettelse). Det vil altså si at det er den sosiale normen og institusjonaliserte antagelsen, at alle er heterofile og ciskjønn⁷⁰.

Butler lanserte begrepet om *den heteroseksuelle matrisen* for å forklare hvordan heteroseksualitet reproduseres og tas for gitt i samfunnet (Butler, 2006, s. 47–107). Ved at kjønn er performativt produseres effekter, som for eksempel kjønnsnormer som danner sosiale konstruksjoner. Når man utøver eller følger disse kjønnsnormene er man med på å forsterke og opprettholde dem. Den heteroseksuelle matrisen blir opprettholdt ved blant annet å «kjønne» barn fra de er født (Butler, 2011a, s. xvi–xvii), for eksempel med å gi gutter blå ting og jenter rosa ting, ved å dele inn i gutte- og jentelag, og ved å begrense homofiles muligheter til å gifte seg ved hjelp av institusjonell makt. Et annet eksempel er hvordan større strukturer, som for eksempel hiphop-kulturen, prøver å forsterke en heteroseksuell kultur ved bruk av homofobi. Butler argumenterer for at den heteroseksuelle matrisen har makt i at den anses som den «originale» formen for seksualitet, og homoseksualitet blir sett på som kopien, men ifølge Butler (2006, s. 189) er homoseksualitet bare en kopi av en kopi uten en original. Grunnen til dette er at heteroseksualitet kun er fiktivt, fra argumentet om at alle kjønnsidentiteter er fiktive, og at det ikke finnes noe indre kjønnets essens. Heteroseksualitet imiterer kun ideen av det som er naturlig og originalt. Innenfor den heteroseksuelle matrisen lønner det seg å bli anerkjent som «mann» eller «kvinne». Butler (2006, s. 190) argumenterer for at de som ikke gjør kjønnets deres «riktig» ofte blir straffet.

3.3.2. Subversive kroppshandlinger

Butler argumenterer for at man kan gjøre motstand mot den heteronormative sosiale orden, de artikulere denne muligheten gjennom subversive kroppshandlinger⁷¹ (også oversatt som kjønnssegenskaper, eller kjønnsuttrykk). Med dette menes kroppshandlinger som utfordrer forestillingen om heteronormative kroppshandlinger som en naturlig følge av det biologiske

⁷⁰ Ciskjønn betyr at du identifiserer deg selv med det kjønn du ble født med.

⁷¹ Oversatt fra engelsk: *Subversive bodily acts*.

kjønn (Butler, 1988, s. 530–531). Butler understreker at det ikke er noe poeng å sette opp kriterier for subversivitet da dette alltid vil mislykkes. Dette begrunner de i at slike handlinger alltid risikerer å miste den omveltende effekten over tid (Butler, 2006, s. xxii–xxiii). Som tidligere nevnt risikerer subversive kroppshandlinger (innenfor den heteroseksuelle matrisen anses det som at man blant annet gjør kjønnets sitt feil) ulike former for fordømmelser. Samtidig illustrerer subversive handlinger at ikke-heteronormative kroppshandlinger er like naturlige (eller like *lite* naturlige) som heteronormative kroppshandlinger. Ifølge Butler (1993, s. 318) kan iscenesettelser av kjønnsulydighet dermed ha et kollektivt og politisk potensial for motstand mot det heteroseksuelle regimet. Senere i oppgaven vil jeg analysere hvordan denne ulydigheten kommer frem i *Montero*. Ved å ta i bruk de teoretiske begrepene: heteronormativitet og subversive kroppshandlinger, kan jeg analysere kristne narrativer i *Montero* i lys av perspektiver på seksualitet, og dermed analysere krysningsfeltet mellom religion og seksualitet. Jeg vil nå trekke frem det siste teoretiske rammeverket i dette kapitlet: kritisk raseteori.

3.4. Kritisk raseteori

Kritisk raseteori er en teoretisk tradisjon som studerer forholdet mellom rase, rasisme og makt (Delgado & Stefancic, 2017, s. 3). Teorien vokste frem i USA på 1970-tallet innenfor jusstudier, men har senere spredt seg til flere fagtradisjoner. I ulikhet med noen andre akademiske disipliner inneholder kritisk raseteori også en aktivistisk dimensjon. I tillegg til å studere hvordan samfunnet forholder seg til rasetematikk, prøver kritisk raseteori også å endre samfunnet til noe bedre (Delgado & Stefancic, 2017, s. 8). Kritisk raseteori har blitt et paraplybegrep for å fange opp spørsmål knyttet til rase (Delgado & Stefancic, 2017, s. 3). Et begrep under kritisk raseteori som jeg skal gå videre inn på i denne oppgaven er «kritisk rase maskulinitet» som blir definert som bruken av kritisk raseteori for å studere konstruksjonene av mannlige normer i samfunnet (Delgado & Stefancic, 2017, s. 171).

Som tidligere diskutert i kapittel 2, har hiphop-kulturen vært preget av maskulinitet. Det finnes flere eksempler fra hiphop-kulturen hvor mannen blir fremstilt som subjektet og kvinnen som objektet. Et klassisk eksempel på dette er sangen *Candy Shop* med tilhørende musikkvideo, av rapperen 50 Cent med artisten Olivia.⁷² Sangen starter med strofen «Welcome to the Candy

⁷² Sist hentet 29. april 2023: <https://www.youtube.com/watch?v=SRcnnId15BA>

Shop». Candy er en populærkulturell referanse til sex. Videre i videoen ser vi 50 Cent med store baggy klær (foruten noen få scener hvor han er påkledd jeans enten med singlet eller i bar overkropp) som går rundt i et hus hvor lettkledde jenter danser rundt han, samtidig som han rapper om å ha sex med dem. I andre kapittel argumenteres det for at mye av homofobien og feminofobien i hiphop-kulturen motiveres av konseptet om en «autentisk svart maskulinitet». Som det også kom frem i kapittelet er ikke maskulinitet en stabil kategori, men noe som endrer seg over tid og sted. Likevel er visse maskulinitetsidealer blitt innlemmet i vestlig kultur som normer som påvirker hvordan vi tenker om maskulinitet i dag. Jeg vil nå se på noen av disse kjennetegnene for å gi en bedre forståelse av hva som ligger til grunn for bruken av begrepet i denne masteroppgaven.

3.4.1. Svart maskulinitet

For å forstå hva som ligger i begrepet svart maskulinitet må vi først se på begrepet maskulinitet. I 1976 identifiserte de to amerikanske samfunnsviterne Deborah David og Robert Brannon fire «regler» for vestlig maskulinitet. Denne modellen ble anerkjent og har blitt mye brukt (Messner, 1998, s. 260). Cirka 30 år senere gjorde den amerikanske sosiologen Michael Kimmel en undersøkelse med firehundre unge menn i alderen 17-35 og konkluderte med at reglene til David og Brannon fortsatt var gjeldende for å forstå maskulinitet. Kimmel benytter seg av de fire reglene og skriver:

1. 'No sissy stuff!' Being a man means not being a sissy, not being perceived as weak, effeminate or gay. Masculinity is the relentless repudiation of the feminine.
2. 'Be a big wheel'. This rule refers to the centrality of success and power in the definition of masculinity. Masculinity is measured more by wealth, power and status than by any particular body part.
3. 'Be a sturdy oak'. What makes a man is that he is reliable in a crisis. And what makes him so reliable in a crisis is not that he is able to respond fully and appropriately to the situation at hand, but rather that he resembles an inanimate object. A rock, a pillar, a species of tree.
4. 'Give 'em hell'. Exude an aura of daring and aggression. Live life out on the edge. Take risks. Go for it. Pay no attention to what others think. (Kimmel, 2008, s. 45-46)

Regel 1 posisjonerer maskulinitet i forhold til flere dikotomier (maskulin/feminin, heterofil/homofil, sterk/svak) og forklarer hva det vil si å *ikke* være mann. Regel 2 viser at maskulinitet har makt, er ambisiøs og målrettet. Regel 3 omhandler hvordan en mann er

rasjonell noe som gjør han stødig og pålitelig i kriser. Regel 4 assosierer maskulinitet med å være dristig, vågal og aggressiv. Disse fire reglene inkluderer ikke rase. Jeg vil i neste avsnitt definere svart maskulinitet og argumentere for at et interseksjonelt perspektiv hvor rase inkluderes er viktig i denne analysen.

For å definere svart maskulinitet vil jeg starte med å se på bidrag fra sosiologen Patricia Hill Collins og kjønnsforskeren Lynne Segal. Begge disse akademikerne er enige om at slaveri er et avgjørende premiss i denne forbindelse. Lynne Segal definerer svart maskulinitet som en sosial konstruksjon skapt av hvite menn for å undertrykke svarte menn. Hun forklarer hvordan denne tankegangen var avgjørende for å rettferdiggjøre slavehandel:

The first 'fact' about the 'black man', which the white man knew, was that he was not really a man at all—a child rather than an adult, a body not a mind. White men created the image of black men as yet another contrast necessary for their own self-image. (Segal, 1990, s. 169)

I *Black Sexual Politics* (2004) argumenterer Collins (s. 55) for hvordan slavehandel hadde en viktig rolle for grunnleggingen av USAs kapitalisme. Her diskuterer hun hvordan mennesker med Afrikansk opphav ble gjort til objekter. Det eneste som hadde noe verdi på markedet var kroppene deres og hva disse kunne gjøre (arbeid, seksuelle tjenester og reproduksjon). Deler av raseundertrykkelsen gikk ut på å dehumanisere svarte folk ved å definere dem som ikke-mennesker og dyr. Kvinner ble ofte brukt til seksuelle tjenester og reproduksjon, mens menn ble ofte brukt til hardt manuelt arbeid. Grunnet det harde arbeidet svarte menn ble utsatt for ble de objektiviserte kroppene deres sett på som store, sterke og dumme (Collins, 2004, s. 56). Som både Segal og Collins trekker frem er det tydelig hvordan svarte menn ble sett på som objekter og ikke mennesker. Michel Eric Dyson bemerket at en undertrykt gruppe også kan undertrykke andre:

As with all groups of oppressed people, it's never a matter of either/or; it's both/and. You can be victimized by white supremacy and patriarchy and at the same time extend black male supremacy. Just because 'the white man's foot is on your neck' doesn't mean that your foot can't in turn be on a black female's neck. (Dyson, 2010, s. 103)

Dette sitatet får frem at selv om svarte menn har blitt utsatt for undertrykkelse gjennom historien betyr det ikke at de ikke kan undertrykke andre som for eksempel svarte kvinner. Den amerikanske forfatteren og sosiale aktivisten bell hooks⁷³ (1952-2021) skriver:

When I first began to study feminist theory, I was always puzzled by the scholarship around, 'women and nature,' which would talk in universalizing generalizations about patriarchy equating the female being with the body and the male with the mind, because I was so acutely conscious of the way in which black males have always been seen as more body than mind. (hooks, 1994, s. 130)

Sitatet henger sammen med det hvite herredømmet sin dehumanisering av svarte mennesker. Slik som Segal og Collins trekker frem, var verdien til svarte menn kroppene deres. hooks snakker om hvordan svarte menn utsettes for patriarkalsk objektivisering gjennom et hvitt mannlig blikk. Hun argumenterer for at akkurat som kvinner, blir svarte menn likestilt med kroppen og derved feminisert. Videre hevder hun at som en konsekvens har svarte menn kjempet tilbake ved å omfavne hypermaskulinitet, noe som også den amerikanske historikeren Jeffrey O. G. Ogbar støtter opp under:

In a patriarchal society in which most black men of any age were called 'boys' and denied the right to vote, the right to obtain adequate employment, or even basic human rights, many black men by the mid-twentieth century compensated for their powerlessness by creating the hypermale. This was manifested in a coolness that typified black manhood, particularly young urban working-class men. (Ogbar, 2007, s. 76)

Disse argumentene får frem at svart maskulinitet er en reaksjon på at svarte menn har blitt objektivisert og likestilt med kvinner. Ifølge Ogbar (2007, s. 76) har mange svarte menn et ønske om å bli forbundet med maskulinitet. Han trekker frem at som en konsekvens av at svarte menn historisk ikke har hatt så mye makt omfavnes og overdrives denne maskuliniteten. De teoretiske perspektivene belyser at denne overdrivelsen er et resultat av at noen svarte menn ønsker assosieres med maskulinitet som igjen assosieres med menn som igjen assosieres med subjekt. Her ser vi eksempler på hvordan kategoriene svart og maskulin spiller sammen. Som nevnt i andre kapitler er konseptet om en «autentisk svart maskulinitet» sentralt innenfor

⁷³ Født Gloria Jean Watkins, men hun brukte pseudonymet bell hooks med små bokstaver.

hiphop-kulturen. Siden Lil Nas X er en rapper kan det derfor bidra til noen nye perspektiver ved å belyse *Montero* ved hjelp av begrepet *svart maskulinitet*.

3.5. Oppsummering

I dette kapitlet har jeg gjort rede for hvilke teoretiske verktøy som ligger til grunn for analysen min. Begrepene jeg aktivt tar med meg videre i oppgaven er interseksjonalitet, kjønnsperformativitet, heteronormativitet, subversive kroppshandlinger og svart maskulinitet. Ved å ta utgangspunkt i de ulike teoriene skissert i dette kapitlet, skal jeg videre i oppgaven se på hvordan de ulike kategoriene religion, kjønn, rase og seksualitet spiller sammen. Dette teoretiske rammeverket vil hjelpe meg i å utforske oppgavens problemstilling.

4. Metode

Denne masteroppgaven er en kvalitativ studie av kristne narrativer i Lil Nas Xs musikkvideo *Montero*. Prosjektet tar utgangspunkt i et empirisk materiale, og deretter ble teori og metode valgt. Dette kapittelet tar for seg de ulike skrittene jeg tok for valg av teori og metode. Jeg presenterer de ulike metodene jeg har brukt i prosjektet: hermeneutisk og narrativ metode. Avslutningsvis vil jeg reflektere rundt etiske overveielser knyttet til masterprosjektet.

4.1. Hermeneutisk metode

Å analysere en musikkvideo er et fortolkningsarbeid og er derav grunnleggende hermeneutisk. Ordet hermeneutikk kommer av gresk og betyr å uttrykke, oversette eller fortolke (Gilhus, 2021, s. 314). Hermeneutikk er både en tolkningsfilosofi og en metode, som startet i antikken da det ble gjort et skille mellom bokstavelig og allegoriske betydninger i tekster (Gilhus, 2021, s. 314). I begynnelsen var det klassiske tekster og Bibelen som ble fortolket, men i senere tid ble også tekster fra andre kulturer inkludert. I dag brukes hermeneutikk også på tekstlignende objekter som kunst, drama, fotografi og film, og på tekstanaloger som tale og ikke-verbal kommunikasjon (Yanow, 2015, s. 15), noe jeg også gjør i denne oppgaven. Jeg har brukt hermeneutikk som metode og analysert *Montero* hvor målet har vært å oppnå forståelse av dens betydning og mening. I denne prosessen har jeg fortolket teksten og bildene i musikkvideoen. Innenfor religionsvitenskapen er ikke studiet av tekster og yringer målet i seg selv, men et middel for å si noe om religion og religiøse prosesser i samfunnet (Gilhus, 2021, s. 314). Dette gjelder også for denne masteroppgaven. Målet er ikke bare å si noe om *Montero*, men hvordan ulike fortolkninger av denne sangen kan si noe om kristendom sin plass og rolle i den konteksten sangen ble produsert.

Å fortolke en musikkvideo er en svært kompleks prosess. En musikkvideo består av ulike modaliteter, og er derfor en multimodal tekst (Løvland, 2010, s. 1). «Modalitet» kommer av det engelske ordet «mode» som betyr «modus» – altså «måte», og kan forstås til å handle om «måter» å kommunisere på ved hjelp av ulike uttrykksmidler. Multimodale tekster kan være mye, og kan enkelt defineres som «en tekst som skaper mening gjennom å kombinere ulike modaliteter» (Løvland, 2010, s. 1). I en multimodal tekst spiller disse ulike uttrykksmåtene sammen om å danne mening. Selv om det kan virke enkelt å dele teksten inn i et visst antall modaliteter, er dette i praksis svært vanskelig. En uttrykksmåte som er meningsskapende i én kontekst, er det kanskje ikke i en annen. For at noe skal gi mening må man knytte det til en

forforståelse. For eksempel vil en bevisst bruk av religiøse farger ikke være meningsbærende innenfor en kultur som ikke kjenner eller tar hensyn til konvensjonen for denne fargebruken (Løvland, 2010, s. 1). I denne oppgaven blir den skriftlige sangteksten og bildene i *Montero* fortolket. Man kunne også fortolket blant annet melodien, sang- og instrumenteringsstil, takt, uttrykksmåte eller rytmen, som alle bidrar til å kommunisere et budskap.

Det finnes flere retninger innenfor hermeneutikken, men et sentralt begrep som ofte går igjen er den hermeneutiske sirkelen (Gilhus, 2021, s. 315). Begrepet forklarer prosessen av å lese en tekst frem og tilbake mellom delene og helheten, mellom dens struktur og mening, mellom leserens horisont og tekstens horisont, og mellom teksten og dens kontekst. Disse prosessene er helt sentrale innenfor hermeneutikken, men de forklares ulikt gjennom forskjellige varianter av en hermeneutisk sirkel. Poenget med illustrasjonen av en sirkel er å få frem at i fortolkningsprosessen starter forskeren med en forhåndsforståelse om tekstens innhold, som kontinuerlig modifiseres under lesning og tolkning, og tilfører lag av mening og forståelse i en uendelig prosess. Dette får frem at ingen tekst taler for seg selv og ingen tolkning er noen gang endelig. Ifølge Gilhus (2021, s. 316) karakteriseres den hermeneutiske tilnærmingen metaforisk som dialogisk fordi den forutsetter en kontinuerlig utveksling mellom forskeren og kildematerialet. Jeg har aktivt forholdt meg til den hermeneutiske sirkelen under hele analyseprosessen og reflektert rundt min forhåndsforståelse av *Montero* og mitt eget startpunkt i denne prosessen. Dette vil jeg komme mer tilbake til senere i kapittelet.

For å få en bedre oversikt over og struktur i materialet mitt fulgte jeg retningslinjene Gilhus (2021, s. 316–317) presenterer for å bruke en hermeneutisk metode. Den første handler om å lese teksten sakte, grundig og flere ganger. Den andre retningslinjen går ut på å sette seg inn i alt man vet om tekstens språk og kontekst. Kontekst er svært viktig og ulike kontekstualiseringer fører til ulike lesninger. Den tredje retningslinjen vektlegger at ved å sammenligne det analyserte materialet med et beslektet materiale fra samme kulturområde kan man tolke teksten på nye måter som tidligere har blitt oversett. Den fjerde retningslinjen poengterer at man må være klar over at tekstlige betydninger alltid er i endring. Man bør reflektere rundt hvorfor teksten ble produsert, men også hva som holder den i live. Hva er det med denne teksten som gjør at så mange engasjerer seg? Det samme kan sies om Bibelen. Hva er det med Bibelen som gjør at den engasjerer så mange mennesker? Kanoniske tekster som Bibelen har flere lag av mening etter hvert som flere ulike samfunn har fortolket den. Den femte retningslinjen handler om å reflektere rundt hvem sine interesser som fremmes i en tekst. Både

det å skrive en tekst og å tolke den kan knyttes til grupper og deres interesser. Den sjette retningslinjen Gilhus presenterer er å prøve å stille nye spørsmål til en tekst. Ved å anvende ulike teoretiske perspektiver kan man finne nye spørsmål å stille.

For at tolkningen skal være gyldig er det viktig å ta i betraktning hele teksten og ikke bare deler av den, og at de ulike delene av tolkningen stemmer overens med hverandre og med det vi allerede vet (Gilhus, 2021, s. 317). Gilhus (2021, s. 317) argumenterer for at testen for å vite om tolkningen er gyldig er at en tolkning som få andre enn forfatteren finner overbevisende er mest sannsynlig feil eller dårlig argumentert for. Gilhus (2021, s. 317) påpeker at akkurat som det ikke finnes noen endelig lesning av en tekst, finnes det heller ingen endelig verifisering eller noen transcendentale normer på hva som er en gyldig tolkning.

For å avdekke hva jeg ville undersøke i materialet mitt startet jeg med å bli bedre kjent med det. Den første retningslinjen Gilhus (2021, s. 316–317) presenterer er å lese teksten sakte, grundig og flere ganger. I denne fasen av fortolkningsprosessen startet jeg med min egen forhåndsforståelse om tekstens innhold. Jeg stilte meg selv spørsmålet: «Hva finnes her?». For å fortolke musikkvideoen delte jeg den opp i deler. I første omgang hadde jeg kun fokus på bildene. Jeg skrev ned tre kolonner på et ark, før jeg igjen skrev det inn i Word: «Tid», «Hva ser jeg?» og «Hva tolker jeg dette som?». Etter hvert sekund stoppet jeg musikkvideoen og fylte ut kolonnene. Slik ble jeg godt kjent med materialet mitt. Selv om jeg prøver å være så objektiv som mulig i kolonnen «Hva ser jeg?» vil min forforståelse påvirke hva jeg ser. Andre med en annen bakgrunn ville kanskje lagt merke til andre ting.

Tid:	Hva ser jeg?	Hva tolker jeg dette som?
0:09	Ting som finnes i landskapet: <ol style="list-style-type: none"> 1. En elv 2. Flere fjell 3. Romerske bygninger og statuer 4. Et stort ansikt i stein 5. Rosa «gress» 6. Busker 7. Blomster 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vann representerer ofte liv. Flere elver har gitt sivilisasjoner muligheter for liv, f.eks. Nilen og Tigris. Representerer fruktbarhet, livet og fødsel. Innenfor hinduismen er Ganges en hellig elv med sitt utspring i himmelen. En elv danner også to tydelige grenser, den ene siden av elven kan representere noe annet enn den andre siden av elven. Kan representere renselse og bevegelse. 2. Fjell i bibelen representerer ofte et sted hvor man er nærmere Gud. 3. Romerriket representerer noe gammelt. I filmen Call Me By Your Name er det mye romersk arkitektur hvor faren til en av guttene i det seksuelle forholdet er arkeologiprofessor. Kan være en kobling til filmen for å knytte temaet i filmene opp mot temaet i musikkvideoen. 4. Kan ligne Lil Nas X sitt ansikt. Kan se ut som deler av en stor statue. Statuer av mennesker blir ofte laget av «viktige personer». 5. Gress, busker og blomster kan representere frodighet og kan tolkes som en skog eller hage. Fargene som brukes er oppløftende farger og ikke mørke dystre farger.

Figur 4.1.

Figuren ovenfor viser hvordan fortolkningsprosessen startet. På dette tidspunktet leste jeg meg ikke opp på ny kunnskap, jeg brukte kun min egen forhåndsforståelse for å fortolke bildene i videoen. Etter å ha fortolket alle bildene i videoen på denne måten gjorde jeg det samme bare kun med sangteksten. De ulike kolonnene ble delt inn i: «Tid», «Sangtekst og «Hva tolker jeg dette som?». Etter å ha fortolket sangteksten på denne måten sammenlignet jeg tekst og bilde. Da la jeg merke til at hvem som sa hva i musikkvideoen hadde betydning, og jeg la derfor til en fjerde kolonne: «Hvem snakker?». Som illustrert i varianter av den hermeneutiske sirkelen, ga denne prosessen, hvor jeg vekslet mellom å fortolke deler og helheten, meg ny kunnskap om materialet.

4.2. Abduktiv tilnærming

Jeg hadde en abduktiv tilnærming til *Montero*. Det vil si at jeg startet med en kontekstfri, men informert hypotese om empirien (Krech & Radermacher, 2021, s. 460). Jeg hadde en forforståelse av *Montero*. Jeg visste blant annet at Lil Nas X var rapper, homofil og oppvokst i et kristent samfunn, og at kristne konservative hadde reagert på bruk av Djevelen i musikkvideoen. Jeg hadde dermed en hypotese om at *Montero* var en kritikk av konservativ kristen homofobi. Videre testet jeg denne hypotesen ved å ta en nærmere titt på materialet mitt. Dette gjorde jeg ved å dele materialet inn i koder (Tjora, 2018, s. 36). I en abduktiv tilnærming starter man med induktiv koding av materialet (Krech & Radermacher, 2021, s. 460), det vil si at kodene ble dannet ut av materialet og ikke omvendt hvor man prøver å få materialet til å passe inn i allerede bestemte koder (Tjora, 2018, s. 36).

Neste steg i analysen var inspirert av metoden «tematisk analyse», hvor jeg delte kodene inn i potensielle temaer (Braun og Clarke, 2006, s.89). Ved å dele kodene inn i temaer fikk jeg en bedre oversikt over innholdet i materialet mitt noe som bidro til å forme en struktur for analysen (Tjora, 2018, s. 49). Denne grupperingen medførte at jeg fikk en «rest-gruppe» med koder som jeg anså som irrelevante, i tillegg til fem temaer som jeg ville gå videre med. Disse var 1) Religiøse referanser 2) Populærkulturelle referanser 3) Seksualitet 4) Kjønn 5) Identitet. Denne prosessen var ikke en lineær prosess. Jeg gjennomgikk kodene og temaene flere ganger for å forsikre meg om at de var i samsvar med materialet (Tjora, 2018, s. 36–38). Selv om jeg ikke delte inn koder etter bestemte kategorier ble både kodene og temaene påvirket av min

forforståelse. Hypotesen påvirket inndelingen, men også blant annet det at jeg studerer religionsvitenskap og dermed har kunnskap om – og «leter» etter religion.

Temaene ga meg dermed en pekepinn på hva innholdet i *Montero* var. Videre i prosessen tok jeg utgangspunkt i de resterende retningslinjene Gilhus (2021, s. 316–317) presenterte. Jeg satte meg inn i konteksten, fant analyser av beslektet materiale som jeg kunne hente inspirasjon fra, reflekterte rundt hvem sine interesser teksten fremmet og stilte spørsmål til teksten. Dette medførte at jeg tolket *Montero* på nye måter. Blant annet endret hypotesen min seg fra å være at *Montero* var en kritikk av konservativ kristen homofobi til at kristendom og seksualitet spiller sammen i *Montero*. Spørsmålene jeg stilte hjalp meg med å finne frem til teoribegrepene kjønnsperformativitet, heteronormativitet og subversive kroppshandlinger fra kjønnsteori og skeiv teori. Konteksten gjorde at jeg oppdaget nye elementer ved *Montero*, for eksempel hvordan ifølge Rodriguez (2018, s. 225–226) homofobien og feminofobien i hiphop-kulturen motiveres av konseptet om en «autentisk svart maskulinitet». Denne kunnskapen hjalp meg med å komme frem til det teoretiske begrepet «svart maskulinitet» fra kritisk raseteori. De ulike identitetsmarkørene som spiller sammen i *Montero*, som for eksempel rapper, konservativ kristen oppvekst, svart og homofil gjorde at jeg tok i bruk teori om interseksjonalitet. Kodene mine viste at *Montero* refererer til ulike fortellinger, både bibelfortellinger og fortellinger fra populærkulturen. For å undersøke betydningen av disse fortellingene har jeg gjort en narrativ analyse. Denne prosessen var en veksling mellom materialet, kontekst og teori, som ga kunnskap som førte til ny teori og ny lesning av materialet.

4.3. Narrativ analyse

Montero er en tekst som kan leses narrativt. «Narrativ» er et interdisiplinært begrep, og brukes på ulike måter av ulike fagdisipliner (Riessman, 2008, s. 3). Forskning på narrativer omhandler både teori og metode. Et narrativ består av tegn som formidler mening (Squire, et al., 2014, s. 5). For at et sett med tegn skal utgjøre en fortelling, må det være bevegelse mellom tegn som danner mening. I *Montero* involverer disse tegnene både skrift, tale, musikalske lyder og visuelle elementer. Musikkvideoen fra start til slutt har jeg valgt å kalle for *Montero*-fortellingen. Det finnes også mange ulike fortellinger som deler av musikkvideoen referer til. Dette vil komme tydeligere frem i analysen.

Et narrativ har en begynnelse og en slutt, og har et sammenhengende hendelsesforløp, altså at ting skjer i en bestemt rekkefølge og på grunn av andre tidligere hendelser i fortellingen (Johannessen, et al., 2018, s. 97). Religionsviter Jeppe Sinding Jensen (2016, s. 291) understreker hvor viktig det er at fortellinger er sammenhengende hendelser som gir mulighet for å kommunisere ideer og erfaringer om den virkelige og forestilte verden. Det finnes mange måter å fortelle en historie på. Hvordan noe fortelles kan ha store konsekvenser ettersom fortellingen etablerer sammenhenger og vinkler hendelser på bestemte måter (Johannessen, et al., 2018, s. 97). Et eksempel på en fortelling som har fått stor kulturell betydning er narrativet om Jesu død. Denne fortellingen har hatt stor utbredelse og har formet mye av det samfunnet vi lever i, for eksempel hvordan flere land i verden har offentlige fridager knyttet til denne fortellingen. Siden fortellinger er med på å kommunisere informasjon om verden er de også med på å distribuere normer og verdier (Jensen, 2016, s. 291). I narrativ litteratur kalles ofte slike «store» fortellinger som har formet verdier og normer i samfunnet vi lever i, for «master/dominant narrativ» (Riessman, 2008, s. 68; Squire, et al., 2014, s. 32). Masternarrativer er ofte dominerende eller allment aksepterte fortellinger som former folks forståelse av en bestemt hendelse, idé eller kultur. Ofte er disse fortellingene tatt-for-gitt og representerer verdiene til gruppen som dominerer (Blix, 2017b, s. 48).

Et annet begrep som brukes innenfor narrativ teori og metode er «counter-narrative» (Squire, et al., 2014, s. 32), som kan oversettes på norsk til motfortelling. Squire m.fl. (2014, s. 32) argumenterer for at masternarrativ og motfortelling blir ofte misforstått til å være dikotome kategorier, men disse to kategoriene er snarere grundig sammenvevd med hverandre. Motfortellinger trenger ikke å være fortellinger som står i konflikt med masternarrativet. En motfortelling kan ofte låne fra masternarrativet, men fortelle narrativet på en alternativ måte (Squire, et al., 2014, s. 33). Motfortellinger kan altså utfordre den dominerende fortellingen og tilby andre perspektiver eller tolkninger. Noen ganger er målet å gjøre motstand og få til sosiale endringer, men det trenger ikke være det (Squire, et al., 2014, s. 34).

I et religionsvitenskapelig perspektiv kan man analysere hvordan religiøse fortellinger er med på å konstruere en ønsket oppfatning av verden, og hvordan man forholder seg til den. Det finnes både religiøse fortellinger, men også fortellinger om religion. I denne oppgaven analyserer jeg hvordan både religiøse fortellinger brukes i *Montero*, men også hvordan fortellinger om religion brukes for å få frem et budskap. Jeg bruker narrativ analyse for å

undersøke hvordan Lil Nas X og teamet hans konstruerer mening gjennom *Montero*-fortellingen.

I narrativ forskning er ikke forskeren en objektiv observatør, men er med på å skape mening til materialet ved å fortolke det (Blix & Sørly, 2017, s. 23). På grunnlag av kodene mine, og informasjonen jeg tilegnet meg om narrativ teori og metode, valgte jeg å analysere *Montero* som et narrativ. Denne delen av prosessen illustrerer hvordan tolkningen min førte til at jeg fikk ny forståelse for teksten, som videre førte til at jeg stilte nye spørsmål til *Montero* knyttet til narrativ teori og metode. Innenfor en forskningskontekst kan man kalle *Montero* for narrativ data (Riessman, 2008, s. 6). Dette er objektet som skal studeres. Når man systematisk studerer den narrative dataen gjør man en narrativ analyse (Riessman, 2008, s. 6). I en narrativ analyse ser man blant annet på hvordan en fortelling fortelles, og/eller hva fortellingen handler om. Narrativ analyse brukes altså som metode, men narrativ metode er ikke en spesifikk metode. Det er derimot en samlebetegnelse på flere metoder (Riessman, 2008, s. 11). Det finnes ulike måter å skille mellom narrative analyser. Forfatterne bak boken *What is Narrative Research?* Squire m.fl. (2014) og sosiologene Bodil H. Blix og Rita Sørly (2017) skiller mellom 1) strukturanalyse, 2) innholdsanalyse og 3) kontekstanalyse. Jeg vil kort redegjøre for hvordan jeg har blitt inspirert av de ulike måtene å analysere *Montero*-fortellingen og narrativer i *Montero* på.

I en strukturanalyse ser man på fortellingens form og hvordan den er bygd opp, blant annet ved å se på grammatikk og syntaks (Squire, et al., 2014, s. 8). For eksempel hvis en historie starter med det sosiologene William Labov og Joshua Waletzky i sin modell kalte «abstrakt» (Riessman, 2008, s. 84; Sørly, 2017a, s. 87). Abstrakt kan forstås som en oppsummering av fortellingen som skal komme for eksempel: «Har jeg noen gang fortalt deg om den gangen jeg reiste til Jerusalem?». Modellen for strukturanalyse til Labov og Waletzky har blitt kritisert for å være en rigid metode. Videre forutsetter modellen at det finnes en «objektiv virkelighet» der ute, og at fortellingen representerer hva som virkelig skjedde (Sørly, 2017a, s. 90). Selv om metoden har blitt kritisert har flere brukt den som inspirasjon og ikke noe man må følge regelrett (Sørly, 2017a, s. 93). Det har også utviklet seg andre teorier for narrativ struktur (Se bl.a. James Gees teori, i Riessman, 2008, s. 93–100). I min egen analyse følger jeg ikke en rigid strukturanalyse, men jeg er inspirert av deler av denne måten å analysere en fortelling på. Jeg har blant annet gitt oppmerksomhet til fortellingens struktur for å tolke hendelsesforløpet i

fortellingen som en kronologisk fortelling og bruk av det litterære virkemiddelet frempek i *Montero*.

I en innholdsanalyse analyserer man temaer og budskap i fortellingen (Squire, et al., 2014, s. 9). Narrative tematiske analyser fokuserer på temaer som utvikler seg gjennom fortellingen. I en narrativ tematisk analyse av innholdet er derfor et sentralt spørsmål: «Hva blir fortalt?» (Riessman, 2008, s. 53). Sosiolog Catherine Kohler Riessman (2008, s. 53) og Sørly (2017, s. 99) argumenterer for at det ikke finnes noen sett med regler man er bundet til å følge i en narrativ analyse av innhold. I starten opplevde jeg dette som frustrerende da jeg ikke helt visste hvor jeg skulle begynne, men senere opplevde jeg det som positivt, i form av fleksibilitet da jeg ønsket å mer aktivt bruke både teori og kontekst for å forstå innholdet i narrativet (Sørly, 2017b, s. 99).

I en narrativ kontekstanalyse er man opptatt av det rundt selve fortellingen. Fortellinger skapes alltid i spesifikke samhandlingskontekster, de oppstår ikke bare av seg selv (Riessman, 2008, s. 105). I en slik analyse kan man tenke på fortelling som et verb, *å fortelle*, heller enn et substantiv. På engelsk skiller man mellom «narratives» som substantiv og «narration» som verb (Blix, 2017a, s. 111). Ofte blir det også kalt dialogisk eller performativ analyse (Blix, 2017, s. 111; Riessman, 2008, s. 105). Perspektiver som forklarer fortellinger som sosiale handlinger, forstår fortellinger som levd erfaring (Blix, 2017a, s. 111), og at levd erfaring blir produsert dialogisk og fremføres som fortellinger (Riessman, 2008, s. 105). Sentrale spørsmål å stille seg i en narrativ kontekstanalyse er derfor: «Hvem er denne fortellingen rettet mot?», «Når blir den fortalt?», «Hvorfor blir den fortalt?». Dette er også relevante spørsmål å ta med seg inn i analysen av *Montero* for å få en forståelse av hvorfor denne fortellingen blir fortalt.

Squire m.fl. (2014, s. 9) påpeker at disse tilnærmingene ikke utelukker hverandre. Videre argumenterer de for at det ikke er mulig å forstå innholdet i narrativer uten å sette seg inn i deler av konteksten. Også Blix (2017a, s. 111) vektlegger kontekst, og argumenterer for at narrative analyser som baserer seg på struktur- og innholds-tilnærminger er begrensede da fortellinger ikke oppstår av seg selv eller i vakuum. Squire m.fl. (2014, s. 95) forklarer at det ikke er noe strikt instruksjon på hvordan å gjøre narrativ forskning, og at metoden dermed fremmer kreativitet. På grunnlag av disse argumentene har jeg gjennomført en narrativ analyse som er inspirert av alle disse tilnærmingene. Squire m.fl. (2014, s. 10) kaller denne måten å gjøre narrativ analyser på for en pragmatisk retning.

For å aktivt koble på det teoretiske rammeverket kodet jeg materialet mitt en gang til, men denne gangen deduktivt. Det vil si at jeg delte inn kodene basert på teoriapparatet (Sørly, 2017b, s. 100), for eksempel var en kode «feminin» og en annen «maskulin». Kodene ble dermed mer spisset denne gangen enn i den første kodingsrunden. Videre spurte jeg «Hvordan knyttes dette til teori?» og delte deretter kodene inn i temaer ut ifra det teoretiske rammeverket: 1) Kjønnspersformativitet, 2) Heteronormativitet 3) Subversive kroppshandlinger og 4) Svart maskulinitet. En fordel med å gjøre det på denne måten er at jeg fikk jobbet i dybden med noen aspekter av *Montero*. En ulempe som ofte blir nevnt ved deduktiv tilnærming er at man kan ha gått glipp av andre temaer (Braun & Clarke, 2006, s. 84), men ved å først jobbe induktivt åpnet jeg opp for å få rike beskrivelser av hele materialet.

Analysen av *Montero* har vært del av en hermeneutisk prosess, hvor jeg stadig har pendlet mellom helheten og delene. Jeg startet å skrive analysekapittelet ved å dele musikkvideoen inn i tre akter, og jobbet deretter med akt for akt. Da jeg for eksempel jobbet med første akt jobbet jeg over en lengre periode med å kun se den delen som jeg definerer som første akt av videoen. Noen ganger så jeg hele denne seansen, andre ganger bare få sekunder. Under denne prosessen pauset jeg musikkvideoen flere ganger, spolte tilbake og så hele akten i sin helhet. Jeg gjentok denne prosessen for de to andre aktene også. I tillegg til å analysere aktene hver for seg analyserte jeg også musikkvideoen i sin helhet. Jeg tolker det som at aktene har et kronologisk hendelsesforløp og kunne derfor ikke bare analyseres isolert.

Det tok meg noen forsøk å finne en riktig balanse mellom struktur, innhold og kontekst, hvor materialet stod i fokus. Flere av symbolene i *Montero* kan fortolkes på uendelig mange måter basert på hvilke forhåndskunnskaper man har. I første utkast av analysen min var ikke argumentasjonen for de ulike fortolkningene alltid like klare. Jeg stilte spørsmålet «Hva vil Lil Nas X med dette?» og koblet mer aktivt på kontekst for å analysere innholdet. For å inkludere flere stemmer i analysen fant jeg ulike tolkninger av *Montero*. Fordi musikkvideoen kom ut i 2021 finnes det foreløpig få akademiske publikasjoner som analyserer *Montero*. Som tidligere forklart brukte jeg Thomas (2023) medieanalyse av deler av *MONTERO*-albumet. I tillegg fant jeg en analyse av *Montero* gjort av *Time Magazine* basert på intervjuer hvor ulike akademikere ble spurt om å fortolke videoen. Jeg inkluderte også noen tolkninger fra ulike amerikanske studentaviser, magasiner og en akademisk bloggpost. Etter å ha skrevet analysekapittelet frem

flere ganger, og gjort flere modifiseringer, endte jeg til slutt på versjonen som finnes i denne masteroppgaven.

4.4. Ethiske overveielser

Datamaterialet i denne oppgaven er en musikkvideo med detaljrike bilder. Jeg ønsket å dele bilder fra *Montero* for å engasjere, vise kompleksiteten og gjøre det tydeligere hva jeg argumenterte for i analysen, men grunnet bilderrettigheter var ikke dette mulig. I Undheims artikkel om Beyoncé's musikkvideo *Formation* nevner hun at bilderrettigheter gjorde det vanskelig å reprodusere foto fra musikkvideoen (Undheim, 2021, fotnote 6). Som et alternativ til å dele bilder fra *Montero* i oppgaven, ønsket jeg å legge ved lenker til bilder fra musikkvideoen fra Scanpixs arkiv, noe Undheim hadde gjort i sitt bokkapittel. Da jeg søkte på bilder i deres arkiv var alle de aktuelle bildene bak mappen «redaksjonelle bilder» som krevde innlogging for å få tilgang til. Jeg sendte derfor søknad for å opprette bruker, men fikk til svar at de hadde endret retningslinjene sine og at tilgangen var forbeholdt bedriftskunder.⁷⁴ Løsningen har derfor blitt at jeg har i noen av fotnotene i analysekapittelet oppgitt lenke til *Montero* på YouTube med minutt- og sekund-referanse til hvor i videoen jeg referer til. I tillegg har jeg laget en QR-kode med direkte kobling til musikkvideoen slik at det blir enkelt for leser å finne *Montero*.

Jeg har valgt å dele Twitter-innlegg fra offentlige personer i denne oppgaven. Å dele disse innleggene innebærer visse etiske utfordringer, som spørsmål om personvern og samtykke. Ut ifra NESH- *Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora* (2018, s. 9–10) og Europa kommisjonens støtte og veiledning til forskningsprosjekter (European Commission, 2021, s. 13–14) sine retningslinjer, kan disse ytringene deles, selv om jeg ikke har mulighet til å få samtykke fra forfatterne bak ytringene. Dette begrunner jeg med at retningslinjene får frem at ytringer som er delt på nettforum som er åpne og tilgjengelige for offentligheten og hvor forfatteren med all sannsynlighet hadde til hensikt å offentliggjøre informasjonen, kan brukes til forskning, uten samtykke. Planen var egentlig å bruke skjermbilder av disse Twitter-innleggene. Med tanke på at jeg ikke bare ønsket å gi direkte sitat av ytringene, men bruke skjermbilder av Twitter-postene hvor profilbilder og brukernavn står

⁷⁴ Svaret jeg fikk fra Scanpixs: Vi har dessverre måtte stenge den åpne tilgangen til de redaksjonelle bildene i bildeportalen vår. Bildene er bak innlogging og tilgang er forbeholdt bedriftskunder. Bakgrunnen for endringen er i hovedsak juridisk – vi ønsker å unngå publisist-rollen og de problemstillinger det medfører. Samtidig gir det oss bedre kontroll på materialet som våre internasjonale partnere sender til bildeportalen vår.

nevnt, sendte jeg inn en søknad til Universitetet i Bergens system for oversikt og kontroll med behandling av personopplysninger i forsknings- og studentprosjekter: *RETTE*.⁷⁵ Denne søknaden ble godkjent, og jeg fikk lov til å bruke skjermbilder fra Twitter i masteroppgaven. Jeg endte til slutt opp med å ikke bruke skjermbildene fra Twitter i teksten, men de ligger vedlagt som et vedlegg. Grunnen til at jeg fjernet skjermbildene fra teksten var at det ble litt hakkete å lese og dette påvirket flyten i teksten.

Et viktig moment knyttet til etiske refleksjoner i en slik oppgave er å reflektere rundt min posisjon som medlem av en majoritetsgruppe i kontekst til hva som forskes på i dette prosjektet. Et sentralt spørsmål i senere år har vært knyttet til hvem som kan og har rett til å forske på minoritetsgrupper. I en norsk kontekst har denne type spørsmål blant annet omfattet forskning på samer og det samiske. Det har også vært mye debatt omkring forskning på rasisme og seksualitet, og både Black Lives Matter og #MeToo-bevegelsen har tvunget frem nye spørsmål også innenfor forskning. Hvem som kan forske på hvem og hva som forskningens mål er relevante forskningsetiske spørsmål. I denne oppgaven forsker jeg på kontroversielle temaer. Å forske på kontroversielle tema innebærer også å forske på tema som ofte tvinger frem polarisering og stor uenighet. Mange av disse spørsmålene er også politiserte og en del av det offentlige ordskifte. Et eksempel på dette er hvordan kritisk raseteori og undervisning om seksuell legning og kjønnsidentitet er forbudt i noen stater i USA.

Jeg skriver meg inn i et kontroversielt felt, hvor deler av feltet både har politiske og aktivistiske elementer ved seg (Delgado & Stefancic, 2017, s. 8; Wilcox, 2020, s. 14). Teorivalgene mine gjør at jeg skriver frem visse perspektiver knyttet til kjønn, seksualitet og rase, mens andre spørsmål ikke tas opp. Som ung forsker har jeg måtte forholde meg til disse debattene, og vært usikker på hvilken rett jeg har til å forske på disse. Dette har til tider vært utfordrende. For å bedre forstå feltet satte jeg meg inn i litteratur. To bøker som fikk meg til å reflektere var *White Fragility: Why It's so Hard for White People to Talk about Racism* av Robin DiAngelo (2018) og introduksjonsboken om skeiv- og transstudier i religion, *Queer religiosities*, til Melissa M. Wilcox (2020). Disse bøkene åpnet opp for nye perspektiver, nye verktøy og nye spørsmål.

Det finnes ulike måter å beskrive identiteter knyttet til kjønn og seksualitet. For noen oppleves begrepene inkluderende, men for andre fremmedgjørende. Av ulike grunner er det noen som

⁷⁵ Sist hentet 29. april 2023: <https://rette.app.uib.no>

ikke ønsker å bruke slike begreper i det hele tatt. Blant annet kan noen grunner for dette være at de ikke ønsker at seksuell preferanse skal være en del av identiteten deres, eller at de ikke ønsker å bli satt i «bokser» (Wilcox, 2020, s. 22). Bruk av ord kan være støtende, og jeg har derfor reflektert rundt bruk av begreper i denne oppgaven. Gjennom oppgaven bruker jeg oftest «skeiv» eller «LHBTQ+» når jeg snakker om personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet. Jeg har valgt å bruke skeiv eller LHBTQ+-forkortelsen da disse blir brukt i majoriteten av faglitteraturen jeg referer til. På norsk inkluderes ofte ikke «Q» som står for «queer» eller «questioning» og «+», men jeg har valgt å inkludere disse da begrepet «queer» er det engelske ordet for *skeiv*, og «+» fordi dette inkluderer andre enn lesbiske, homofile, bifile og transpersoner, blant annet panseksuelle, aseksuelle og personer som deltar i mindre heteronormative former for seksuell praksis slik som BDSM (Wilcox, 2020, s. 22–23).

Det samme gjelder for begrepet «rase». Det finnes debatter knyttet til bruk av dette begrepet og jeg har derfor reflektert rundt bruk av begrepet. Rasebegrepet har tidligere blitt brukt negativt for å blant annet forklare et såkalt rasehierarki hvor noen raser blir argumentert for å være mer verdt enn andre (Andersson, 2022, s. 56). I denne oppgaven blir begrepet «rase» *ikke* brukt for å referer til det tidligere biologiske begrepet, men som en sosial konstruksjon. Dette er måten rasebegrepet blir brukt i kritisk raseteori og i interseksjonalitetsteori, som denne masteroppgaven bruker som analytiske verktøy. Jeg forsker på en amerikansk kontekst og i USA er begrepet «rase» allmenngjort i den forstand at det brukes blant annet for at amerikanere skal identifisere seg i befolkningsundersøkelser, i den politiske debatten og samfunnsdebatten og i forskning på ulikhet og sosiale hierarkier (Andersson, 2022, s. 66). Begrepet brukes også av motstandsbevegelser blant minoriteter i USA, som i antirasistiske bevegelser.

Til tider har det vært vanskelig å sette seg inn i den amerikanske konteksten. Mitt utenfraperspektiv her kan ha bidratt til at jeg har oversett viktige fortellinger, diskurser eller problemstillinger. Jeg har gjort mitt beste i å lese meg opp på den amerikanske konteksten, og dette har bidratt til at jeg har forstått nettopp hvor viktig denne konteksten er i dette prosjektet. Amerikansk populærkultur sprer seg langt over USAs landegrenser. Også her i Norge er amerikansk populærkultur en del av mange nordmenns hverdag. Jeg finner det derfor nyttig å forske på den for å bedre forstå samtidens kultur og samfunn. Ved å gjøre en dybdeanalyse av *Montero* som har tatt i betraktning kontekst har jeg analysert hvordan store prosesser i samfunnet kommer konkret til uttrykk i populærkulturen. Jeg vil også argumentere for at en nærlesning av *Montero* har gitt meg mulighet til å se konvensjoner og koder som ikke var

åpenlyse for meg med et utenfraperspektiv. For en med innenfraperspektiv vil kanskje noen av disse konvensjonene og kodene være mer åpenlyse.

Når det kommer til selve analysen er det viktig å understreke at det vil være *min* tolkning av musikkvideoen som vil utgjøre analysen. Slik som Blix og Sørly (2017, s. 23) poengterer, er ikke forskeren i narrativ forskning en objektiv observatør, men med på å skape mening til materialet ved å fortolke det. Verdiene og holdningene mine har dermed påvirket valg av tema, datamaterialet og tolkninger. Som forsker i dette prosjektet inntar jeg et utenfraperspektiv. Mest sannsynligvis ville noen med et innenfraperspektiv forstått ting på en annen måte og lagt merke til andre ting. Jeg har inkludert noen innenfraperspektiver, men dette er selvfølgelig ikke det samme som om hele analysen hadde blitt gjort fra et innenfraperspektiv, da også disse innenfraperspektivs tolkningene er valgt fra et utenfraperspektiv. Det er derfor viktig å reflektere over og redegjøre for hvordan egne verdier og holdninger kan påvirke valg av tema, materialet og tolkninger, noe jeg har forsøkt å gjøre etter beste evne i arbeidet med oppgaven. I tillegg har jeg hatt fokus på å være åpen om alt jeg har gjort og hvilken litteratur jeg har brukt for å gjøre oppgaven mest mulig transparent.

4.5. Oppsummering

Selv om jeg har presentert dette kapittelet som om arbeidet har vært en lineær prosess, har jeg hoppet frem og tilbake, og som nevnt skrevet analysekapittelet flere ganger, noe som har medført en konstant bevegelse frem og tilbake i materialet. Dette har altså vært en prosess hvor jeg hele tiden har gjort endringer og som har utviklet seg over tid. I dette kapittelet har jeg reflektert rundt valg av metode, teori og min posisjon som forsker.

5. Analyse og diskusjon

I dette kapittelet vil jeg gjennomføre en narrativ analyse av *Montero*. Jeg vil analysere hvordan Lil Nas X leker med kristne fortellinger, og hvordan han gjennom videoen adresserer temaer som religion, rase, seksualitet og kjønn. Disse temaene vil bli analysert ved hjelp av mitt teoretiske rammeverk som skissert i tredje kapittel, hvor begrepene interseksjonalitet, kjønnsperformativitet, heteronormativitet, subversive kroppshandlinger og svart maskulinitet ble introdusert som analytiske verktøy. I *Montero* er referansene til religion mange. Ulike seere og lyttere vil se ulike elementer, avhengig av sin kulturelle kontekst og forhåndskunnskaper. Som deler av debatten som oppstod i kjølvannet av *Montero*-universet belyste, var det særlig kristne som ble provosert av musikkvideoen. Som det kommer frem i Lil Nas Xs kommentarer og intervjuer er *Montero*-universet en kritikk av kristne konservative oppfatninger. Det er derfor særlig interessant å undersøke hvilke kristne fortellinger *Montero* bygger på og leker med. På grunnlag av dette vil jeg tolke de fleste religiøse referansene i *Montero* som kristne fortellinger.⁷⁶ Jeg har valgt å tolke musikkvideoen som en lineær fortelling og har derfor bygget opp analysen kronologisk.

5.1. Plott og bakteppe for *Montero*

Plottet er fortellingens hendelsesforløp og er summen av karakterenes handlinger (Johannessen et al., 2018, s. 101). Musikkvideoen til *Montero* tar for seg en reise til en fantasiverden som kalles *Montero*.⁷⁷ Den litt over tre minutters lange musikkvideoen består av flere fargerike, ekstravagante og intense scener som jeg har valgt å dele inn i tre akter. Første akt finner sted i det som gir assosiasjoner til Edens hage. Vi ser en slange som smyger seg i gresset i retning av en person som sitter under et tre og spiller på en gitar. Personen under treet er fortellingens protagonist. Protagonisten blir overrasket da han oppdager slangen og prøver å løpe fra ham. Slangen tar ham igjen og forfører protagonisten til å kysse ham. Fortellingen tar oss videre med til andre akt som finner sted i et amfiteater. Protagonisten er lenket fast i sentrum av amfiteateret samtidig som han står ovenfor noen dommere og et folkehav av tilskuere. En av tilskuerne kaster en analplugg som treffer protagonisten i hodet. I neste scene sendes han opp mot himmelen mot en engel, men så dukker det opp en strippestang som han sensuelt danser på nedover. I fortellingens tredje akt lander protagonisten i det som kan tolkes som helvete og

⁷⁶ Flere av symbolene kan fortolkes i lys av jødedom, kristendom og islam, i tillegg til andre religioner.

⁷⁷ Bilderrettigheter gjør det vanskelig å reprodusere bilder av disse scenene. Jeg har i noen av fotnotene under oppgitt hvor i musikkvideoen jeg referer til.

Djevelens borg. Protagonisten går selvsikkert inn i borgen, går bort til Djevelen som sitter på en kongelignende trone, gir ham en lapdance før han så dreper ham. Fortellingen avsluttes med at protagonisten tar på seg djevelhornene og at det vokser ut svarte vinger fra ryggen hans, samtidig som øynene gløder. Det er særlig én karakter som står i fortellingens sentrum og som går igjen i alle tre aktene. Dette er fortellingens protagonist. Protagonisten spilles av Lil Nas X, og i en av scenene bærer han et halskjede med navnet «LIL NAS X».⁷⁸ Han spiller med andre ord seg selv. I hver akt møter vi ulike karakterer som alle spilles av Lil Nas X. Slik som filmen *Call Me By Your Name*, er også *Montero* på mange måter en «coming of age»-fortelling. I brevet han skrev til sitt yngre selv som han postet på sosiale medier dagen etter *Montero* ble publisert, forteller han om hvordan han hadde lovet seg selv å aldri «komme ut» som homofil.

5.2. Første akt: Å leke med Edens hage

De aller første bildene i *Montero* viser skyer og det som kan tolkes som himmelen. Her starter første akt. Videre tar kameraet oss med til et frodig landskap. Landskapet, mennesket som sitter ved treet, selve treet og den lokkende slangen kan tolkes som allusjoner til Første Mosebok og Edens hage. Som det har kommet frem ønsket Lil Nas X at *Montero* skulle provosere kristne som ikke tolererer homofili. Han har selv sagt i et intervju med *Time Magazine* at han tok et bevisst valg rundt bruk av ikonografi og symboler for å trekke en forbindelse mellom gammel og moderne forfølgelse:

I wanted to use these things that have been around for so long to tell my own story, and the story of so many other people in the community—or people who have been outcast in general through history, it's the same thing over and over. (Lil Nas X, i Chow, 2021a)

I *Montero* bruker Lil Nas X fortellinger fra Bibelen om hvordan Gud skapte verden og mennesket. I Første Mosebok er det to skapelsesberetninger: I den første skapes mennesket, både mann og kvinne, i guds bilde (1 Mos 1, 27). I den andre skapte Gud først Adam og så Eva (1 Mos 2, 21-23). Det kan tolkes som at Lil Nas X bruker den andre skapelsesberetningen som inspirasjon i musikkvideoen da både treet og slangen hører til denne fortellingen. Som det kommer frem i sitatet ovenfor ønsket han å bruke fortellingene for å fortelle sin egen historie, i tillegg til andre personers historie med lignende erfaringer. Uten at det nevnes eksplisitt er det nærliggende å tenke at han refererer til sin oppvekst som homofil i et religiøst miljø der homofili

⁷⁸ Tid: 1:16 <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>

ikke var akseptert. Ut ifra interseksjonalitetsteori er kategoriene «homofil» og «konservativ religiøs bakgrunn» i dagens USA ofte med på å svekke maktforholdet. Det kan derfor være viktig for personer dette gjelder å få fortalt sin historie gjennom andre hvis de ikke er i posisjon til å gjøre det selv (Hellesund, 2021, s. 364). Dette er med på å vanliggjøre lignende historier, noe som igjen kan gjøre det lettere å bryte med det heteronormative.

Den andre skapelsesberetningen har fått navnet «Mennesket i Edens hage». I vers 8 i denne fortellingen, fortelles det om hvordan Gud plantet en hage i Eden hvor han plasserte mannen som han hadde formet; Adam. Videre fortelles det at midt i hagen står treet som gir kunnskap om godt og ondt (1 Mos 2, 9). Adam får beskjed av Gud om å ikke spise fra dette treet for da skal han dø (1 Mos 2, 17). I fortellingen skapte Gud Eva, den første kvinnen, ut fra et av Adams ribben (1 Mos 2, 22). Kapittel 3 i Første Mosebok, «Syndefallet», forteller om hvordan synden og døden kom inn i verden. Fortellingen skildrer hvordan slangen først lokket Eva til å spise frukt fra «Kunnskapens tre», før Eva så ga frukt fra treet til Adam. Som straff ble Eva og Adam tildelt ulike oppgaver som ville gi dem et liv med smerte og død, før Gud sendte dem ut av Edens hage.

5.2.1. «Adam and Eve, not Adam and Steve»

Montero gjenforteller den kristne skapelsesfortellingen gjennom øynene til en skeiv protagonist. Til forskjell fra Første Mosebok er det i musikkvideoen kun ett menneske. Adam og Eva har blitt byttet ut med kun én person som spilles av protagonisten. Hvem denne personen skal forestille kan tolkes på flere måter.

For *34th Street Magazine* kommenterer Gabriella Raffetto⁷⁹ (2021) protagonisten slik: «(...) it's unclear whether he is meant to represent Adam or Eve (...)». Dette er et eksempel som viser hvordan Raffetto fortolker dette enten som Adam eller Eva og viser hvordan *Montero* tydelig gir assosiasjoner til Edens Hage. Dersom man ser dette utsagnet i lys av Butlers perspektiver, kan den også vise hvor tatt-for-gitt den binære kjønnsmodellen er. Butler (2006, s. 109) hevder at denne tatt-for-gitte antakelsen om hva kropp er, har blitt produsert eller skapt diskursivt, og ikke var der før språket. Hvis man ser denne diskusjonen i lys av Butlers argumenter, er dette et eksempel på hvordan den produktive makten fungerer. For noen kristne er den binære kjønnsmodellen den sanne og riktige måten å forstå kjønn på, noe som ofte knyttes til en

⁷⁹ Som er student i engelsk- og religions-studier.

fortelling fra Første Mosebok. I den første skapelsesberetningen i Første Mosebok kapittel 1, vers 27 står det: «Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, som mann og kvinne skapte han dem». Denne fortellingen blir ofte brukt av enkelte kristne i debatten om kjønnskifte og kjønnsidentitet, hvor det argumenteres for at det å skifte kjønn eller identifisere seg som ikke-binær er i strid med skapelseshistorien som vektlegger at mennesker er skapt som to ulike kjønn fra starten av (Darwin, 2020). I *Montero* bryter Lil Nas X med denne binære kjønnsmodellen.

Journalist for *Time Magazine* Andrew. R. Chow (2021a) skriver «Lil Nas plays either Adam, Eve or some combination of the two». Hvis man ser bort fra det kjønnsbinære perspektivet om at karakteren enten er en mann eller en kvinne, kan det være vanskelig å tyde hvilket kjønn karakteren spiller. Karakteren har langt hår, lange svarte negler med «diamant-pynt», «diamant-pynt» i ansiktet, en stram ettersittende klesdrakt dekket av «diamanter», «diamant-pynt» på tennene, muskuløs kropp, bart, skjegg og spiller på en rosa glitrende gitar. Flere av disse markørene forbindes ofte med feminitet og skeiv estetikk.⁸⁰ En stram six-pack og ansiktshår forbindes på sin side ofte med såkalt tradisjonell maskulinitet. Tar en disse i betraktning kan elementene representere både feminine og maskuline elementer. Et vesentlig poeng her kan nettopp være at karakteren ikke passer inn i den binære kjønnsmodellen. I studentavisen *Mount Holyoke News* skriver kunst- og underholdningsredaktørene Mariam Keita og Rose Cohen «Lil Nas X appears to have condensed Adam and Eve's roles into one singular, gender-nonconforming figure». Ut ifra Butlers teori om kjønnsperformativitet kan dette tolkes som at det ikke er noe «naturlig kjønn», men at kjønn er konstruert gjennom ulike handlinger som skaper en idé om hvilket kjønn man er (Butler, 1988, s. 519–523). Når handlingene som skaper ideen om kjønn, kan knyttes til både inntrykket av å være mann og kvinne, blir det vanskelig å si hvilket kjønn rollen har, da det ut ifra Butlers argument ikke finnes noe indre kjønnet essens.

⁸⁰ I sin masteroppgave i mote og samfunn med tittelen «Skeive klær- En undersøkelse av Pride som fenomen, for å skape et samfunnsbevisst design» fra 2021, skriver Magnus Opsahl Hofseth at det er vanskelig å konkret si hva skeiv estetikk er, fordi motelandskapet er kaotisk, men at det handler om å bryte med det heteronormative. Hofseth knytter farger til skeiv estetikk noe som også kommer tydelig frem i regnbueflagget som har blitt et symbol for LHBTQ+-bevegelsen. Et eksempel på hvordan skeiv estetikk illustreres er Pride-paraden som er en feiring av skeiv kjærlighet og kjønns- og seksualitetsmangfold som foregår i flere land. Pride knyttes ofte til mye farger, paljetter, glitter og klær som viser hud. Se denne reportasjen for å se hvordan noen kledde seg under Pride i Oslo i 2017: Sist hentet 29. april 2023: <https://www.minmote.no/nyheter/a/OQWqvO/se-19-fantastiske-antrekk-under-pride-i-oslo>

Litt ut i sangen synger slangen til protagonisten: «You live in the dark boy». Her brukes kategorien «gutt». I tillegg synger slangen til protagonisten «If Eve ain't in your garden, you know that you can», noe som kan tolkes som at Adam er i hagen uten Eva. En annen tolkning kan derfor være at det er Adam protagonisten spiller. Om vi ser denne Adamfiguren, som blander feminine og maskuline markører, i lys av Butlers kjønnteori, kan en tolkning være at figuren gjør motstand mot den heteronormative sosiale orden som bygger på at en mann skal være maskulin og ikke feminin (Butler, 1988, s. 530–531). Ut ifra denne teorien kan det tolkes som at Adamfiguren gjør motstand gjennom subversive kroppshandlinger.

Hvis man tolker at Adamkarakteren og slangen er menn, er det nærliggende å tolke samhandlingen deres som en homoseksuell akt. Før protagonisten og slangen kysser synger slangen til protagonisten «You live in the dark boy, I cannot pretend», noe som kan være en referanse til at han «lever i skapet», altså at han ikke har kommet ut som homofil. Videre fortsetter slangen «I'm not fazed, only here to sin». Direkte oversatt til norsk betyr dette «Jeg er ikke forvirret, bare her for å synde». «Sin» kan her tolkes som en eufemisme for et homoseksuelt forhold som blir sett på som forbudt.

I en bloggpost kommenterer den amerikanske historikeren Vanessa Stovall (2021), at Lil Nas X *queerer* Edens hage ved at Adam-karakteren kysser slangen i stedet for å spise av den «forbudte frukten». Hun argumenterer for at han her:

(...) both plays on the homophobic statement “Adam and Eve, NOT Adam and Steve” and highlights the pre-chorus line that sets up the chorus’ hook:

I'm not fazed, only here to sin

If Eve ain't in your garden, you know that you can...

Frasen «Adam and Eve, not Adam and Steve» er forbundet med argumenter som fordømmer homofili på religiøst grunnlag. Den første kjente bruken av slagordet er fra 1977 da det ble brukt på et protestskilt under et «pro-family»-rally, men det var Jerry Falwell som ga frasen en bredere nasjonal eksponering et par år senere (Schonfeld, 2015). Siden den gang har frasen spredd seg som et slagord blant enkelte kristne konservative grupperinger og politikere. På 1990-tallet begynte LHBTQ+-bevegelsen å bruke slagordet på en sarkastisk måte i bøker, teaterstykker og filmer, for å spille på det klassiske narrative om Adam og Eva, – nå som Adam og Steve, et homoseksuelt par (Schonfeld, 2015).

Montero låner åpenlyst fra Første Mosebok og Edens hage og viser både paralleller, men også kontraster. En original tvist er at det i *Montero* er Adamkarakteren som blir fristet, og seksuelt forført av slangen. I denne fortellingen er det den mannlige protagonisten som gir etter for det forbudte begjæret. Den amerikanske forskeren, Joseph Howley (i Chow, 2021a), som har jobbet mye med klassiske studier forklarer:

The story of the garden is a tradition that is historically misogynist. It aligns women with evil; it aligns sexuality with women and with evil. Lil Nas is turning that on its head with the way that his character and the serpent interact.

Howley argumenterer for at ved at det er den mannlige protagonisten som synder og ikke Eva, endres historien fra å være kvinnefiendtlig til at det er mannen som introduserer synd for verden. En annen kontrast er at vi befinner oss i *Montero*, en *skeiv* versjon av Edens hage.

Den ikke-binære eller både maskuline og feminine protagonisten i videoen blir dermed, på samme måte som slangen og Adam sitt kyss, et symbol på *skeivhet*. Frukten som slangen fristet Eva med i «Syndefallet» har i *Montero* blitt byttet ut med sex, og hvis man tolker protagonisten og slangen som menn er selve opphavet til synden byttet ut med likekjønnet sex. Ved å skrive inn *skeiv* ikonografi i den klassiske bibelhistorien *queerer Lil Nas X* skapelseshistorien. «Adam and Steve»-frasen viser hvordan dette har blitt gjort tidligere i populærkulturen som en kritikk av enkelte kristnes anti-homoseksuelle argumenter. Bruken av både de religiøse referansene og den *skeive* ikonografien kan dermed ses på som såkalte «easter eggs» – med hint som er ment for å treffe både et religiøst publikum for å rette kritikk mot anti-homoseksuelle argumenter, samt mot LHBTQ+-samfunnet ved å spille på allerede eksisterende fortellinger innenfor miljøet, slik som «Adam and Steve».

5.2.2. Rebelske Lilit

Den amerikanske kunsthistorikeren Roland Betancourt (i Chow, 2021a) bemerker at slangen også kan tolkes som den demoniske figuren Lilit fra jødisk mytologi.⁸¹ Han forteller at det i middelalderen ble malt flere malerier hvor Lilit ble fremstilt som halvt slange og halvt menneskelig demon. Ofte ble hun fremstilt som å friste Adam til dårlig oppførsel, inkludert å

⁸¹ Lilit var opprinnelig en demon fra babylonsk mytologi, men ulike versjoner av henne spredde seg, blant annet til jødisk mytologi.

ha sex på toppen av ham, noe som også er avbildet i *Montero*.⁸² I rabbinisk litteratur blir Lilit ofte fremstilt som mor til Adams demoniske avkom eller som hans første kone (Doniger, 2006, s. 663). Lilit har også blitt fremstilt som seksuelt ukontrollert. Hun forførte menn og brukte sæden deres til å føde demoniske avkom (Schept, 2021, s. 193). I den jødiske kabbalateksten *Zohar* fortelles det to historier om «skapelsen av kvinnen» i Første og Andre Mosebok, fordi det var to «første» kvinner som ble skapt: Eva og før henne Lilit (Schept, 2021, s. 194).

I en fortelling fra *Zohar* kan man lese om hvordan Gud skapte Lilit den første kvinnen, til å være med Adam. Lilit var laget av jorden, slik som Adam. Lilit og Adam begynte å krangle da Lilit ikke godtok å ligge under Adam, hun ville ligge over ham siden hun var egnet for å være over, og han under. Hun argumenterte for at siden de begge to var fra jord var de likestilte. De ble ikke enige så Lilit rømte fra Edens hage og ble til slutt en demon da hun trosset Guds englebud om å vende tilbake til Adam (Jewish Women's Archive, 2013). Denne historien ble hentet fra en anonym tekst skrevet i tidlig middelalder (700-1000 e.v.t.) kjent som *The Alphabet of Ben Sira* (Schept, 2021, s. 194). I *Montero* ser vi at slangen ligger på toppen av protagonisten som kan tolkes som Adam, dette gjør referansen til Lilit enda tydeligere. Lilit har blitt sett på som ondskapsfull, men i senere tid har jødiske feminister fremhevet Lilit som et symbol på uavhengighet, autonomi og seksuell frigjøring (Lesses, 1999).

I tillegg til å være en figur fra jødisk mytologi har Lilit også blitt mye brukt i populærkulturen. Betancourt (i Chow, 2021a) argumenterer for at Lilit er en populær skikkelse på TikTok og forteller at «Lilith still has this popular culture degree to her and is understood to still exist in the world». #lilith har i skrivende stund over 1,6 milliarder visninger på Tik Tok. Videoene varierer i innhold, men de fleste fremstiller Lilit som en rebell de ser opp til. Hashtaggen kombineres ofte med #goddesslilith⁸³, #daughteroflilith⁸⁴ og #darkfemininenergy⁸⁵. I populærkulturen er det et langvarig motiv at rebellen blir helten. Et eksempel på dette er hvordan Lilit som tradisjonelt ble sett på som en demon har blitt et feministisk symbol i populærkulturen. I TV-serier har hun blitt et symbol på blant annet opprør mot patriarkatet (Nicolaou, 2019), som for eksempel i netflixserien *Chilling Adventures of Sabrina*. Fra 1997 til 1999 fantes det en feministisk musikkfestival med navnet *Lilith Fair*

⁸² Tid: 0:58 <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>

⁸³ Som har i skrivende stund (29. april 2023) 4,6 millioner visninger

⁸⁴ Som har i skrivende stund (29. april 2023) 11 millioner visninger

⁸⁵ Som har i skrivende stund (29. april 2023) 990 millioner visninger

(Westmoreland, 2008, s. 205–206). Dette er eksempler på hvordan populærkulturen danner sitt eget referanseunivers (Endsjø & Lied, 2011, s. 16).

Hvis man tolker slangen som Lilit, kan scenen leses som et symbol på motstand mot patriarkatet og frigjøring av sin egen seksualitet. Referansen til Lilit kan også forstås som et «easter egg» for å tilpasse produktet til et rebelsk publikum med en hemmelig beskjed om å være uavhengig og seksuelt frigjørende. Lilit i populærkulturen blir brukt som en inspirasjon for å finne sin indre styrke til å være seg selv. At slangen i *Montero* er Lilit er en fortolkning som har spredd seg i sosiale medier. Om Lil Nas X bevisst legger opp til tolkninger av Lilit er vanskelig å si, men populærkulturen og feministers bruk av Lilit kan ha inspirert ham. Lil Nas X og hans *Montero*-produksjons-team har flere steder vist at de inspireres av og bruker intertekstuelle referanser fra populærkulturen, for eksempel filmen *Call Me By Your Name*. Med bakgrunnen i at *Montero* kritiserer kristne anti-homofile holdninger kan referansene til Lilit i videoen dermed ses på som et symbol på at protagonisten klarer å frigjøre seg fra undertrykkelsen påført av kirken knyttet til hans homoseksualitet. Slik kan det fortolkes som at det kristne narrative fra Edens hage kombineres med et symbol på seksuell frigjøring.

5.2.3. Adam som sexobjekt

I hiphop-kulturen er svart maskulinitet sentralt. Et viktig aspekt ved protagonisten er derfor hvordan svart kultur blir representert i *Montero*. Som eksempel har protagonisten «dreadlocks», en frisyre som ofte knyttes til afroamerikansk kultur.⁸⁶ I amerikansk sammenheng kan «dreadlocks» også fungere som en tydelig identitetsmarkør. I 2019 ble California den første staten til å få en egen lov som gjorde det ulovlig å diskriminere på bakgrunn av naturlig hår, som blant annet hårfrisuren «dreadlocks». Flere stater har nå innført lignende lover. Loven har også blitt stemt frem som en føderal lov, hvor den passerte representantenes hus, men den fikk ikke nok stemmer i senatet (CROWN Coalition, u.d.). En annen identitetsmarkør er «diamantene» protagonisten har på tennene. Disse kalles «grillz» og har blitt brukt innenfor hip

⁸⁶«Dreadlocks» frisyren blir også brukt av hvite og det har i senere år skapt debatt om kulturell appropriasjon. Denne artikkelen trekker frem en YouTube-video hvor en svart kvinne og en hvit mann med dreadlocks havner i en konflikt der den svarte kvinnen sier at mannen ikke kan ha dreadlocks på grunn av hennes kultur. Videoen satte i gang en debatt rundt kulturell appropriasjon og rasepolitikken knyttet til hår: Sist hentet 29. april 2023: <https://www.bbc.com/news/blogs-trending-35944803>

hop-kulturen⁸⁷ i flere år for å symbolisere rikdom.⁸⁸ Bruken av «grillz» har vært knyttet til debatter om kulturell appropriasjon.⁸⁹ Ved å bruke hår og tenner som markører for svart kultur kan «dreadlock» og «grillz» fortolkes som symboler Lil Nas X løfter frem for å rette søkelys på noen av kampene svarte mennesker har vært igjennom. I tillegg introduserer han en ny kamp: å bli godtatt i det svarte miljøet som homofil.

I *Montero* utfordrer Lil Nas X en hypermaskulinitet som har preget hiphop-kulturen siden starten. Protagonisten i fortellingen er en svart rapper som enten kan tolkes som ikke-binær, eller som en mann med både feminine og maskuline markører. Som Kimmel (2008, s.45) argumenterer for, posisjonerer maskulinitet seg i forhold til flere dikotomier som for eksempel maskulin/feminin og heterofil/homofil. Det er et tydelig skille mellom å være maskulin og feminin, og menn skal ikke være feminine. Alt som kan forbindes med femininitet skal forkastes og «being a man means not being (...) gay». Som del av hiphop-kulturen utfordrer dermed Lil Nas X illusjonen om at hiphopere er maskuline og heterofile.

I scenen hvor protagonisten og slangen er intime gjøres protagonisten om til et sex-objekt. Han ligger under den dominerende slangen som slikker kroppen hans, og han kan derfor tolkes som den passive parten som underkaster seg slangen. Dette dekonstruerer kjønnsstereotypene til lenge etablerte maskuliniteter om at mannen er sterk, har makt og ikke er passiv (Kimmel, 2008, s. 45–46). Dette er igjen med på å utfordre svart maskulinitet. Som omtalt i teorikapittelet argumenterer hooks (1994, s. 130) for at svarte menn under slavetiden i USA ble utsatt for patriarkalsk objektivisering. Grunnet dette har hypermaskulinitet vært viktig innenfor hiphop-kulturen for å kjempe mot denne objektiviseringen. I hiphop-kulturen er det tradisjonelt kvinner som gjøres om til sexobjekter for å styrke mennenes maskuline side. Ved at Lil Nas X i *Montero* gjør den mannlige protagonisten om til et sexobjekt, kan det argumenteres for at han eksplisitt kritiserer det heteronormative perspektivet som dominerer hiphop-kulturen, og problematiserer hvordan de tradisjonelle maskulinitetskriteriene og kjønnsordenen produserer homofobi.

⁸⁷ Å ha smykker på tennene kan spores tilbake til Etruskernes kultur i antikkens Italia og Korsika fra 700-tallet f.v.t., men i nyere tid assosieres det ofte med hiphop-kulturen.

⁸⁸ Eddie Plein er en av de første som gjorde grillz til en del av hiphop-kulturen på midten av 80-tallet. I 2021 kom boken *Mouth Full of Golds* som er en biografi om Eddie Plein skrevet av Eddie Plein og forfatter og filmskaper Lyle Lindgren. Plein solgte Grillz til kjente rappere som Just-ICE, Flava Flav og Jay-Z.

⁸⁹ Se blant annet denne nyhetssaken: Sist hentet 29. april 2023:

<https://www.nytimes.com/2012/08/02/fashion/ryan-lochtes-grill-gets-a-mixed-response.html>

5.2.4. Kunnskapens tre som kilde til naturlig homoseksualitet og et tredje kjønn

Etter den intime scenen mellom protagonisten og slangen beveger kameraet seg mot treet, og når det kommer helt nærme ser vi at det står en inskripsjon i treet: *ἐπειδὴ οὖν ἡ φύσις δίχα ἐτήθη, ποθοῦν ἕκαστον τὸ ἥμισυ*.⁹⁰ Teksten er skrevet på gresk og er tatt fra *Platons Symposium* fra Aristofanes tale og betyr: «Etter delingen, de to partene av mennesket, som hver ønsker sin andre halvdel» (Chow, 2021a, min oversettelse; Platon, 385-370 f.v.t./2007, seksjon 191a). Temaet i Aristofanes fortelling er opprinnelsen til seksuell kjærlighet (Dover, 1966, s. 42). Aristofanes forteller at menneskene opprinnelig var doble skapninger, med to hoder, fire armer og fire bein, og at det var tre kjønn: «mann», «kvinne» og «mann-kvinne» (Platon, 385-370 f.v.t./2007, seksjon 189e). Menneskene hadde planer om å angripe gudene, men for å stoppe dem delte Zevs dem i to (Platon, 385-370 f.v.t./2007, seksjon 190c-d). Videre forteller Aristofanes at mennesket alltid lengter etter sin andre halvdel, hvilket forklarerer hvorfor noen føler kjærlighet og begjær til samme eller motsatt kjønn (Platon, 385-370 f.v.t./2007, seksjon 191a-191e).

Fortellingen fra *Platons Symposium* representerer en fortelling som bidrar til å normalisere *skeivhet*. Howley (i Chow, 2021a) kommenterer bruken av Aristofanes tale i *Montero*:

The passage speaks to a capacity to imagine an equal level of naturality to all of what we think of as sexual orientations. It's an early example of homosexuality and bisexuality represented as being familiar or acceptable in ways they are not always in our society today.

Som Howley argumenterer for, får sitatet frem at selv om homoseksualitet og biseksualitet i dagens samfunn ikke alltid er akseptabelt, er talen et nesten 2500 år gammelt eksempel på at det ble sett på som velkjent eller akseptabelt. Endsjø (2009, s. 100) argumenterer for at det er viktig å være klar over historiske eksempler på religioner som er homovennlige nettopp fordi mange bruker religioners eldgamle motstand mot homosex som et argument for homofiendtlighet i dag. Ifølge Endsjø (2009, s. 98) var seksuelle forhold mellom menn institusjonalisert på forskjellige måter i de greske bystatene. Sex mellom menn var også tett knyttet til religiøse fortellinger. Flere av de mannlige gudene hadde et forhold med dødelige

⁹⁰ Tid: 1:10 <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>

unge menn og det fantes ingen religiøs fordømmelse av mannlig homoseksualitet (Endsjø, 2009, s. 98).

Noe som stod sentralt i de greske bystatene var at det seksuelle forholdet alltid innebar en aktiv og en passiv partner, ofte en eldre og en yngre mann (Endsjø, 2009, s. 98; Endsjø & Moxnes, 2002, s. 21–22). Både hetrosex og homosex skulle foregå med en mindreverdige passiv partner, enten kvinnen eller den yngre mannen. Sex mellom sosialt likestilte partnere ble sett på som ugresk og på grensen til det umenneskelige (Endsjø, 2009, s. 98). Derfor ble sex mellom kvinner sett på som mer unaturlig da dette var sex mellom to passive parter (Endsjø & Moxnes, 2002, s. 19). Det finnes likevel flere eksempler på sex mellom kvinner i antikken,⁹¹ og Aristofanes tale forklarer sex mellom kvinner som naturlig. Homoseksualitet og heteroseksualitet som identitetsmarkører er imidlertid relativt moderne fenomener, og de var enten ikke i bruk eller ikke så betydningsfulle i antikken. Hva som ble regnet som «naturlig» når det gjaldt seksualitet og kjønn er ikke det samme som blir regnet som «naturlig» i dag (Endsjø & Moxnes, 2002, s. 22). Inndelingen i tre kjønn i Aristofanes tale kan også leses som et tidlig eksempel på fremstillinger av et tredje kjønn.

Fra musikkvideoens start ser vi elementer fra gresk-romersk tid, både skulpturer og arkitektur. Å bruke referanser fra antikken når man viser til tidligere eksempler på *skeivhet* er ikke nytt. Stovall (i Chow, 2021a) hevder at den refererte passasjen fra *Platons Symposium* lenge har vært en mye brukt grunnfortelling i skeiv kultur. Et eksempel på dette er musikalen *Hedwig and the Angry Inch* fra 1998 som handler om den ikke-binære sangeren Hedwig. En av musikalens sanger er «The Origin of Love» som baserer seg på Aristofanes tale i *Platons Symposium*. Musikalen ble filmatisert i 2001. Til *Time Magazine* har Lil Nas X kommentert at han ikke kjenner til musikalen, men ifølge Stovall (i Chow, 2021a) plasserer det likevel *Montero* inn i en kjent kulturell skeiv sammenheng. *Montero* blir dermed en del av et skeivt populærkulturelt referanseunivers.

I *Montero* er teksten fra *Platons Symposium* risset inn i samme tre som protagonisten satt under ved starten av videoen. Det gjør det nærliggende å tolke treet som «Kunnskapens tre». I Første

⁹¹ Mange mener den kvinnelige dikteren Sapfo skrev om kjærlighet mellom kvinner. Se blant annet: Mueller, J. (1992) Lesbian Erotics: The Utopian Trope of Donne's "Sapho to Philaenis". *Journal of Homosexuality*, 23(1–2), 103–134. https://doi.org/10.1300/J082v23n01_06

Mosebok kapittel 2, vers 9 kan man lese om at Gud plantet to trær: livets tre og treet som gir kunnskap om godt og ondt. I fortellingen er det treet som gir kunnskap om godt og ondt, også kalt «Kunnskapens tre» som slangen lokker Eva til å spise fra. Når Eva og Adam spiser av frukten fra Kunnskapens tre åpner øynene deres seg, og de blir som Gud som kjenner godt og ondt (1 Mos 3, 5). I Første Mosebok kapittel 2, vers 25 fortelles det at Adam og Eva var nakne, og at de ikke skammet seg for hverandre. Dette endrer seg derimot når de får kunnskapen og oppdager at de er nakne. De fletter sammen fikenblader for å dekke seg til (1 Mos 3, 7). Dette viser at Adam og Eva skammer seg over sin egen nakenhet og kan tolkes som at de oppdager at de er seksuelle vesener (Utaker, 2022, s. 240).

Stovall (2021) kommenterer bruken av fortellingene fra Første Mosebok og *Platons Symposium* i *Montero*:

The blending of the Christian and pagan traditions is intentionally blasphemous, emphasizing the parallels between the two. The original Biblical and Platonic passages both combine self-knowledge with an awareness of sexuality through an act of consumption. Lil Nas X notably both replaces Eve and the apple with the apparently male serpent, simultaneously reimagining the sexual dynamics and consumptive act of Genesis. With this, he queers the subjects of his own religious tradition in a manner reminiscent of Plato's Aristophanes. Lil Nas X's satirization of Christianity à la Plato enables him to openly acknowledge his entire self, sexuality included.

Med satire refererer Stovall til at Aristofanes var en komediedikter, og at Platon gjorde en satirisk fremstilling av ham i *Platons Symposium* (Stovall, 2021). Det er usikkert hvor seriøst talen skal forståes, men uansett om den var ment humoristisk eller ikke har talen blitt et symbol på tidlig vanliggjøring av *skeivhet*. I sitatet argumenterer Stovall for at Lil Nas X *queerer* skapelseshistorien som han er vokst opp med for å kunne anerkjenne hele seg, inkludert sin egen seksualitet.

I *Montero*, slik som i fortellingen om «Syndefallet», får vi tilgang på ny kunnskap etter protagonisten har syndet. I «Syndefallet» åpner Adam og Evas øyne seg etter at de har spist av frukten fra «Kunnskapens tre». I *Montero* er frukten byttet ut med sex mellom slangen og protagonisten, og det første vi ser etter den intime scenen er inskripsjonen fra *Platons Symposium*. En mulig fortolkning av denne scenen er derfor at teksten fra Platon er sann kunnskap. I «Syndefallet» gjør tilgangen på kunnskapen at Adam og Eva oppdager at de er

seksuelle vesener og de skammer seg. I *Montero* gir kunnskapen tilgang til en motfortelling som skamløst viser at homofili er naturlig.

Ifølge Butler er det ingenting som er «naturlig». De argumenterer for at den heteroseksuelle matrisen har makt ved at den anses som den «originale» formen for seksualitet (Butler 2006, s.189). I *Montero* fortelles en motfortelling til at heteroseksualitet alltid har vært det «naturlige» og «det riktige». I lys av Butler kan dette få oss til å stille spørsmål ved det som i dagens samfunn oppfattes som «naturlig». At Lil Nas X i *Montero* kobler fortellingen om naturlig homofili og det tredje kjønn til Kunnskapens tre, kan fortolkes som at seerens øyne har «åpnet» seg og vi har nå en ny type kunnskap som retter et kritisk blikk mot samfunnets opplevelse av «normalen» og «det naturlige».

5.3. Andre akt: Dømt for sine synder

Når sangens andre vers begynner, beveger vi oss inn i fortellingens andre akt som befinner seg i et amfiteater. Her ser vi protagonisten, som nå er kledd i babyrosa, bli holdt fast i begge armene av to babyblåkleddede karakterer. Rundt halsen har protagonisten et halskjede hvor det står «LNX», deler av overkroppen er dekket med en fuskepels med en stor brosjé av et dyrehode som ligner på det satanistiske symbolet Baphomet og på underkroppen har han kun på seg en drapert minishorts. På armene har han noen armbånd og på føttene noen sandaler som begge blir omtalt i motebildet for «gladiator armbånd» og «gladiator sandaler». De to babyblåkleddede karakterene har denim-klær med feminin utringning, lange negler, store smykker, sminke og hårfrisyrer som gir Marie Antoinette assosiasjoner. Protagonisten prøver å rive seg løs, men til slutt blir han kastet i bakken. I neste scene er protagonisten lenket fast i kjettinger på en scene, og ovenfor ham står fem babyblåkleddede karakterer på hver sin pidestall. Disse rister på hodet og pekefingeren og har dømmende ansiktsuttrykk. Amfiteateret er omkranset av tilskuere som alle er laget av stein og bærer gullhalskjeder hvor det står «LNX». Tilskuerne drar seg i håret, rister på hodet og roper aggressivt ned mot protagonisten. Den ene tilskueren kaster en analplugg som treffer protagonisten i hodet og han faller om.⁹²

Elementer fra gresk-romersk tid er allerede hyppig brukt i *Montero*. Videoens andre akt kan fortolkes som at protagonisten blir drept i et amfiteater. Betancourt (i Chow, 2021a) fortolker

⁹² Tid: 1:13–1:47 <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>

scenen som at protagonisten blir utsatt for en kristen martyrdød i tradisjon med hvordan romersk-katolikker ble henrettet for sin tro. I starten av kristendommen, som spredde seg under keisertiden i Romerriket, ble kristne forfulgt. I noen perioder skjedde dette mer aktivt, men i andre perioder var det mer sporadisk og lokalt (Gilhus & Mikaelsson, 2007b, s. 212). Flere kristne nektet å tilbe de hedenske gudene, foreta tradisjonelle ofre, tilbe keiseren og forbanne Kristus (Gilhus & Mikaelsson, 2007, s. 212–213). Dette resulterte i at flere kristne ble henrettet for sin tro, noe som fikk navnet martyrdød. Flere av disse ble gitt som bytte til ville dyr i amfiteatrene eller mishandlet til døde på andre måter (Gilhus & Mikaelsson, 2007b, s. 213). Det kommer frem i de kristne martyrbetningene at de hevdet myndighetene i Romerriket gikk Satans ærend. Personer som led martyrdød, var i en kamp mellom Gud og Satan og kjempet den gode kamp mot ondskapen. Martyrene var Guds atleter som gjennom sin død gikk rett til paradiset og ble helteskikkelser innenfor kristendommen (Gilhus & Mikaelsson, 2007b, s. 213).

5.3.1. Henrettelsen

Under kristenforfølgelsen ble kristne henrettet for troen på Jesus som Guds sønn. I *Montero* kan man tolke at protagonisten blir henrettet for at han er homofil. Dette kan da ses som at han i første akt ga etter for synden og hadde sex med den mannlige slangen, og i andre akt blir han henrettet for denne synden. Frilanser Ruqaiya Haris (2021) i det britiske magasinet *AnOther* tolker scenen som en martyrdød:

As Lil Nas X, dressed like a renaissance-style cherub dipped in glitter, is chained up and brought before an amphitheatre (sic) of people passing judgment and pelting him with stones like a martyr, the persecution of homosexuality in this scene is apparent.

Her påpeker Ruqaiya hvor tydelig hun fortolker scenen som en referanse til forfølgelse av homofile. Som Lil Nas X fortalte i et intervju med *Time Magazine* ønsket han i *Montero* å trekke en forbindelse mellom gammel og moderne forfølgelse. Scenen som kan tolkes som en referanse til kristenforfølgelsen i Romerriket som en analog fortelling til hvordan noen homofile forfølges i dag. FNs Høykommissær for menneskerettigheter og FNs Uavhengig eksperter for seksuell orientering og kjønnsidentitet viser hvordan LHBTQ+-personer i flere land blir forfulgt og straffet (Endsjø, 2022, s. 124–125).⁹³

Stefanus regnes som den første kristne martyr (Bibelselskapet, u.d.). I Det nye testamentet i Apostlenes gjerninger, i kapittel 6 og 7 kan man lese om hvordan han ble steinet for å tro på Jesus som Menneskesønnen. I *Montero* blir protagonisten drept av en analplugg som ser ut som den er laget av metall og har en lilla stein på seg. Dette gir assosiasjoner til henrettelsesmetoden steining. Analplugg er vanligvis assosiert med analsex. Selv om det i nyere tid har blitt mer fokus på at analsex ikke har noe med seksuell legning å gjøre har det i vestlig kultur historisk sett blitt knyttet til homofili. Bibelen inneholder ingen direkte omtale av analsex, men Bibelen referer til «sodomi» i flere passasjer (Teige, 2020, s. 269). Begrepet «sodomi» er utviklet av kristne teologer og referer til en form for seksuell atferd som ansås som avvikende, blant annet analsex. Begrepet har sin opprinnelse i fortellingen om byen Sodoma i Det gamle testamentet, hvor innbyggerne ble sagt å være involvert i uanstendig og umoralsk atferd, inkludert homoseksuell atferd (Teige, 2020, s. 269). Siden analplugg knyttes til analsex, som innenfor vestlig kultur historisk sett har blitt forbundet med likekjønnet sex kan man fortolke scenen som at Lil Nas X *queerer* den kristne martyrdøden, både med å bli drept for å være homofil, i tillegg til å bli drept av en analplugg.

⁹³ I en rapport fra 2015 utarbeidet av FNs Høykommissær for menneskerettigheter (Sist hentet 29. april 2023: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G15/088/42/PDF/G1508842.pdf?OpenElement>) kommer det frem at 76 land kriminaliserer samtykkende, voksne likekjønnede forhold. Det kommer også frem at i Den islamske republikken Iran, Mauritania, Saudi-Arabia, Sudan og Yemen, og i deler av Nigeria og Somalia, kan dødsstraff brukes som straff ved tilfeller av samtykkende homoseksuell oppførsel. I en nyere rapport fra 2020 utarbeidet av International Lesbian and Gay Association (ILGA) (Sist hentet 29. april 2023: https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislation_overview_update_December_2020.pdf) kommer det frem at Sudan avskaffet dødsstraff som straff for seksuell aktivitet mellom samme kjønn i 2020, men man kan fortsatt få livstid i fengsel. I tillegg kommer det frem at Brunei har anskaffet dødsstraff for gifte menn som har sex med menn, men det har enda ikke blitt rapportert noen henrettelser av homofile. Disse områdene baserer seg på Sharia-lover, som forenklet kan oversettes til islamske lover (Siddiqui, 2016, s. 144), men forfølgelse av homofile skjer også i land hvor kristendom er majoritetsreligionen som for eksempel Zambia og Uganda. Samtidig som denne masteroppgaven ble skrevet ble et nytt lovforslag i Uganda vedtatt som gir strengere straffer for å være homofil, delta i homoseksuelle aktiviteter eller å støtte homofile, inkludert livstid i fengsel og i noen tilfeller dødsstraff.

En annen tolkning kan være at protagonisten blir henrettet for det som innenfor den heteroseksuelle matrisen kalles «å gjøre kjønnet» sitt feil. Keita og Cohen skriver i sin *Montero*-analyse:

This color-coded dichotomy between the many figures of Lil Nas X, who act as the prosecution, and the lone version, who acts as the defense, should not be overlooked. The blue figures might be a symbol for the performance of masculinity, placing the sole pink figure on trial for failed gender performance.

Her knytter Keita og Cohen fargebruken av karakterene til maskulinitet og feminitet, og tolker henrettelsen som at protagonisten mislykkes i å gjøre kjønnet sitt «rett». Vaktene og dommerne er kledd i babyblått, mens protagonisten er den eneste som er kledd i babyrosa. Ifølge Butler (2011a, s. xvi–xvii) opprettholdes den heteroseksuelle matrisen ved å følge kjønnsnormene, og dette skjer blant annet ved «å kjønne» babyer fra de er født. Ut ifra dette perspektivet er babyrosa og babyblå farger som er med på «å kjønne» babyer fra de er født. Siden protagonisten er en mann, men er kledd i babyrosa kan det fortolkes som at han gjør kjønnet sitt feil.

Dette kan videre fortolkes som at protagonisten vil gjøre motstand mot den heteronormative sosiale orden gjennom subversive kroppshandlinger. Som Butler (2006, s. 190) argumenterer for kan de som gjør kjønnet sitt feil bli straffet, og i *Montero* illustreres dette med henrettelse. Innenfor den kristne konteksten som *Montero* spiller på, finnes det enkelte konservative kristne grupperinger som er imot kjønnsinkongruens.⁹⁴ Som argument blir ofte bibelsitat fra Femte Mosebok kapittel 22, vers 5 løftet frem: «En kvinne skal ikke bære mannsklær, og en mann skal ikke kle seg i kvinneklær. For Herren din Gud har avsky for hver den som gjør dette» (Ishak & Haneef, 2014). De andre mannlige karakterene i *Montero* har også feminine markører som blant annet lange negler, store smykker og sminke. Dette kan tolkes som at Lil Nas X ønsker å gjøre opprør mot det heteronormative ved å vise menn som er både maskuline og feminine, samtidig som han setter søkelys på hvilke konsekvenser dette kan få ved at kun karakteren i babyrosa blir drept. Som det kom frem i første kapittel ble Lil Nas X utsatt for kritikk og anklaget for å være en del av «Gay Agenda» av rapperen Pastor Troy for å gå i rosa klær under Grammy-utdelingen i 2020. At Lil Nas X fortsetter å kle seg i «feminine» klær kan forstås som at han ikke tilpasser seg det heteronormative samfunnet. Som Butler (1993, s. 318)

⁹⁴ Kjønnsinkongruens er en medisinsk diagnose, tidligere kalt transseksualisme, som beskriver en situasjon der en persons kjønnsidentitetsopplevelse ikke samsvarer med personens biologiske kjønn/fødselskjønn.

argumenterer for, kan iscenesettelser av kjønnsulydighet ha et kollektivt og politisk potensial for motstand mot det heteroseksuelle regimet.

I *Montero* blir skeiv-kultur representert både gjennom bilder i videoen, men også gjennom teksten. Samtidig som protagonisten blir holdt fast av vaktene i amfiteateret og kastet i bakken synger han «I want that jet lag from fucking and flying. Shoot a child in your mouth while I'm riding». Å inkludere slike eksplisitte seksuelle beskrivelser mellom to menn, sammen med alle de kristne intertekstuelle referansene kan tolkes som en provokasjon rettet mot kristne konservative grupperinger. Som vist i andre kapittel var dette den setningen Lil Nas X brukte i sitt svar til Kristi Noem. I et intervju med det amerikanske digitale medieselskapet *Genius* sier Lil Nas X at han ønsker å normalisere slike verselinjer i sanger (*Genius*, 2021, 6:05–6:53). Han hevder at det er greit og normalt når det blir sunget slik om menn og kvinner som har sex, men med en gang det synges om samme kjønn blir det lagt merke til på en annen måte. Lil Nas X argumenterer derfor for at representasjon av slike verselinjer er viktig. Ved å bidra til å normalisere skeiv-representasjon viser man motstand til den heteroseksuelle matrisen. I hiphop-kulturen som ofte forbindes med homonegativitet hvor skjellsord som «faggot» og «gay» er hyppig brukt i tillegg til «No homo» og «Pause» for å nettopp ta avstand fra homofile, er det enda mer sjeldent med positiv skeiv-representasjon. Lil Nas X utfordrer dermed den homofobiske delen av hiphop-kulturen ved å inkludere slike verselinjer i *Montero*, men også andre heteronormative deler av samfunnet, slik som konservative kristne miljøer.

Slik som kristne ofret alt for troen sin, ofrer protagonisten alt for å være seg selv. I *Montero* setter Lil Nas X søkelys på hvilke konsekvenser det kan få hvis man bryter med normen, men uansett konsekvenser velger han å gjøre motstand. Som det kom frem i brevet han skrev til sitt 14 år gamle selv hadde han egentlig ikke planer om å komme ut, men at han gjorde det for å hjelpe andre: «(...) I know we promised to die with the secret, but this will open doors for many other queer people to simply exist. (...)». Gjennom *Montero* viser Lil Nas X at han elsker den han vil, han kler seg som han vil og han viser at homofile også hører til i hiphop-kulturen.

5.3.2. Oppstigning versus nedstigning

I scenen etter at protagonisten blir truffet av analpluggen, ser vi noe som ligner en tunnel av skyer med et sterkt lys i enden. I det sterke lyset ser vi skyggen av en menneskelignende figur med vinger. Dette kan tolkes som himmelen og en engel. Protagonisten stiger opp mot lyset og engelen. Kroppen skinner og er buet med brystet opp mot himmelen og armene henger nedover

langs siden. Samtidig som protagonisten synger «If Eve ain't in your garden, you know that you can» dukker det opp en stang nedenfra som sklir inn i hånden til protagonisten. Han griper fast i stangen, og kroppen går fra å være passiv til aktiv. Gløden forsvinner, og hans vanlige hudfarge kommer tilbake. Han får langt rødt hår med fletter, masse tatoveringer, svarte høye lakk-støvletter, svart neglelakk, smykker og en tettsittende kort svart Calvin Klein-boxer. Det er et tydelig skifte i stemningen i fortellingen når stangen dukker opp. Det lyse har blitt byttet ut med det mørke, både kostymene, men også bakgrunnen. Protagonisten danser sensuelt på stangen nedover. Desto lengre ned han kommer, desto mørkere blir det.⁹⁵

I en analyse av *Montero* i en artikkel publisert av *Honeysuckle Magazine* skriver journalist James Mercadante (2021) hvordan han tolker scenen etter protagonisten har blitt steinet og stiger opp mot himmelen:

Once he's stoned to death, Montero's body ascends into the heavens, which symbolizes the idea of entering a virtuous space where everyone accepts him—but only if he conforms to societal conventions. However, for him to achieve a “respectable” position as a queer individual and as a queer artist in a heterosexist culture, he must subdue those queer-visible aspects of himself.

Mercadante tolker scenen som at protagonisten får komme til himmelen hvor alle aksepterer ham, men bare hvis han undertrykker sin skeive identitet. Innenfor kristen teologi er himmelen Guds bolig og et sted hvor de fleste kristne ønsker å komme etter døden. I Det nye testamentet står det at de som tror på Jesus som Guds sønn skal få evig liv og bli gjenforent med Gud (1. Joh 5, 13; Joh 3,16). Flere steder kommer det frem at hvis man begår synd kan man risikere å ikke komme til himmelen. I Johannes' første brev kapittel 5, vers 17 står det «All urett er synd, men ikke all synd fører til død». I Paulus' brev til Efeserne kapittel 5, vers 5 kommer det frem noen synder som ikke fører til evig liv: «For dere skal vite at ingen som driver hor, lever i urenheter eller er grådig, skal arve Kristi og Guds rike. Dette er jo avgudsdyrkelse». Selv om protagonisten synder i første akt, tolker Mercadante at han får plass i himmelriket hvis han ikke gjør synden igjen. Ut ifra Mercadantes tolkning, velger han å ikke tilpasse seg heteronormativiteten og velger derfor bort himmelen. Han har altså et valg, og han velger bort himmelen.

⁹⁵ Tid: 1:48–2:18 <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>

Deler av tolkningen til Mercadante viser seg å være i samsvar med Lil Nas Xs intensjon. I en reaksjonsvideo av *Montero* på YouTube med populærkultur og musikk-kommentator Zachary Campbell forklarer Lil Nas X at hans intensjon med scenen var at protagonisten ble straffet for at han ikke var som «de andre» (Campbell, 2021, 4:45–5:22). Etter å ha blitt drept er han på vei til å entre himmelen hvor han blir møtt av en engel. Han forklarer at scenen er en metafor for å entre en bra plass hvor alle elsker deg. Her forteller Lil Nas X at den menneskelignende figuren med vinger er en engel, men Betancourt (i Chow, 2021a) tolker engelen som den gresk-mytologiske figuren Ganymedes:

In this moment of Christian ascent, you have this very queer iconography and this early example of representation of same-gender desire in antiquity. I see that scene of salvation as not that he's going to heaven, but rather having a same-gender consummation that is legitimized by Pagan gods.

Her forteller Betancourt at Ganymedes representerer tiltrekning til samme kjønn i antikken og han tolker scenen som en frelsesscene hvor likekjønnet samleie blir legitimert av hedenske guder. Ganymedes var kjent i den greske oldtiden for å være «født som den vakreste av dødelige menn» (Endsjø, 2009, s. 153). Zevs var så forelsket i Ganymedes at han kidnappet ham til Olympen, hvor gudene holdt til. Det er ulike versjoner av hvordan Zevs kidnappet Ganymedes, men en av dem er at han tok form som en ørn (Endsjø, 2009, s. 153). I *Time*-artikkelen kommer det ikke mer detaljert frem hvorfor Betancourt tolker den menneskelignende figuren med vinger som Ganymedes, men det er lagt ved et bilde som sammenligner figuren fra *Montero*⁹⁶ med maleriet «Voldtekten av Ganymedes» av den flamske barokkmaleren Peter Paul Rubens hvor Ganymedes blir kidnappet av en ørn, og slik kan det se ut som han har vinger.⁹⁷

⁹⁶ Tid: 1:52 <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>

⁹⁷ Det finnes flere lignende tegninger og malerier blant annet «Voldtekten av Ganymedes» av Michelangelo, «Voldtekten av Ganymedes» av Damiano Mazza og «Ganymedes bortført av ørnen» av Antonio Allegri da Correggio.

Ganymedes har lenge vært et symbol på homoseksualitet, blant annet i William Shakespeares romantiske komedie skrevet en gang rundt 1599 *As You Like It* (Hobby, 1991). Selv om Lil Nas X beskriver figuren som en engel har tolkningen om Ganymedes spredd seg på sosiale medier.⁹⁸ Ganymedes-tolkningen bidrar, på samme måte som Stovall argumenterer for bruken av *Platons Symposium*, til at *Montero* blir en del av et skeivt populærkulturelt referanseunivers.

5.3.3. *Montero*-verdenen deles på ulike plattformer

Scenen hvor protagonisten sensuelt danser på stangen ned til det som har blitt fortolket som helvete har spredd seg på sosiale medier. Den har blant annet blitt brukt av skeive ungdommer som har fortalt om sin egen «joyful descents into hell», og slik har sangen blitt brukt som lydspor for LHBTQ+-aksept. Lil Nas X delte flere av disse videoene på sin egen TikTok-profil (Thomas, 2023, s. 85–86). Det har også blitt laget mange andre TikTok-videoer knyttet til *Montero*. Thomas (2023, s. 86) argumenterer for Lil Nas X bruker *nye medier* for å danne et fellesskap som både han og fansen er en del av, hvor *Montero*-verdenen deles på ulike plattformer. Dette bidrar til at *Montero* sprer seg til flere, og deler ideer som feirer og aksepterer LHBTQ+-samfunnet. På den måten blir *Montero* mye større en bare en YouTube-video, og bidrar til å spre svart *skeivhet* på flere plattformer i populærkulturen. Thomas (2023, s. 86) beskriver resultatet av å jobbe på denne måten som radikal:

Lil Nas X's intricate, maximalist ways of navigating YouTube and its embedded place in the new media landscape, combined with his overt articulations of queerness through popular culture, have resulted in an audiovisual work that is truly radical.

Scenen hvor protagonisten danser seg nedover fra himmelen til helvete har altså gått viralt gjennom det nye medielandskapet hvor den som oftest har blitt brukt til å fortelle skeives fortellinger. Lil Nas X har for mange unge blitt en inspirasjon for «å komme ut» med sin skeive identitet, og i september 2021 mottok han prisen «Suicide Prevention of the Year Award» av *The Trevor Project*. Dette viser at arbeidet hans har hatt innvirkning på LHBTQ+-samfunnet (Thomas, 2023, s. 67). Thomas (2023, s.83) argumenterer for at nye medieplattformer øker det

⁹⁸ Se blant annet disse fortolkningene: Sist hentet 29. april 2023:

- <https://www.thehofstrachronicle.com/category/arts-and-entertainment/2021/5/5/lil-nas-x-causes-controversy-over-latest-single>

- <https://www.queensjournal.ca/story/2021-04-02/pop-culture/lil-nas-x-just-stole-christianitys-biggest-weapon-fear/>

- <https://dailyillini.com/opinions-stories/2021/04/16/opinion-montero-spotlights-christian-intolerance-toward-homosexuality/>

politiske engasjementet hos unge og at *Montero* har stort potensiale for å rokke ved heteronormative maktforhold. Dette viser at ved å engasjere fansen, kan *Montero* ut ifra Butlers argument om kjønnsulydighet (1993, s. 318) ha et enda sterkere kollektivt og politisk potensial for motstand mot det heteroseksuelle regimet. Disse argumentene kan også brukes for å argumentere for at *Montero* kan bidra til å endre hva som forstås som svart maskulinitet, den homofobe hiphop-diskursen og kristne konservatives anti-LHBTQ+-holdninger.

5.3.4. Djevelske krefter

Scenen hvor Lil Nas X beveger seg nedover fra himmelen kan også fortolkes som en referanse til Djevelen og en allusjon til «Lucifers fall». Som nevnt i andre kapittel, lanserte Lil Nas X «Satan Shoes», samme dag som musikkvideoen ble publisert. Disse skoene har flere referanser til Djevelen, blant annet bibelverset Lukas 10:18: «Jeg så Satan falle ned fra himmelen som et lyn». Sitatet fortolkes ofte til å handle om en fortelling som har fått navnet «Lucifers fall» (Oliver & Lewis, 2008, s. 229). Referansen til bibelverset gjør at scenen enda tydeligere kan fortolkes som en allusjon til «Lucifers fall» da protagonisten «faller» ned fra himmelen. Fortellingen om Lucifer ble av tidlig kristne teologer fortolket frem fra Jesaja kapittel 14 og Ezekiel kapittel 28 i Det gamle testamentet (Johnson, 1998, s. 503–504).⁹⁹ Djevelen fikk da navnet Lucifer. Lucifer var en av guds erkeengler. I fortellingen om Lucifer kommer det frem at han mente han var likestilt med Gud og opphøyde seg selv. Dette kunne ikke Gud godta så han kastet Lucifer ut av himmelen (Oliver & Lewis, 2008, s. 228). I *Montero* er det protagonisten som «faller» ned fra himmelen og kan derfor fortolkes som Lucifer.

Fortellingen om Lucifer blir ofte kalt et motstykke til Jesus fortelling. Lucifer ville opphøye seg selv som Guds likemann, mens Jesus var villig til å gå fra sin gudommelige posisjon og bli et menneske. I både Lukasevangeliet og Matteusevangeliet kapittel 4 kan man lese om fortellingen hvor Jesus ble fristet av Djevelen. Jesus var ute i ørkenen og fastet i 40 dager, og så kom Djevelen. Ifølge fortellingen fristet Djevelen først Jesus med å be ham gjøre stein om til brød (Matt 4, 3). Selv om Jesus var sulten, stod han imot fristelsen. Deretter fristet Djevelen med å si at Jesus skulle hoppe fra tempelmuren for hvis han er Guds sønn vil englene redde ham (Matt 4, 6). Jesus lot seg fortsatt ikke friste. Djevelen fristet Jesus en tredje gang og tok

⁹⁹ Navnet «Lucifer» brukes ikke i de fleste moderne oversettelser av Bibelen, men det stammet fra latin og finnes i den latinske bibeloversettelsen av Jesaja kapittel 14, vers 12. Lucifer betyr «lysbærer» og i den norske 2011-utgaven av Bibelen blir «morgenstjerne» brukt istedenfor Lucifer (Jes 14, 12). Oliver og Lewis (2008, s. 228) hevder at det er en feillesning at Lucifer er Morgenstjernen fra Jesaja. Det finnes mange fortolkninger av Lucifer innenfor ulike kristne tradisjoner.

ham med på toppen av et høyt fjell for å vise ham alle verdens riker og deres herlighet. Djevelen sa til Jesus: «Alt dette vil jeg gi deg dersom du faller ned og tilber meg» (Matt 4, 9). Jesus svarte at han kun ville tilbe Gud, og sa at Djevelen måtte gå sin vei (Matt 4, 10). I denne fortellingen velger Jesus å være trofast mot Gud. Denne fortellingen brukes som grunnlag for å kalle Jesus for «den nye Adam» (1 Kor 15, 45). I motsetning til Adam, klarte Jesus å stå imot fristelsene. *Montero* kan gi assosiasjoner til fortellingen om Jesus som blir fristet. Da kan oppstigningen mot Himmelen som endres til nedstigning mot helvete, fortolkes som at Jesus blir fristet av Djevelen og velger å «falle ned og tilbe Djevelen», altså at han aktivt velger fristelsen og synder. Siden protagonisten aktivt velger å la seg friste av Djevelen har han latt demoniske krefter få vinne.

Både «Lucifers fall» og omskrivingen av «Jesus blir fristet» er fortellinger som handler om Djevelen, onde krefter og kampen mellom det gode og det onde. Slik fortellingene kan fortolkes til å bli fremstilt i *Montero* blir protagonisten fremstilt som Djevelen og på lag med det onde. Slik som eksemplene fra første kapittel illustrerte var det flere som anklaget Lil Nas X for å drive djeveltilbedelse i *Montero*. Dette vil jeg diskutere mer i tredje akt hvor referansene til Djevelen blir enda tydeligere. Både protagonistens kostyme og scenografien skifter også til en mørkere stemning, noe som innenfor populærkulturen ofte blir forbundet med noe skummelt. Dette kan ses på som et frempek på hva som skjer i tredje akt.

5.4. Tredje akt: Fortellingens versjon av helvete

Fortellingen tar oss med inn i tredje akt etter at protagonisten til slutt lander med beina spreidd i en dyp knebøy mot kamera, på en liten halvøy omringet av et hav med det som ser ut som lava, flammer og røyk. Scenografien er mørk med en rød-tone, og sammen med all ilden og flammene skaper det en uhyggelig stemning. Protagonisten beveger seg over en bro mot en borg. På hver sin side av borgen står det statuer av Lil Nas X som holder fakler og spyd. Når protagonisten nærmer seg borgen åpnes porten. Kameraet viser nærbilde av protagonisten og vi ser noe som ligner ansiktet av en djevelfigur på smykket rundt halsen, et øye tatovert på halsen og flere pentagrammer opp ned tatovert på brystet. Protagonisten beveger seg selvsikkert bortover og passerer noen steinfigurer av Lil Nas X. Selv om scenografien er skummel, virker ikke protagonisten redd eller nervøs.¹⁰⁰

¹⁰⁰ Tid: 2:19–2:26 <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>

Neste scenebilde viser noen trappetrinn hvor det øverst sitter en djevellignende figur på en trone med flammer som blusser opp i bakgrunnen. Bak djevelfiguren henger det et stort ansikt med åtte horn og et opp-ned-pentagram i panna, med lava som renner ut av øynene. Foran ham er det et stort opp ned pentagram inngravert i bakken. På bakken foran trappen står det på latinsk: «Damnant quod non intelligunt» som oversettes til «De fordømmer det de ikke forstår». I neste scenebilde hvisker protagonisten inn i øret på Djevelen «Fuck it, let's ride», og setter seg på fanget hans og begynner å danse sensuelt. Denne dansingen varer i litt under et halvt minutt. I løpet av denne perioden skiftes scenebildene hyppig. Musikken i bakgrunnen består av pustelyder og verselinjer som bygger opp før refrenget kommer. Det synges «Call me when you» og «just call me when you» noe som referer til setningen «Call me by your name», men setningene blir ikke fullført. Klippingen og lyden får frem en intens stemning og det kan fortolkes som at protagonisten forfører Djevelen. Under hele danseakten retter Djevelen et hissig blick mot kamera. Han snøfter av sinne inn i kamera, men selv om ansiktsuttrykket er alvorlig beføler han protagonisten. I et nytt scenebilde står protagonisten bak Djevelen. Han tar den ene hånden sin nedover brystet på Djevelen samtidig som den andre hånden er bak hodet hans, før han røsker til og vrir om nakken hans. Musikkvideoen avsluttes med at protagonisten tar av djvelhornene og setter de på sitt eget hodet. Øynene hans skifter om til to laserøyne og han får svarte vinger.¹⁰¹

Betancourt (i Chow, 2021a) sier at det røde og svarte landskapet i *Montero* står i gjeld til gotiske tradisjoner for arkitektur som var til stede overalt under fremveksten av kristendommen i middelalderen, og som i nyere tid har blitt oppfattet som middelalderen i Disneys filmer blant annet *Maleficent*. Han påpeker at i middelalderen var kirkens forhold til homofili mer ambivalent enn det er nå. Som eksempel referer han til historiske tekster om individer som hadde hunkjønn som fødselskjønn, men som ble munk i mannlige klostere, samt «brorskapende» riter som bandt to menn i en ekteskapslignende forening. Med sin fordypning i middelalderen, argumenterer Betancourt (i Chow, 2021a): «Homophobia wasn't always the central tenet of Christianity. As a medievalist, modern Christianity seems utterly foreign to me». Betancourt hevder altså at moderne kristendom er mer homofobisk enn kristendommen i middelalderen.

¹⁰¹ Tid: 2:27–3:05 <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>

Lokasjonen i tredje akt er fortellingens versjon av helvete. Co-regissøren av *Montero*, Tanu Muino, har selv sagt at hun ble inspirert av Dante Alighieris *Inferno* skrevet i middelalderen, for å fremstille helvete (Lipshutz, 2021). Slik som det kom frem i andre kapittel, er Lil Nas X vokst opp i den svarte kirken, og at det i den svarte kirken ikke er uvanlig å forkynne at homofile kommer til helvete. Flere steder i Det nye testamentet knyttes helvete til ild (Matt 5, 22; Mark 9, 47; Åp 20, 9-15). I dag varierer forestillinger om helvete innenfor ulike kristne samfunn, men populærkulturen fremstiller helvete ofte på lignende måter som i *Montero*.¹⁰² I Matteusevangeliet kapittel 25, vers 41 står det: «Så skal han si til dem på venstre side: ‘Gå bort fra meg, dere som er forbannet, til den evige ild som er gjort i stand for Djevelen og englene hans». Djevelen blir ofte forbundet med herskeren i helvete, men Bibelen sier ikke at Djevelen vil regjere over helvete, bare at han til slutt vil bli forvist dit (Åp 20, 1-10), men i *Inferno* er det Djevelen som styrer helvete.

5.4.1. Pint i helvete

At *Montero* spiller på helvete er ikke tilfeldig. Skeive som vokser opp i konservative miljøer blir ofte fortalt at likekjønnet sex er en synd, og at de som har likekjønnet sex kommer til helvete (Endsjø, 2009, s. 167). Endsjø (2009, s. 167) argumenterer for at overbevisningen om at mennesker som har sex med samme kjønn kommer til helvete, ofte er internalisert og kan føre til angst eller dyp selvforakt. Han viser til eksempler hvor homofile kristne heller tar sitt eget liv enn å leve slik at de risikerer evig fortapelse. I de fleste kristne samfunn hvor homofili blir sett på som syndig er det likevel mulig å få en annen utvei enn helvete. Man kan bli tilgitt av Gud hvis man vender om, altså anerkjenner sine synder, vender seg bort fra disse og vender seg til Jesus (Endsjø, 2009, s. 166).

I en rekke kristne samfunn settes det inn tiltak for å «hjelp» noen til å omvende seg slik at de kan bli frelst fra helvete. Et eksempel på dette er såkalte «Hell House» laget av evangelikale kirker over hele USA (Endsjø, 2009, s. 166). Helvetehusene minner mye om spøkelseshus man finner på tivoli og i fornøylesparker. Kulturviter Ann Pellegrini (2007, s. 912) sammenligner helveteshus med spøkelseshus og skriver: «Where haunted houses promise to scare the bejeezus out of you, Hell Houses aim to scare you to Jesus». I et typisk helveteshus tas publikum, hvor

¹⁰² Se blant annet Tom & Jerry tegneserien episode 42 *Heavenly Puss* fra 1949, filmen *Spawn* fra 1997 og «Shorts» (videonutter) på YouTube blant annet: Sist hentet 29. april 2023: <https://youtube.com/shorts/R7zCF5AFMvA?feature=share> og <https://youtube.com/shorts/R0tPTtjcYmo?feature=share>

hovedmålgruppen er tenåringer, med på en tur ledet av en «demon» gjennom en serie blodige iscenesatte tablåer som skildrer «syndige» situasjoner og sammenstiller disse med helvetesscener (Pellegrin, 2007, s. 912–915). Et eksempel på en slik tablå er en homofil person som trodde på «født-homofil-løgnen», og nå vrir seg i smerte i helvete etter å ha dødd av aids (Endsjø, 2009, s. 166; Pellegrin, 2007, s. 921). Scener av hvor grusomt livet i helvete vil være har blitt brukt for å skremme kristne, spesielt ungdommer, til å gjøre alt i sin makt for å ikke leve «syndig». Hell House spores ofte tilbake til 1990 og Trinity Church, men Jerry Falwell introduserte et lignende konsept, «Scaremare» i 1972 (Pellegrin, 2007, s. 913). Scaremare finnes den dag i dag og på nettsidene deres (www.scaremare.com) står det under «mission»: «Approximately 26,000 people have made decisions for Christ over the past two decades. Ironically, this House of Death points to the Way of Life!».

Scaremare og Hell House eller konsepter som er inspirert av disse, forteller oss mye om hvordan ulike kristne samfunn i USA skremmer blant annet homofile med hvor grusomt helvete vil være hvis man har likekjønnet sex. Selv om ikke alle kristne samfunn har tatt eller tar i bruk konsepter inspirert av helveteshus er det flere kirker i USA som har helvetesprofetier knyttet til det å være homofil. Som vist i andre kapittel gjelder dette også i flere svarte kirker. I *Montero* kommer protagonisten til helvete, men dette helvete virker ikke til å være like skummelt som i profetiene. I *Montero* kan det fortolkes som at protagonisten aktivt velger helvete, hvor han selvsikkert går inn i Djevelens borg og tar over Djevelens rolle som hersker i helvete. Slik som det kommer frem av noen av kommentarene etter *Montero* ble utgitt er det spesielt denne scenen som provoserer kritikerne. I andre akt argumenterte jeg for at reisen ned til helvete kunne fortolkes som et frempek på djevlekrefter eller Djevelen. I reaksjonsvideoen på YouTube forklarer Lil Nas X hva intensjonen hans bak reisen til helvete og «lapdance» til Djevelen var. Lil Nas X sier at når folk hører sangen og hører hva den handler om kommer de til å demonisere ham, før han avslutter med «so let's go there, we beat you to the punch» (Lil Nas X, i Zach Campbell, 2021, 6:02–6:12). Hans kristne oppvekst og homofobiske holdninger generelt i USA lærte ham om hva som skjer med homofile, og han hadde derfor en anelse om at folk ville demonisere ham. I stedet for å la dem bestemme narrativet om Lil Nas X og Djevelen, valgte han å komme dem i forkjøpet og skrive sin egen fortelling.

5.4.2. «Satanistisk Gay Agenda»

At *Montero* bruker helvete og Djevelen er ikke det eneste som kan knyttes til Satan i fortellingen. Slik som homofili er en av syndene i helveteshusene, er ofte også Satanisme det

(Pellegrin, 2007, s. 921). Som det kom frem i andre kapittel er en stor del av det kristne konservative tankegodset i USA at Satan er fienden. I *Montero* brukes flere satanistiske symboler. Blant annet i amfiteateret når protagonisten bærer en stor brosjé av et dyrehode som ligner på det satanistiske symbolet Baphomet, når han henger på strippestangen og former et opp ned kors, eller en av de mange opp-ned-pentagrammene.

Som vist i andre kapittel har flere kritikere fortolket *Montero* som djeveltilbedelse. I USA er det ikke uvanlig å tro på at folk tilber Djevelen. Slik som tallene i undersøkelsen gjort av Uscinski og Klofstad (2022) viser, tror ¼ av de spurte amerikanerne at satanistisk rituell sex-misbruk er utbredt over hele USA. Haris (2021) på sin side hevder at *Montero* ikke er et bevis på djeveltilbedelse, men: «As he gyrates on the lap of Satan himself, Lil Nas X holds a mirror up to the ways in which queer people are depicted and condemned in many religious communities». Hun argumenterer for at Lil Nas X bare gjenspeiler hvordan noen religiøse samfunn demoniserer skeive.

Satanpanikken («Satanic panic») som vokste frem på 1980-tallet karakteriserte både politikken og populærkulturen. Populærmusikken har ofte blitt kritisert for å drive med djeveltilbedelse og spre satanistiske budskap, spesielt sjangrene rock'n'roll og heavy metal (se bl.a. Bivins, 2017, s. 103–108; Peddie, 2017, s. 34–35). At *Montero* bruker satanistiske symboler er altså ikke ukjent i populærkulturen. Lil Nas X (i Chow, 2021b) har selv kommentert at han ønsket å skape noe som ville resultere i både elsk og provokasjon. Han sa til *Time Magazine*:

I feel like we've come to a time in music where everything is nice and nothing is really cutting edge or starting conversations any more. I want to be part of a conversation that actually applies to my situation and so many people that I know. (Lil Nas X, i Chow, 2021b)

Her kommer det frem at Lil Nas X ønsket å lage noe som ville starte diskusjoner. Slik som tidligere bruk av satanistiske symboler i populærkulturen har startet diskusjoner, startet også *Montero* flere diskusjoner. Samtidig som Lil Nas X mottok mye hat for *Montero* og djevleskoene, skrev han på Twitter: «i had 9 months to plan this rollout. y'all are not gonna win bro». Det kommer tydelig frem i denne meldingen at han var forberedt på kritiske tilbakemeldinger.

I tillegg til å knyttes til satanisme¹⁰³ har Lil Nas X også blitt anklaget for å være en del av «Gay Agenda». Som tallene i undersøkelsen gjort av Uscinski og Klofstad (2022) viser, tror 28 % av de spurte amerikanerne at det finnes en «hemmelig Gay Agenda» for å konvertere barn til en homofil- eller trans-livsstil. I en video på YouTube av et klipp fra radioprogrammet *Zach Sang Show* refererer programlederen til da Lil Nas X takket «Gay Agenda» da han vant «video of the year»- prisen for *Montero* under *MTV Video Music Awards* og spør hvordan Lil Nas X definerer «Gay Agenda» (Zach Sang Show Clips, 2021). Som svar sier Lil Nas X blant annet at det er en plan hvor de møtes hver onsdag, har på svarte kapper, har kopper med blod som de drikker og planlegger hvordan de kan få hele verdens befolkning til å bli homofile. I bakgrunnen ler programlederne. Videre tuller han med at ved å se på *Montero* blir man homofil. Her kommer det tydelig frem hvordan Lil Nas X bruker «Gay Agenda» og knytter det til satanistiske ritualer for å spøke med. Av noen amerikanere blir både «Gay Agenda» og satanistiske ritualer sett på som alvorlige og farlige utfordringer den amerikanske kulturen står ovenfor. At Lil Nas X spøker med dette er åpenbart provoserende for noen, og er med på å skape medieoppmerksomhet, noe som Lil Nas X flere ganger har antydnet at han ønsket.

I *Montero* har Djevelen på seg det som kan minne om et BDSM-kostyme. BDSM-miljøet knyttes til det skeive miljøet og ved at Lil Nas X tar i bruk slike kostymer er han med på å vise representasjon av noe som bryter det normative og dermed med på å bryte hva som anses som normalt og blir godtatt i samfunnet. Det kan også rettes kritikk mot at det er akkurat Djevelen som representerer BDSM-miljøet, hvor en mulig fortolkning av dette kan være at BDSM-knyttes til noe demonisk. Da kan man argumentere for at det er med på å reproducere fordommer om BDSM-miljøet. Siden Lil Nas X hevder å ville demonisere seg selv, siden han allerede vil bli demonisert av andre, er det kanskje mer sannsynlig at det skal fortolkes som noe styrkende og som en handling om å ta tilbake narrativet og makten.

5.4.3. En ny regjerer og et nytt helvete

I avslutningen til *Montero* dreper protagonisten Djevelen og tar på seg djevelhornene og det vokser ut svarte vinger. Dette kan fortolkes som en referanse til den fallende engel, som jeg har argumentert for at det finnes flere referanser til i *Montero*. Protagonisten bruker seksualiteten

¹⁰³ Lil Nas X ble også anklaget for å være en satanist i 2019. Se bl.a. denne satiriske YouTube-videoen for å se på noen av argumentene som ble brukt: Sist hentet 29. april 2023: <https://www.youtube.com/watch?v=gWEafsGbCts>

sin, som var grunnen til at han ble fordømt, for å forføre Djevelen. Dette kan fortolkes som en reversering av rollene. I enkelte religiøse narrativer har Djevelen makt over skeive fordi de har gitt etter for Djevelen og synden med å ha likekjønnet sex. I *Montero* bruker protagonisten seksualiteten sin som et middel for å ta makten fra Djevelen ved å drepe ham. Dette kan fortolkes på flere måter. En fortolkning er den som hentyder at siden enkelte kristne sier man tilhører Djevelen ved å ha likekjønnet sex, velger protagonisten å ikke bare tilhøre Djevelen, men å være Djevelen. Dette kan ses på som et klassisk eksempel for hvordan Lil Nas X er kjent for å spøke, et lignende eksempel er hvordan han spøker med at han er del av en «satanistisk Gay Agenda».

Filmkritiker og underholdningsjournalist, LINNA (2021), skriver for *The Queer Queue* sin nyhets- og underholdningsnettside at hun fortolker scenen som:

By seducing Satan and then executing him, Lil Nas X takes the power away from those who have judged and punished him for his sexuality. He takes control of the fiery kingdom to begin a new era of embracing sexuality without fear.

LINNA's fortolkning kan forstås som at protagonisten «demonterer» tronen og kongen i helvete, og dermed skriver om på narrativet om hvordan homofile blir dømt og straffet i helvete som har gjort at mange homofile har holdt deres seksualitet hemmelig. LINNA hevder at scenen får frem at det nå er en ny tid hvor man ikke trenger å leve i frykt eller skamme seg for seksualiteten sin. Til *Time Magazine* (Chow, 2021b) har Lil Nas X fortalt:

I grew up in a pretty religious kind of home—and for me, it was fear-based very much. Even as a little child, I was really scared of every single mistake I may or may not have made. I want kids growing up feeling these feelings, knowing they're a part of the LGBTQ community, to feel like they're O.K. and they don't have to hate themselves.

Dette viser at Lil Nas X ønsket å vise barn som vokser opp med lignende fortellinger om homofile som han selv gjorde, at det er OK å være skeiv.

I en video på YouTube for *Mythopoeic Society* som er en organisasjon som vier tid til å studere mytopoetisk litteratur, har Alicia Fox Lenz og Jessica Dickinson Goodman fortolket *Monteros* siste akt som *Harrowing of Hell* (MythSoc, 2021, 25:18–26:11 & 43:08–45:45). *Harrowing of*

Hell er i kristen teologi et begrep som refererer til tidsperioden mellom Jesu korsfestelse og hans oppstandelse. Doktrinen forteller at Jesus steg ned til helvete, hvor han vant over Djevelen og frelste sjelene til dem som ble holdt fanget der siden begynnelsen av verden og før Jesus hadde kommet til jorden med frelse for alle menneskene (Burstein, 1928, s. 113). I *Montero* er det protagonisten som drar ned til dødsriket og vinner over Djevelen, nok en gang *queerer* Lil Nas X en kristen fortelling. Goodman (i MythSoc, 2021, 43:08–45:45) forklarer at referansen til Harrowing of Hell blir enda tydeligere i neste fortelling i musikkvideoen *Industry Baby* som også er konseptualisert og skrevet av Lil Nas X og bygger videre på *Montero*-fortellingen. I *Industry Baby* havner Lil Nas X i fengsel, men klarer å rømme og tar med seg alle fangene ut av fengselet. I slutten av videoen forlater alle fangene fengselet med Lil Nas X i spissen. Goodman argumenterer for at dette kan sammenlignes med Harrowing of Hell og hvordan Jesus frelste menneskene i helvete. I lys av denne fortolkningen kan en mulig fortolkning være at i *Montero* spiller protagonisten Jesus-rollen og «frelser» andre medlemmer av LHBTQ+-samfunnet ved å oppfordre dem til å drepe sine egne djevler og frigjøre seg fra skammen.

At protagonisten tar over helvete og får makten gjør ham maskulin, ifølge Kimmels (2008) kriterier. Som Kimmel (2008, s.45–46) argumenterer for måles maskulinitet iblant annet hvor mye makt man har. Et annet kriterium er at en mann er sterk, og ikke svak. Ved at protagonisten både er muskuløs og klarer å drepe Djevelen illustreres styrke. Kimmels siste regel beskrev han med ordene «Give 'em hell'» og assosierer maskulinitet med å være dristig, vågal, aggressiv og ikke bry seg om hva andre tenker. I *Montero* gir protagonisten seerne helvete (både i en metaforisk og bokstavelig betydning), og kan beskrives med alle de overnevnte karakteristikkene, men ved at protagonisten også er homofil dukker det opp et paradoks. Som tidligere argumentert for styrkes ens svarte maskulinitet ved å ikke være homofil. På bakgrunn av disse kriteriene kan man gjennom et interseksjonelt perspektiv argumentere for at «mann» er en kategori som ofte gir makt, men når man setter den sammen med f.eks. kategoriene «svart» og «homofil» svekkes maktforholdet. Når protagonisten tar makten i helvete utfordrer Lil Nas X svart maskulinitet og viser at svarte homofile også kan ha makt, være sterke og aggressive, og være «maskuline». På en annen side kan det fortolkes som at protagonisten bruker kroppen sin for å komme til makten, og at dette kan ses på som en form for dehumanisering. Slik som Segal (1990), Collins (2005) og hooks (1994) argumenterer for ble svarte menn under slavehandelen i USA gjort til objekter, og det eneste som hadde verdi var kroppene deres. Selv om protagonisten bruker kroppen sin for å komme til makten, kan det fortolkes som en

symbolsk handling for at homoseksualiteten hans, som samfunnet så på som en svakhet, viste seg å være en styrke. Her ser vi hvordan religion, rase, kjønn og seksualitet spiller sammen.

5.5. Oppsummering

I dette kapitlet har jeg analysert *Montero* i lys av teoriapparatet mitt. I analysen argumenterer jeg for at Lil Nas X *queerer* kristne fortellinger i *Montero*. Han spiller på kristne narrativ, men vrir om på disse og forteller fortellingene gjennom en svart, skeiv protagonist. Han blander religiøs symbolikk med skeiv symbolikk noe som bidrar til å *queere* de kristne fortellingene. Jeg vil i neste, og siste kapittel, oppsummere funnene fra analysen ved å svare på forskningsspørsmålene og problemstillingen.

6. Oppsummering og konklusjon

I dette avsluttende kapitlet vil jeg trinnvis oppsummere funnene som besvarer prosjektets forskningsspørsmål og belyser problemstillingen. Videre vil jeg gi noen drøftende perspektiver og forslag til videre forskning.

6.1. Hvilke kristne fortellinger spiller *MONTERO (Call Me By Your Name)* på?

I analysen argumenterer jeg for at det finnes flere intertekstuelle referanser til den kristne Bibelen i *Montero*. Fortellingen om Adam og Eva er en av disse. Skapelsen av Eva og Adam representerer blant annet partnerskap mellom mannen og kvinnen, og den binære kjønnsmodellen. Fortellingen om Syndefallet får frem hvordan synden og døden kom inn i verden fra et bibelsk perspektiv. *Montero* kan også fortolkes til å spille på kristne martyrfortellinger. Martyrfortellingene får frem hvordan kristne har blitt forfulgt og ofret livet sitt for troen på Jesus. Andre kristne fortellinger som *Montero* spiller på er fortellinger om livet etter døden med forestillinger om himmel eller helvete. Flere av de intertekstuelle referansene har temaer som kampen mellom det gode og det onde, for eksempel fortellingen om Lucifers fall eller Djevelen som prøver å friste Jesus hvor Jesus vinner over ondskapen.

Man kan også se hele musikkvideoen som én fortelling slik jeg argumenterte for tidligere. *Montero*-fortellingen kan fortolkes som at den spiller på fortellingen om at homofile kommer til helvete. Dette er fortellinger som blir forkynt i enkelte kristne konservative retninger. Musikkvideoen starter der hvor menneskeheten startet slik det fortelles om i Bibelen: i Edens hage. I *Montero*-fortellingen kan det fortolkes som at protagonisten har likekjønnet sex og dermed synder. Når protagonisten er død og skal enten leve livet etter døden i himmelen eller helvete, ender han opp i helvete. Dette drar veksler på hva enkelte kristne forkynter om homofili. Dette er også fortellinger som Lil Nas X vokste opp med.

Innenfor narrativ teori kan man kalle disse bibelfortellingene for masternarrativer. Slike fortellinger er med på å forme verdier og normer i samfunnet vi lever i. Fortellinger fra Bibelen har påvirket mennesker i tusenvis av år og har nådd ut til mennesker over hele verden. Disse fortellingene har blitt akseptert av flere som sanne og viktige, og har dermed mye makt. Disse fortellingene har blant annet vært med på å forme verdier og normer om hvilke seksualiteter og kjønn som er «rett» og «normalt».

6.2. Hvordan knyttes disse fortellingene til kjønn og seksualitet?

Montero spiller på ulike kristne narrativer, men i *Montero* endres disse fortellingene til aktive motfortellinger. Disse trenger ikke å være i konflikt med masternarrativene. I *Montero* brukes komponenter fra – og rammeverket til de kristne masternarrativene, men de fortelles på en annen måte for å gi en alternativ fortelling. Noe som er sentralt for hvordan *Montero* endrer masternarrativene er at de knyttes til kjønn og seksualitet på en ny måte.

I analysen argumenterer jeg for at Lil Nas X *queerer* kristne fortellinger i *Montero*. Han spiller på kristne fortellinger, men vrir om på disse og forteller fortellingene gjennom øynene til en skeiv protagonist. Den klassiske Adam og Eva fortellingen er endret til å spille på frasen «Adam and Steve». Opphavet til synden fra fortellingen om «Syndefallet» kan fortolkes til å være endret fra frukten til likekjønnet sex. I *Montero* *queeres* Kunnskapens tre ved at det kombineres sammen med en fortelling som legitimerer et tredje kjønn og forklarer hvorfor noen mennesker begjærer samme kjønn og andre motsatt kjønn. I motfortellingen om Stefanus og den kristne martyrdøden utsettes protagonisten for en martyrdød hvor han blir steinet av en analplugg for retten til å elske den han vil og være den han vil. I *Montero* kan det fortolkes som at den kristne frelsesscenen og fortellingen om oppstigningen til himmelen hvor man blir møtt av engelen er byttet ut med den gresk-mytologiske figuren Ganymedes som er et velkjent symbol på homoseksualitet. Jesus fra fortellingen *Harrowing of Hell* er endret til å være en skeiv frelser som vinner over Djevelen ved å bruke sin skeive seksualitet til å forføre ham. På slik måte viser *Montero* at «kristendom» og «skeiv» kan stå sammen, og at det ikke er to kategorier som utelukker hverandre.

Montero-fortellingen kan fortolkes som at den spiller på fortellingen om at homofile kommer til helvete, men istedenfor å gjenfortelle denne fortellingen, vrir Lil Nas X på innholdet. Som Endsjø (2009, s. 167) argumenterer for kan overbevisningen om at hvis man har sex med samme kjønn kommer man til helvete, føre til dyp selvforakt. I *Montero* illustreres dette med at Lil Nas X spiller alle rollene og dermed kan fortolkes som sin egen motstander, eller antagonist. Slik demonstrerer han hvor mye han har ofret for å være seg selv og hvordan en kristen doktrine en gang gjorde han til sin egen verste fiende: hemmelighetsfull, skamfull, dømmende og den som til slutt tar livet av seg selv, men fortellingen ender ikke der. Den svarte skeive protagonisten havner til slutt i helvete, men et langt mer tiltalende helvete hvor han selv tar kontroll. *Montero* kan fortolkes som et alternativt narrativ til det religiøse narrative som forteller at homoseksuelle blir pint i helvete. I *Montero*-fortellingen er den skeive seksualiteten et middel til å få makt og

kontroll over Djevelen og helvete. Slik blir fortellingen en motfortelling som danner et nytt rom hvor skeiv-kultur kan feires uten frykten eller skammen som har blitt legitimert gjennom institusjonalisert religionsbasert homofobi, men uten å sette kristendom og skeiv-kultur opp mot hverandre. Et løpende tema gjennom fortellingen er dualitet: feminin vs. maskulin, skamfull vs. stolt, himmel vs. helvete og det gode vs. det onde. *Montero*-fortellingen bygger på den kjente grunnfortellingen fra Bibelen om kampen mellom det gode og det onde, og også i denne fortellingen vinner det gode. Slik reverseres maktforholdet i flere ledd.

6.3. Hvilken betydning får kontekst for en fortolkning av disse narrative?

Både Squire m.fl. (2014, s. 9) og Blix (2017a, s. 111) argumenterer for betydningen av kontekst når det gjelder å forstå innholdet i en fortelling. Ingen fortellinger oppstår i et vakuum og det samme gjelder for *Montero*. Hadde Lil Nas X levd i et samfunn hvor det å være skeiv var fullstendig akseptert og godtatt i samfunnet hadde mest sannsynligvis ikke *Montero* blitt laget i sin nåværende form. Gjennom analysen refererer jeg flere ganger til kontekst for å fortolke *Montero*, blant annet konservative kristne argumenter, homofobien i hiphop-kulturen i USA og hvordan enkelte knytter Lil Nas X til konspirasjonsteorier. Ved å inkludere kontekst kan man avdekke hvordan de forskjellige sosiale kategoriene påvirker maktbalansen, slik som kristen konservativ oppvekst, hiphop-miljøet og LHBTQ+-samfunnet.

På samme måte får også kontekst betydning for fortolkningene som foretas i denne analysen ved å fortolke de intertekstuelle referansene i *Montero*. Man beveger seg dermed ut fra *Montero*-teksten¹⁰⁴ og til andre tekster for å fortolke den. Ved at *Montero* forholder seg til andre tekster i samfunnet får fortellingen en utvidet betydning. Populærkulturen får også en betydning for fortolkningene av intertekstuelle referanser. Som tidligere argumentert for spres fortolkninger av *Montero* i sosiale medier og ofte blir disse satt inn i et populærkulturelt referanseunivers slik som Lilit, *Platons Symposium* og Ganymedes, selv om det kanskje ikke var Lil Nas Xs intensjon.

Kontekst knyttet til konspirasjonsteorier om satanistiske ritualer og hemmelig «Gay Agenda» har blitt en del av fortolkningen. Noen hevder at *Montero* er et bevis på at Lil Nas X driver med djeveltilbedelse. Ved å se forbi fortolkningen om at det er djeveltilbedelse som er budskapet i videoen åpner det dører for andre fortolkninger. Det kan fortolkes som at Lil Nas X latterliggjør

¹⁰⁴ Her brukes et utvidet tekstbegrep, som rommer bilde, tale, skrift, lyd, film, klær og arkitektur.

«Gay Agenda» ved å ironisk spille på satanistiske symboler i *Montero*. Som han selv har kommentert ville folk demonisere ham for å være homofil. Han valgte derfor å bidra til å skrive dette narrative, men slik han selv ville. På denne måten kan det fortolkes som at Lil Nas X overdriver bruken av satanistiske symboler for å spille på historien om å demonisere homofile, men med en ironisk distanse. Ved at den homofile protagonisten til slutt tar over og blir den nye Djevelen forsterkes dette budskapet enda mer: *homofile er satan selv*. I radiointervjuet tuller Lil Nas X (i Zach Sang Show Clips, 2021) med at han er en del av «Gay Agenda» som driver med satanistiske ritualer. Man kan spørre seg hvorfor han gjør det, og uten å vite det med sikkerhet kan man ut ifra måten han troller på internett tenke at han gjør det nettopp for å provosere.

Man kan heller ikke se forbi den svarte kirken og det svarte hiphop-miljøet som Lil Nas X har vært og er en del av. Konseptet om en «svart maskulinitet» preger den afroamerikanske kulturen og som vist i teorikapittelet argumenterer noen teoretikere for at dette konseptet stammer fra slavetiden i USA. Homofobi kan knyttes både til den svarte kirken, som preger store deler av den afroamerikanske kulturen, og til hiphop-kulturen. *Montero* bryter med kriteriene for maskulinitet, og utfordrer dikotomiene flere av disse prinsippene baserer seg på. Flere av fortolkningene i analysen er fortolket i lys av Rodriguezs (2018, s. 225–226) argument om at homofobien i hiphop-kulturen motiveres av konseptet om en «autentisk svart maskulinitet» og de mange eksempler som støtter opp under dette argumentet. Slik har jeg fortolket *Montero* til å true konseptet om en «autentisk svart maskulinitet» og homofobien som har preget hiphop-kulturen siden starten.

6.4. Konklusjon og veien videre

I denne masteroppgaven har jeg gjort en narrativ analyse for å utforske problemstillingen:

Hvilke kristne narrativer spiller Lil Nas Xs musikkvideo *MONTERO (Call Me By Your Name)* på, og hvordan kan disse fortellingene fortolkes i lys av teoretiske perspektiver på kjønn og seksualitet i en amerikansk kontekst?

Gjennom analysen ble flere kristne narrativer identifisert. Ved å fortolke disse fortellingene i lys av de teoretiske begrepene interseksjonalitet, kjønnsperformativitet, heteronormativitet, subversive kroppshandlinger og svart maskulinitet, argumenterer oppgaven for hvordan *Montero* bryter med det heteronormative og dekonstruerer kjønnskategorier og på den måten

utfordrer og destabiliserer konservative normer om seksualitet og kjønn. Slik *queerer Montero* kristne fortellinger. Det kan fortolkes som at *Montero*-fortellingen ønsker at man skal stille spørsmål til hva som i dagens samfunn, og som ofte blir argumentert for ved hjelp av bibelsitater, anses som «naturlig», hovedsakelig knyttet til kjønn og seksualitet. Ved å fortolke musikkvideoen i lys av en amerikansk kontekst viser oppgaven at *Montero*-fortellingen ikke kan forstås isolert fra den historiske og kulturelle konteksten som den er en del av. Samtidig viser oppgaven at *Montero* også kan fortolkes som en del av en større kulturell og politisk bevegelse som ønsker å utfordre og bryte ned tradisjonelle normer og fordommer knyttet til kjønn og seksualitet.

Basert på en religionsvitenskapelig narrativ analyse kan *Montero* fortolkes som et subversivt og utfordrende kunstnerisk uttrykk. De få representasjonene av mainstream homofile rappere viser at Lil Nas X ikke er en av mange, og kanskje derfor enda viktigere. Måten Lil Nas X så tydelig spiller på sin homoseksuelle identitet både visuelt og i teksten, viser tydelig at han ikke kommer til å holde sin seksuelle identitet privat og utenfor offentlighetens syn for å tilpasse seg den heteronormative hiphop-kulturen eller samfunnet for øvrig. På den måten kan det argumenteres for at *Montero* gjør noe revolusjonerende i hiphop-kulturen. For å sitere den skeive digitale nyhetsnettsiden *Q Voice News* sin overskrift: «Lil Nas X's 'Montero (Call Me By Your Name)' video is super gay» (Zonkel, 2021). Denne oppgaven analyserer kun én video, men den gir innsikt i hvordan kristendom har påvirket Lil Nas X og *Montero*. *Montero* tilhører hiphop-kulturen og oppgaven har diskutert homofobi i denne sjangeren og hvordan Lil Nas X bruker kristne fortellinger til å kaste lys over homofobien han er vokst opp med. Funnene indikerer at *Montero queerer* kristne narrativer. I fremtiden ville det vært interessant å sett på om homofobien i hiphop-kulturen endres. Andre mulige spørsmål er hvordan forholdet mellom religion og seksualitet og kjønn brukes for å *queere* andre religiøse elementer (fortellinger, symboler etc.) i andre subsjangre eller andre populærkulturelle uttrykk.

Populærkulturelle fenomener er ofte knyttet til kommersielle interesser, som kan påvirke hvordan noe blir produsert og markedsført. Det er viktig å være kritisk til hvordan disse interessene kan påvirke innholdet og formen. Provokasjon skaper ofte medieoppmerksomhet som igjen skaper profitt. Uten å ta nærmere stilling til motivet bak *Montero* er dette aspekter ved populærkulturen, som man bør rette et kritisk blikk mot. Samtidig kan man argumentere for at populærkulturen får en viktigere plass i dagens samfunn enn før. Det er tydelig at populærkulturen påvirker folk, dette ser vi blant annet med den rollen «influenserne» har fått,

hvor jobben deres er å tjene penger på å påvirke publikumet sitt. Hvilken effekt *Montero* har er vanskelig å si noe om, og det er heller ikke målet med denne oppgaven. Man sitter likevel igjen med tanker rundt potensialet til budskapet i *Montero*, og hvilket potensiale andre kritiske stemmer i populærkulturen har. *Montero* er nok et eksempel på hvordan religion er *overalt* og *smurt tynt utover* i samfunnet. Den sprer seg langt utover musikkvideoen ved at den deles som memes og videoer, og skaper debatt på blant annet TV, YouTube og andre sosiale medier. I *Montero* ser vi at religion kommer til uttrykk i form av en kritikk som er rettet mot å vise at skeive også har en plass i kristne fortellinger. Som statistikken viser er mindretallet imot homofili i USA, men noen få konservative kristne stemmer har stor påvirkning på politikken. Man kan derfor reflektere rundt om *Montero* med sin massive mediedekning kan være en annen stemme som når høyt frem. Det kan derfor være interessant å se videre på maktforhold og hvem som har makt til å fortelle hva.

Jeg har argumentert for at *Montero* er en fortelling som viser at skeive og kristne kan stå sammen, og at det ikke er en dikotomi. Kristne fortellinger blir ofte brukt for å argumentere mot homofili, men de trenger ikke være det. Som middelalderforskeren Betancourt (i Chow, 2021a) argumenterer for, er moderne kristendom fremmed for ham, da homofobi ikke alltid har vært en sentral doktrine i kristendom. Selv om denne oppgaven ikke har tatt inn stemmer som belyser at kristne støtter *Montero* og dens budskap ønsker jeg å trekke frem noen til ettertanke og mulig videre forskning. Et eksempel er Jessica Dickinson Goodman fra YouTube-videoen til *Mythopoeic Society*. Goodman (i MythSoc, 2021, 38:00–38:40) forteller at hun jobber i en kirke og trekker frem hvordan ulike skeive pastorkretser har brukt flere måneder på å reflektere rundt *Montero* i bibelstudier. Der har det blitt diskutert *om* og *hvordan*, de kan bruke videoen i ungdomsgrupper i de ulike kirkene. Et annet eksempel er seniorpastoren for *Middle Collegiate Church* i New York City som skrev på sin Twitter-konto:

The true religious scandal isn't how @LilNasX made that video.

It's that preaching ever made him feel less than beautiful, sacred and beloved.¹⁰⁵

Slike perspektiver kan være nyttige for å utforske hvordan religion blir påvirket av kulturelle uttrykk og trender i populærkulturen.

¹⁰⁵ Sist hentet 29. april 2023 <https://twitter.com/revjacquilewis/status/1376513253631782912>

Avslutningsvis vil jeg rette et blikk mot religionsdidaktikken. Som snart ferdigutdannet religionslektor ønsker jeg å kaste et siste lys over potensialet av å bruke *Montero* inn i undervisningen. *Montero* åpner kort sagt for en rekke spørsmål som kan knyttes til relevante kompetansemål i religionsfaget enten det dreier seg om religion og populærkultur, religionskritikk, religion og politikk, ulike kilder til kunnskap om religion, gruppebaserte fordommer eller diskriminering. Den kan også brukes i tverrfaglige prosjekter for å analysere fortellinger i engelsk- eller norskfaget, eller i historie- og samfunnsfag for å diskutere USA og LHBTQ+-spørsmål. *Montero* inneholder alle de tre faktorene Endsjø og Lied (2011, s. 185–187) peker på til hvorfor man finner religion og religiøse uttrykk i populærkulturen. Den inneholder et bra plott og spiller på kjente bibelske fortellinger. Den vekker følelser; provokasjon, entusiasme eller andre følelser. Den er grenseoverskridende, kontralogisk og visuelt slående; normer utfordres og det tilbys kreative alternative verdener. Dette gjør det både relevant og interessant å ta med seg *Montero* inn i religionsundervisningen. Den kan også vekke sterke følelser hos elevene og oppleves som kontroversiell. Det betyr likevel ikke at man skal unngå den. Tvert imot kan videoen sette i gang gode og utforskende samtaler i klasserommet. Hele denne kompleksiteten reiser også en rekke spørsmål som oppfordrer til videre forskning knyttet til fallgruver ved undervisning av *Montero*, men også om religion og populærkultur generelt. Det er ikke lengre et spørsmål om populærkulturen skal trekkes inn i religionsvisningen, men refleksjoner rundt *hva* som skal med, *hvorfor* og *hvordan*.

Bibliografi

- Alver, B. G., Gilhus, I. S., Mikaelsson, L., & Selberg, T. (1999). *Myte, magi og mirakel: i møte med det moderne*. Pax Forlag.
- Andersson, M. (2022). RASE: ET OMDISKUTERT BEGREP I BEVEGELSE. I C. A. Døving (Red.), *Rasisme: Fenomenet, forskningen, erfaringene* (s. 55–73). Universitetsforlaget.
- Aniftos, R. (2019, 22. oktober). *Lil Nas X's "Old Town Road" featuring Billy Ray Cyrus has officially reached Diamond status*. Billboard. <https://www.billboard.com/music/music-news/lil-nas-x-old-town-road-certified-diamond-riaa-8539997/>
- Aniftos, R. (2020, juli 30). *Lil Nas X Teases Fiery New Song 'Call Me By Your Name' and It Seemingly Already Has Rihanna's Approval*. Billboard. <https://www.billboard.com/music/rb-hip-hop/lil-nas-x-teases-call-me-by-your-name-9416725/>
- Barnes, T. (2015, 19. august). *10 Years Ago, Kanye West Took One of His Boldest Stands to Ban These Words From Hip-Hop*. Mic. <https://www.mic.com/articles/124072/10-years-ago-kanye-west-took-one-of-his-boldest-stands-to-ban-these-words-from-hip-hop>
- Bennett, J. (2021, 27. mars). *Fans divided as Lil Nas X gives Satan a lap dance in new video*. PageSix. <https://pagesix.com/2021/03/27/fans-divided-as-lil-nas-x-gives-satan-a-lap-dance-in-new-video/>
- Berg, A.-J., Flemmen, A. B., & Gullikstad, B. (2010). Innledning : Interseksjonalitet, flertydighet og metodologiske utfordringer . I A.-J. Berg, A. B. Flemmen, & B. Gullikstad (Red.), *Likestilte norskheter : om kjønn og etnisitet* (s. 11–37). Tapir akademisk forlag.
- Bibelselskapet. (u.d.). *2. juledag (Stefanusdagen)*. Bibelselskapet. <https://bibel.no/om-bibelen/laer-om-bibelen/bibelen-i-hoytidene/jul/2-juledag-stefanusdagen>
- Bilge, S., & Collins, P. H. (2020). *Intersectionality* (2.utg.). Polity Press.
- Billboard. (u.å.). *Lil Nas X*. Billboard. <https://www.billboard.com/artist/lil-nas-x/>
- Bivins, J. C. (2017). The Weight of the World: Religion and Heavy Metal Music in Four Cases. I B. D. Forbes, & J. H. Mahan (Red.), *Religion and Popular Culture in America* (3. utg.,s. 100–118). University of California Press.
- Blix, B. H. (2017a). Analyser av narrativ samhandling. I R. Sørly, & B. H. Blix (Red.), *Fortelling og forskning: narrativ teori og metode i tverrfaglig perspektiv* (s. 111–122). Orkana akademisk.
- Blix, B. H. (2017b). Narrativ: Store og små, og på ulike nivå. I R. Sørly, & B. H. Blix (Red.), *Fortelling og forskning: narrativ teori og metode i tverrfaglig perspektiv* (s. 47–60). Orkana Akademisk.
- Blix, B. H., & Sørly, R. (2017). Introduksjon. I B. H. Blix, & R. Sørly (Red.), *Fortelling og forskning: Narrativ teori og metode i tverrfaglig perspektiv* (s. 19-30). Orkana Akademisk.
- Bollinger, A. (2019, 14. november). *Lil Nas X is the first out gay Black person to win a Country Music Award*. LGBTQNATION: <https://www.lgbtqnation.com/2019/11/lil-nas-x-first-gay-person-win-country-music-award/>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. DOI: 10.1191/1478088706qp063oa
- Brown, A. (2022, 11. februar). *Deep partisan divide on whether greater acceptance of transgender people is good for society*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/short-reads/2022/02/11/deep-partisan-divide-on-whether-greater-acceptance-of-transgender-people-is-good-for-society/>

- Burstein, S. R. (1928). The Harrowing of Hell. *Folklore*, 39(2), 113–132.
<http://www.jstor.org/stable/1255866>
- Butler, J. (1988). Performative Acts and Gender Constitution: An Essay in Phenomenology and Feminist Theo. *Theatre Journal*, 40(4), 519–531.
- Butler, J. (1993). Imitation and Gender Insubordination. I H. Abelove, M. A. Barale & D. M. Halperin (Red.) *Lesbian and Gay Studies Reader* (s. 307–320). Routledge.
- Butler, J. (2006). *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. Routledge.
- Butler, J. (2011a). *Bodies That Matter: On the Discursive Limits of Sex*. Routledge.
- Butler, J. (2011b, 6. juni). *Judith Butler: Your Behavior Creates Your Gender | Big Think*. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=Bo7o2LYATDc>
- Campbell, Z. (2021, 26. mars). *Lil Nas X "Montero (Call Me By Your Name)" REACTION WITH LIL NAS X!!* YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=h2OAuf4G6CI&t=547s>
- CBS Mornings. (2019a, 3. oktober). *Lil Nas X on his journey to "Old Town Road"*. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=vFw2PqvA3EM>
- CBS Mornings. (2019b, 3. oktober). *Lil Nas X on returning to his hometown: "I definitely felt like some kind of hero"*. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=S7Nh22uKtlw>
- Chang, J. (2005). *Can't Stop Won't Stop: A History of the Hip-Hop Generation*. St.Martin's Press .
- Chow, A. R. (2019, 15. august). *'It Feels Like I'm Chosen to Do This.'* *Inside the Record-Breaking Rise of Lil Nas X*. Time. <https://time.com/5652803/lil-nas-x/>
- Chow, A. R. (2021a, 30. mars). *Historians Decode the Religious Symbolism and Queer Iconography of Lil Nas X's 'Montero' Video*. Time. <https://time.com/5951024/lil-nas-x-montero-video-symbolism-explained/>
- Chow, A. R. (2021b, 31. mars). *Lil Nas X on 'Montero (Call Me By Your Name),' LGBTQ Repression and the Influence of FKA Twigs*. Time. <https://time.com/5950756/lil-nas-x-montero-interview/>
- Clark, L. S. (2007). Why Study Popular Culture? Or, How to Build a Case for your Thesis in a Religious Studies or Theology Department. I G. Lynch (Red.), *Between Sacred and Profane: Researching Religion and Popular Culture* (s. 5–20). I. B. Tauris.
- Clark, T. R. (2012). Introduction: What is religion? What is popular culture? How are they related? I T. R. Clark, & J. Dan W. Clanton (Red.), *Understanding Religion and Popular Culture: Theories, Themes, Products and Practices* (s. 1–12). Routledge.
- Collins, P. H. (2004). *Black Sexual Politics: African Americans, Gender, and the New Racism*. Routledge.
- Conway, S. (2010). A circular wall? Reformulating the fourth wall for videogames. *Journal of Gaming and Virtual Worlds* 2(2), 145–155. doi: 10.1386/jgvw.2.2.145_1
- Crenshaw, K. (1991). Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence against Women of Color. *Stanford Law Review*, 43(6), 1242–1299.
<http://www.jstor.org/stable/1229039>
- CROWN Coalition. (u.d.). *About*. The Official CROWN Act.
<https://www.thecrownact.com/about>
- Darwin, H. (2020, 2. januar). Navigating the Religious Gender Binary. *Sociology of Religion: A Quarterly Review* 2020, 81(2), 185–205 doi: 10.1093/socrel/srz034.
- Delgado, R., & Stefancic, J. (2017). *Critical Race Theory: An Introduction* (3. utg.). NYU Press.
- DiAngelo, R. (2018). *White Fragility: Why It's so Hard for White People to Talk about Racism*. Beacon Press.
- Doniger, W. (2006). *Britannica Encyclopedia of World Religions*. Encyclopaedia Britannica, Inc.

- Douglas, K. B. (1999). *Sexuality and the Black Church: A Womanist Perspective*. Orbis Books.
- Dover, K. J. (1966). Aristophanes' Speech in Plato's Symposium. *The Journal of Hellenic Studies*, 86, 41–50.
- Dyrendal, A. (2022). QAnon: konspirasjonsteori, religion og politikk. *Kirke og Kultur*, 127(4), 311–321 <https://doi.org/10.18261/kok.127.4.2>.
- Dyson, M. E. (2010). *Know What I Mean? Reflections on Hip-Hop*. Basic Civitas Books.
- Education Committee (ED). (2022). CS/CS/HB 1557 — *Parental Rights in Education*. The Florida Senate. <https://www.flsenate.gov/Committees/bills/summaries/2022/html/2825>
- Eells, J. (2019, 20. mai). *Lil Nas X: Inside the Rise of a Hip-Hop Cowboy*. RollingStones. <https://www.rollingstone.com/music/music-features/lil-nas-x-old-town-road-interview-new-album-836393/>
- Endsjø, D. Ø. (2009). *Sex og religion. Fra jomfruball til hellig homosex*. Universitetsforlaget.
- Endsjø, D. Ø. (2022). *Religion og menneskerettigheter. Konflikt, balanse og idealer*. Universitetsforlaget.
- Endsjø, D. Ø., & Lied, L. I. (2011). *Det folk vil ha: Religion og populærkultur*. Universitetsforlaget .
- Endsjø, D. Ø., & Moxnes, H. (2002). Naturlig sex? En innledning. I H. Moxnes, J. Børtnes, & D. Ø. Endsjø (Red.), *Naturlig sex? Seksualitet og kjønn i den kristne antikken* (s. 9–22). Gyldendal Akademisk.
- Eriksen, H. L. (2017). *Populærkultur i Religion og Etikk: En kvantitativ undersøkelse av læreres bruk av populærkultur i undervisningen i Religion og etikk ved offentlige videregående skoler*. [Masteroppgave, Universitetet i Bergen]. BORA. <https://hdl.handle.net/1956/16497>
- European Commission. (2021). *Ethics and data protection*. European Commission. https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/ethics-and-data-protection_he_en.pdf
- Fairclough, A. (1990). Historians and the Civil Rights Movement. *Journal of American Studies*, 24(3), 387–398. doi:10.1017/S0021875800033697
- Forbes, B. D. (2017). Introduction: Finding Religion in Unexpected Places. I B. D. Forbes, & J. H. Mahan (Red.), *Religion and Popular Culture in America* (3. utg. s. 1–24). University of California Press.
- Genius. (2021, 29. mars). *Lil Nas X "Montero (Call Me By Your Name)" Official Lyrics & Meaning | Verified*. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=eRAXY-fu4IU&t=3s>
- Gilhus, I. S. (2013). “All over the place”: the contribution of New Age to a spatial model of religion. I S. J. Sutcliffe, & I. S. Gilhus (Red.), *New Age Spirituality: Rethinking Religion* (s. 35–49). Routledge.
- Gilhus, I. S. (2014). Medialisering og refortrylling: religiøs endring i Norge. *DIN - Tidsskrift for religion og kultur*, 1, 9–26.
- Gilhus, I. S. (2021). 2.13 HERMENEUTICS. I S. Engler, & M. Stausberg (Red.), *The Routledge Handbook of Research Methods in the Study of Religion* (2. utg., s. 314–323). Routledge.
- Gilhus, I. S., & Mikaelsson, L. (2007a). *Hva er religion*. Universitetsforlaget .
- Gilhus, I. S., & Mikaelsson, L. (2007b). Kristendommen. I I. S. Gilhus, & L. Mikaelsson (Red.), *Verdens levende religioner* (s. 195–276). Pax Forlag.
- Gilhus, I. S., & Mikaelsson, L. (2012). *Nytt blikk på religion: Studiet av religion i dag*. Pax Forlag.
- Glaude Jr. , E. (2014). *African American Religion: A Very Short Introduction*. Oxford University Press.

- Gramlich, J. (2023, 4. januar). *Black Democrats differ from other Democrats in their views on gender identity, transgender issues*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/short-reads/2023/01/04/black-democrats-differ-from-other-democrats-in-their-views-on-gender-identity-transgender-issues/>
- Grech, A. (2017, 7. desember). *The Acceptance of Women & LGBTQ Artists in Hip-Hop*. BallerStatus. <https://www.ballerstatus.com/2017/12/07/end-mans-game-acceptance-women-lgbtq-artists-hip-hop/>
- Gressgård, R. (2022). Interseksjonalitet og ignoranse: Fra synliggjøring til avkolonialisering. I C. A. Døving (Red.), *Rasisme: Fenomenet, forskningen, erfaringene* (s. 121–138). Universitetsforlaget.
- Haris, R. (2021, 27. oktober). *Lil Nas X and the New Era of Religious Symbolism in Music*. AnOther. <https://www.anothermag.com/design-living/13681/lil-nas-x-and-the-new-era-of-religious-symbolism-in-music>
- Harris, J. O. (2021, 15. november). *Lil Nas X Is In the Right Place at the Right Time*. GQ Culture: <https://www.gq.com/story/lil-nas-x-musician-of-the-year-2021>
- Hauken, A. (1998). *Roma og de første kristne : en bok om dyrets tall*. St. Olav forlag.
- Hellesund, T. (2021). 15. Vanliggjøringens potensial. Homofili og andre «fundamentale forskjeller». I M. v. Lippe (Red.), *Fordommer i skolen. Gruppekonstruksjoner, utenforskap og inkludering* (s. 341–368). Universitetsforlaget.
- Henry, B. (2021, 3. september). *Lil Nas X Responded To The "Negative Energy" On Twitter After He Was Criticized For Posting A Pregnancy Photoshoot To Promote His New Album*. BuzzFeed News. <https://www.buzzfeednews.com/article/benhenry/lil-nas-x-montero-album-pregnancy-photoshoot>
- Herman, J. P. (2020, 22. januar). *Lil Nas X's Wild Ride From Obscurity to Grammy Nominee*. Variety. <https://variety.com/2020/music/news/lil-nas-x-grammys-old-town-road-1203469735/>
- Hill, M. L. (2009). Scared Straight: Hip-Hop, Outing, and the Pedagogy of Queerness. *Review of Education, Pedagogy, and Cultural Studies*, 31(1), 29–54. DOI: 10.1080/10714410802629235
- Hobby, E. (1991). 'My affection hath an unknown bottom': homosexuality and the teaching of As You Like It. I L. Aers, & N. Wheale (Red.), *Shakespeare in the Changing Curriculum* (s. 125–142). Routledge.
- hooks, b. (1994). Feminism Inside: Toward a Black Body Politic. I T. Golden (Red.), *Black Male: Representations of Masculinity in Contemporary American Art* (s. 127–140). https://static1.squarespace.com/static/5bc849e8c2ff615809f5d3a7/t/5fb2c8a1ed1f04704ddcb867/1605552292562/bell+hooks_Representing+the+Black+Male+Body+%5BFeminism+Inside%5D_1994++%281%29.pdf: Whitney Museum of Art.
- Hopkinson, N., & Moore, N. Y. (2006). *Deconstructing Tyrone: A New Look at Black Masculinity in the Hip-Hop Generation*. Cleis Press.
- Hughes, S. (2017). American Monsters: Tabloid Media and the Satanic Panic, 1970-2000. *Journal of American Studies*, 51(3), 691–719. <https://doi.org/10.1017/S0021875816001298>
- IMDb. (u.å.). *Call Me by Your Name*. IMDb. <https://www.imdb.com/title/tt5726616/>
- Ishak, M. S., & Haneef, S. S. (2014). Sex Reassignment Technology: The Dilemma of Transsexuals in Islam and Christianity. *Journal of Religion and Health* 53(2), 520–537. <https://www.jstor.org/stable/24485102>
- Jacobsen, K. A. (2010). *Hinduismen* (2. utg.). Pax.
- Jegerstedt, K. (2008). Judith Butler. I K. Sampson, S. Rosland, K. Jegerstedt, C. Holst, R. Gressgård, C. Egeland & E. Mortensen (Red.), *Kjønnteori* (s. 74–86). Gyldendal akademisk.

- Jensen, J. S. (2016). Narrative. I M. Stausberg, & S. Engler Red.), *The Oxford Handbook of the Study of Religion* (s. 290-303). Oxford University Press.
- Jewish Women's Archive. (2013, 14. oktober). *Alphabet of Ben Sira 78: Lilith*. Jewish Women's Archive. <https://jwa.org/media/alphabet-of-ben-sira-78-lilith>
- Johannessen, L. E., Rafoss, T. W., & Rasmussen, E. B. (2018). *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. Universitetsforlaget .
- Johnson, D. F. (1998). The Fall of Lucifer in "Genesis a" and Two Anglo-Latin Royal Charters. *The Journal of English and Germanic Philology*, 97(4), 500–521. <https://www.jstor.org/stable/27711727>
- Jordan, J. (2021, 10. mai). *Lil Nas X: 'At first I felt a sense of responsibility. But now I just don't care'*. GQ: <https://www.gq-magazine.co.uk/culture/article/lil-nas-x-interview-2021>
- Kehrer, L. (2018). A Love Song for All of Us?: Macklemore's "Same Love" and the Myth of Black Homophobia. *Journal of the Society for American Music*, 12(4), 425–448. doi:10.1017/S1752196318000354
- Kenneally, C. (2020, 10. juli). *Lil Nas X teases new song "Call Me By Your Name" on socials*. THE LINE of BEST FIT. <https://www.thelineofbestfit.com/news/latest-news/lil-nas-x-teases-new-song-call-me-by-your-name-on-socials>
- Kimmel, M. (2008). *Guyland: The Perilous World Where Boys Become Men*. Harper.
- Krech, V., & Radermacher, M. (2021). 2.22. Sequence analysis. I S. Engler, & M. Stausberg (Red.), *The Routledge Handbook of Research Methods in the Study of Religion* . (2.utg., s. 445–460). Routledge.
- Kulick, D. (1996). Queer Theory: vad är det och vad är det bra för? *Lambda nordica*. 2(3–4), 5–22. <https://www.lambdanordica.org/index.php/lambdanordica/article/view/26/26>
- Kunnskapsdepartementet (2019). *Læreplan i religion og etikk (REL01-02)*. Fastsett som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://data.udir.no/kl06/v201906/laereplaner-ik20/REL01-02.pdf?lang=nob>
- Lang, N. (2019, 23. oktober). *Lil Nas X Is Just the Second Gay Man to Have a Song Certified Diamond*. Out. <https://www.out.com/music/2019/10/23/lil-nas-x-only-second-gay-man-have-song-certified-diamond>
- Løvland, A. (2010). Multimodalitet og multimodale tekster. *Viden om læsning*, 7, s. 1–5. <https://videnomlaesning.dk/media/1607/anne-lovland.pdf>
- Lesses, R. (1999, 31. desember). *Lilith* . Jewish Women's Archive: <https://jwa.org/encyclopedia/article/lilith>
- Lewis, T. O. (2015). LGBT-Affirming Black Churches' Responses to the HIV/AIDS Crisis. *Journal of Religion & Spirituality in Social Work: Social Thought*, 34(2), 140–157. DOI: 10.1080/15426432.2014.960760
- Limbong, A. (2021, 5. januar). *Lil Nas X Says Children Are His Core Audience Right Now, And That's OK*. NPR: <https://www.npr.org/2021/01/05/953349880/lil-nas-x-says-children-are-his-core-audience-right-now-and-thats-ok>
- Lil Nas X (2021, 26. mars). *Lil Nas X - MONTERO (Call Me By Your Name) (Official Video)*. YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=6swmTBVI83k>
- LINNA. (2021, 29. mars). *Empowering Queer Artists in Lil Nas X's "Montero (Call Me By Your Name) Music Video*. The Queer Queue: <https://thequeerqueue.com/empowering-queer-artists-in-lil-nas-x-montero-call-me-by-your-name-music-video/>
- Lipshutz, J. (2021, 8. april). *Lil Nas X's 'Montero' Co-Director Tanu Muino Explains How She Directed a Satanic Lap Dance Over Zoom*. Billboard. <https://www.billboard.com/music/pop/tanu-muino-lil-nas-x-montero-director-interview-9553409/>
- Lynch, G. (2005). *Understanding Theology and Popular Culture*. Wiley-Blackwell.

- Masci, D., Sciupac, E. P., & Lipka, M. (2019, 28. oktober). *Same-Sex Marriage Around the World*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/religion/fact-sheet/gay-marriage-around-the-world/>
- McCall, L. (2005). The Complexity of Intersectionality. *Signs*, 30(3), 1771–1800. <https://doi.org/10.1086/426800>
- Mercadante, J. (2021, 28. april). *Lil Nas X's Single "MONTERO (Call Me By Your Name)" Rejects the Queer Respectability Politics and Reclaims the Demonization of LGBTQ Community*. Honeysuckle: <https://honeysuckle.com/lil-nas-x-montero-queer-respectability-politics-lgbtq/>
- Messner, M. A. (1998). The Limits of "The Male Sex Role": An Analysis of the Men's Liberation and Men's Rights Movements' Discourse. *Gender and Society*, 12(3), 255–276. <https://www.jstor.org/stable/190285>
- Miller, M. R. (2012). *Religion and Hip Hop*. Taylor & Francis Group.
- Mohamed, B., Cox, K., Diamant, J., & Gecewicz, C. (2021, 16. februar). *Faith Among Black Americans*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/religion/2021/02/16/faith-among-black-americans/>
- MythSoc. (2021, 25. august). *"Lil Nas X's Montero: A Visual Mythology"*. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=gDMIinqrOio>
- Neal, M. A. (2013). NIGGA: The 21st-Century Theoretical Superhero. *Cultural Anthropology*, 28(3), 556–563. <http://www.jstor.org/stable/43898494>
- NESH. (2018, september). *Forskningsetisk veileder for internettforskning*. (2. utg.) De nasjonale forskningsetiske komiteene: <https://www.forskningsetikk.no/globalassets/dokumenter/4-publikasjoner-som-pdf/forskningsetisk-veileder-for-internettforskning-2018-interaktiv.pdf>
- Nicolaou, E. (2019, 12. september). *Who Is Lilith & Why Is She Suddenly In Every Teen Show?* Refinery29: <https://www.refinery29.com/en-us/2019/09/8362537/who-is-lilith-bible-adam-story-tv-show>
- Ogbar, J. O. (2007). *Hip-hop Revolution: The Culture and Politics of Rap*. University Press of Kansas.
- Oliver, E. D., & Lewis, J. R. (2008). *Angels A to Z*. (2. utg.). Visible Ink Press.
- Pasquier, M. (2023). *Religion in America: The Basics*. (2. utg.) Routledge.
- Peddie, I. (2017). Music, Religion and Protest. I C. Partridge, & M. Moberg (Red.), *The Bloomsbury Handbook of Religion and Popular Music* (s. 32–42). Bloomsbury Academic.
- Pellegrin, A. (2007). "Signaling Through the Flames": Hell House Performance and Structures of Religious Feeling. *American Quarterly*, 59(3), 911–935. <https://www.jstor.org/stable/40068455>
- Pew Research Center. (2018, 9. august). *An examination of the 2016 electorate, based on validated voters*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/politics/2018/08/09/an-examination-of-the-2016-electorate-based-on-validated-voters/>
- Pew Research Center. (2019, 14. mai). *Attitudes on Same-Sex Marriage: Public opinion on same-sex marriage*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/religion/fact-sheet/changing-attitudes-on-gay-marriage/#religious-affiliation>
- Phoenix, A., & Pattynama, P. (2006). Intersectionality. *European Journal of Women's Studies*, 13(3), 187–192. <https://doi.org/10.1177/1350506806065751>
- Pietsch, B. (2021, 18. juni). *Nike Sues Over Unauthorized 'Satan Shoes'*. The New York Times. <https://www.nytimes.com/2021/03/28/style/nike-satan-shoes-lil-Nas-x.html>
- Pinn, A. (2007). Introduction. I D. N. Hopkins, & A. B. Pinn (Red.), *Loving the Body : Black Religious Studies and the Erotic* (s. 1–8). Palgrave Macmillan US.

- Pinn, A. (2017). Rap Music and Its Message: On Interpreting the Contact between Religion and Popular Culture . I B. D. Forbes, & J. H. Mahan (Red.), *Religion and Popular Culture in America* (3.utg., s. 390–412). University of California Press.
- Platon. (2007). Symposion. I E. A. Wyller, *Drikkegildet i Athen: Symposion* (s. 3-109). Bokklubben.
- Poushter, J., & Kent, N. (2020, 25. juni). *The Global Divide on Homosexuality Persists*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/global/2020/06/25/global-divide-on-homosexuality-persists/>
- Quinn, K., Dickson-Gomez, J., & Kelly, J. A. (2016). The role of the Black Church in the lives of young Black men who have sex with men Culture, Health, and Sexuality. *Cult Health Sex*. 18(5), 524–537. doi: 10.1080/13691058.2015.1091509
- Raffetto, G. (2021, 25. april). *Behind the Backlash of Lil Nas X's 'MONTERO' Music Video: How criticizing Christianity can be empowering*. 34th Street. <https://www.34st.com/article/2021/04/satan-defender-of-the-damned-behind-the-backlash-of-lil-nas-xs-montero-music-video>
- Riessman, C. K. (2008). *Narrative Methods for the Human Sciences* . Sage Publications, Inc.
- Rodriguez, N. S. (2018). Hip-Hop's Authentic Masculinity: A Quare Reading of Fox's Empire. *Television & New Media*, 19(3), 225–240. <https://doi.org/10.1177/1527476417704704>
- Rose, T. (1994). *Black noise: rap music and black culture in contemporary America*. Wesleyan University Press.
- Sanchez, M. (2020). Milton's Genderqueer Christianity. *Milton Studies* 62(2), 306–322. <https://www.muse.jhu.edu/article/765875>.
- Sørly, R. (2017a). Form og struktur i narrativ analyse. I R. Sørly, & B. H. Blix (Red.), *Fortelling og forskning: Narrativ teori og metode i tverrfaglig perspektiv* (s. 83–96). Orkana akademisk.
- Sørly, R. (2017b). Narrativ analyse og innhold. I R. Sørly, & B. H. Blix (Red.), *Fortelling og forskning: Narrativ teori og metode i tverrfaglig perspektiv* (s. 99–108). Orkana Akademisk.
- Schept, S. (2021). Lilith: A Rabbinic Projection of the Demonic Female. *Psychological Perspectives A Semiannual Journal of Jungian Thought*, 64(2), 189–200. DOI: 10.1080/00332925.2021.1959206
- Schonfeld, Z. (2015, 24. juli). The Surprising History of the Phrase 'Adam and Eve, Not Adam and Steve'. *Newsweek*, 165(4), <https://www.proquest.com/magazines/surprising-history-phrase-adam-eve-not-steve/docview/1698356706/se-2>.
- Segal, L. (1990). *Slow Motion: Changing Masculinities Changing Men* . Rutgers University Press.
- Siddiqui, M. (2016). *50 Islam Ideas You Really Need to Know*. Quercus Publishing.
- Smalls, S. P. (2018). Queer Hip Hop: A Brief Historiography. I F. E. Maus, & S. Whiteley (Red.), *The Oxford Handbook of Music and Queerness* (s. 121–142 i papirutgave & s. 1–25 i digital utgave). Oxford Academic. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199793525.013.103>
- Smith, G. A. (2021, 14. desember). *About Three-in-Ten U.S. Adults Are Now Religiously Unaffiliated*. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/religion/2021/12/14/about-three-in-ten-u-s-adults-are-now-religiously-unaffiliated/>
- Smith, J. Z. (2003). Here, There, and Anywhere. I S. Noegel, J. Walker, & B. Wheeler (Red.), *Prayer, magic, and the stars in the ancient and late antique world* (s. 21-36). The Pennsylvania state university press .

- Smith, T. W. (1999). The Religious Right and Anti-Semitism. *Review of Religious Research*, 40(3), 244–258.
https://www.jstor.org/stable/pdf/3512370.pdf?refreqid=excelsior%3Adab3abad81c9e19f696ba40309aac572&ab_segments=&origin=&acceptTC=1
- Squire, C., Andrews, M., Davis, M., Esin, C., Harrison, B., Hydén, L.-C., & Hydén, M. (2014). *What is Narrative Research?* Bloomsbury Publishing.
- Stanfill, M. (2021). Can't nobody tell me nothin': 'Old Town Road', resisting musical norms, and queer remix reproduction. *Popular Music*, 40(3-4), 347–363.
<https://doi.org/10.1017/S026114302100057X>
- Stephens, H. L. (2021). Mødre mot makta: Norma Gabler og kristenpopulismen i USA. I K. Graff-Kallevåg, S. T. Kloster, & S. J. Stålsett (Red.), *Populisme og kristendom* (s. 237-254). Cappelen Damm akademisk.
- Stephens, R. J. (2021). Seeing Red: Evangelical and Fundamentalist Anticommunism and Political Engagement. I A. S. Moore (Red.), *Evangelicals and Presidential Politics: From Jimmy Carter to Donald Trump* (s. 12-35). Louisiana State University Press.
- Stovall, V. (2021, 22. juni). *Blog: Stripping Men & Myth: Lil Nas X's Reconstitution of Greek tradition in MONTERO (Call Me By Your Name)*. Society for Classical Studies:
<https://classicalstudies.org/scs-blog/vstovall/blog-stripping-men-myth-lil-nas-x's-reconstitution-greek-tradition-montero-call>
- Teige, O. (2020, desember). En ujevnelig synd: Rettssaken mot Aron Åsulfen i 1693 og rettsforfølgelsen av homoseksuelle handlinger i Norge i tidlig nytid. *Historisk tidsskrift*, 99(4), 266–285. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-2944-2020-04-02>
- Thomas, E. (2023). Quare(-in) the Mainstream: YouTube, Social Media and Augmented Realities in Lil Nas X's MONTERO. I H. Rogers, J. Freitas, & J. F. Porfirio (Red.), *YouTube and Music Online: Culture and Everyday Life* (s. 65-89). Bloomsbury Publishing.
- Top40 Charts . (2019, 16. april). *Lil Nas X's "Old Town Road" Breaks Drake's Streaming Record!* Top40 Charts. <https://top40-charts.com/news.php?nid=146014>
- Topplista. (u.å.). *Lil Nas X*. Topplista. <https://topplista.no/artist/5854/>
- Undheim, S. (2020). Helt seriøst!?! Om populærkultur i KRLE og Religion og etikk. *Religion og Livssyn: Tidsskrift for religionslærerforeningen i Norge*, 32(2), 20–29.
- Undheim, S. (2021). 9. Balansekunst med Beyoncé. Å spille på fordommer for å bryte dem ned? . I M. v. Lippe (Red.), *Fordommer i skolen: Gruppekonstruksjoner, utenforskap og inkludering* (s. 198–228). Universitetsforlaget.
- Utaker, A. (2022). Den menneskelige forskjellen. *Agora*, 40(1), 239–251.
<https://doi.org/10.18261/issn.1500-1571-2022-01-13>
- Ward, E. G. (2005). Homophobia, hypermasculinity and the US black church. *Culture, Health & Sexuality*, 7(5), 493–504. DOI: 10.1080/13691050500151248 19
- Watkins, G. G. (2007, 6. mai). *Ivan Matias: Hip-Hop's Secret Trapped in the Closet*. All HipHop. <https://allhiphop.com/features/ivan-matias-hip-hops-secret-trapped-in-the-closet/>
- Weber, J. M. (2013). "Kissing for Equality" and "Dining for Freedom": Analyzing the Ego-Function of the August 2012 Chick-fil-A Demonstrations. *Journal of Contemporary Rhetoric*, 3(3-4), 30–45.
<https://digitalcommons.hollins.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1000&context=commaf>
- Westerfelhaus, R., & brookey, R. A. (2004). At the unlikely confluence of conservative religion and popular culture: fight club as heteronormative ritual. *Text and Performance Quarterly*, 24(3-4), 302–326. DOI: 10.1080/1046293042000312788

- Westmoreland, K. (2008). "Bitch" and Lilith fair: Resisting anger, Celebrating contradictions. *Popular Music & Society* 25(1-2), 205–220. <https://doi.org/10.1080/03007760108591793>
- Wicker, J. (2021, 30. mars). *Lil Nas X has last word as controversy erupts over 'devil-worshipping' video*. The Guardian. <https://www.theguardian.com/music/2021/mar/30/lil-nas-x-montero-call-me-by-your-name-twitter>
- Wilcox, C., & Robinson, C. (2010). *Onward Christian Soldiers? The Religious Right in American Politics*. (4. utg.) Routledge.
- Wilcox, M. M. (2020). *Queer Religiosities: An Introduction to Queer and Transgender Studies in Religion*. Rowman & Littlefield Publishers.
- Winters, J. (2017). Rap and Hip Hop . I C. Partridge, & M. Moberg (Red.), *The Bloomsbury Handbook of Religion and Popular Music* (s. 306–315). Bloomsbury Academic .
- Wood, T. (2021, 3. september). *Lil Nas X Responds To 'Negative Energy' After Fake Pregnancy Photoshoot*. LADbible: <https://www.ladbible.com/entertainment/music-lil-nas-x-responds-to-negative-energy-after-fake-pregnancy-photos-20210903>
- Woodyard, J. L., Peterson, J. L., & Stokes, J. P. (2000). "Let Us Go into the House of the Lord": Participation in African American Churches among Young African American Men who Have Sex with Men. *The Journal of pastoral care*, 54(4), 451–460. DOI: 10.1177/002234090005400408
- XXL Magazine. (2021, 29. mars). *JUST IN: All 666 of Lil Nas X's limited edition Satan shoes sold out in under a minute*. Twitter. <https://twitter.com/XXL/status/1376555445926658053?s=20&t=26blU6DVHmXN6twcNTP0Cw>
- XXL Staff. (2021, 28. september). *Lil Nas X opens up about his battle for respect in hip-hop*. XXL. <https://www.xxlmag.com/lil-nas-x-interview/>
- Yanow, D. (2015). Thinking Interpretively: Philosophical Presuppositions and the Human Sciences. I P. Schwartz-Shea, & D. Yanow (Red.), *Interpretation and method : empirical research methods and the interpretive turn* (2. utg., s. 5–26). Routledge.
- Zach Campbell. (2021, 26. mars). *Lil Nas X "Montero (Call Me By Your Name)" REACTION WITH LIL NAS X!!* YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=h2OAuf4G6CI&t=320s>
- Zach Sang Show Clips. (2021, 3. oktober). *Are Lil Nas X's Music Videos Making Kids Gay??* YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=tRdto0EaVjE>
- Zonkel, P. (2021, 27. mars). *Lil Nas X's 'Montero (Call Me By Your Name)' video is super gay*. Q Voice News. <https://qvoicenews.com/2021/03/27/lil-nas-xs-montero-call-me-by-your-name-video-is-super-gay/>

Vedlegg

pussy ✓
@LilNasX

...

there is a mass shooting every week that our government does nothing to stop. me sliding down a cgi pole isn't what's destroying society.
[twitter.com/MatthewBetley/...](https://twitter.com/MatthewBetley/)

[Oversett tweeten](#)

Pastor Mark Burns
@pastormarkburns

...

These [#SatanShoes](#) by [#Nike](#) & [#LilNasX](#) with 666 and a drop of human blood in the sole is a reason why we Christians must be prayed up ready to battle in the spirit with the Voice of the Holy Spirit. This is evil & heresy and I pray that Christians rise up against this.

Governor Kristi Noem ✓
@govkristinoem

...

Our kids are being told that this kind of product is, not only okay, it's "exclusive." But do you know what's more exclusive? Their God-given eternal soul.

We are in a fight for the soul of our nation. We need to fight hard. And we need to fight smart. We have to win.

pussy ✓
@LilNasX

...

ur a whole governor and u on here tweeting about some damn shoes. do ur job!

Governor Kristi Noem ✓
@govkristinoem

...

What good will it be for someone to gain the whole world, yet forfeit their soul?

-Matthew 16:26

pussy ✓
@LilNasX

...

“Shoot a child in your mouth while I'm ridin”

-Montero 1:08

Candace Owens ✓
@RealCandaceO

We've turned George Floyd, a criminal drug addict, into an icon.

We are promoting Satan shoes to wear on our feet.

We've got Cardi B named as woman of the year.

But we're convinced it's white supremacy that's keeping black America behind.

How stupid can we be?

pussy ✓
@LilNasX

dear 14 year old montero,

i wrote a song with our name in it. it's about a guy i met last summer. i know we promised to never come out publicly, i know we promised to never be "that" type of gay person, i know we promised to die with the secret, but this will open doors for many other queer people to simply exist. you see this is very scary for me, people will be angry, they will say i'm pushing an agenda. but the truth is, i am. the agenda to make people stay the fuck out of other people's lives and stop dictating who they should be. sending you love from the future.

-lnx 🏳️💖

pussy ✓
@LilNasX

i spent my entire teenage years hating myself because of the shit y'all preached would happen to me because i was gay. so i hope u are mad, stay mad, feel the same anger you teach us to have towards ourselves.

[Oversett tweeten](#)

Rev. Dr. Jacqui Lewis ✓
@RevJacquiLewis

The true religious scandal isn't how @LilNasX made that video.

It's that preaching ever made him feel less than beautiful, sacred and beloved.